

The Project Gutenberg eBook of Aarniometsän sydän, by Sir Charles G. D. Roberts

This ebook is for the use of anyone anywhere in the United States and most other parts of the world at no cost and with almost no restrictions whatsoever. You may copy it, give it away or re-use it under the terms of the Project Gutenberg License included with this ebook or online at www.gutenberg.org. If you are not located in the United States, you'll have to check the laws of the country where you are located before using this eBook.

Title: Aarniometsän sydän

Author: Sir Charles G. D. Roberts

Translator: Into Konrad Inha

Release date: July 1, 2005 [EBook #8451]

Most recently updated: September 25, 2021

Language: Finnish

*** START OF THE PROJECT GUTENBERG EBOOK AARNIOMETSÄN SYDÄN ***

Produced by David Starner, V-M Österman, Robert Connal and

the Online Distributed Proofreading Team.

AARNIOMETSÄN SYDÄN

Kirj.

Charles G. D. Roberts

Suomentanut

I. K. Inha

Porvoossa, Werner Söderström Osakeyhtiö, 1916.

SISÄLLYS.

- I. Polkua vaanivat silmät
- II. Raivion mökki
- III. Kyläkunnasta karkotetut

- IV. Miranda ja metsän piilevä kansa
- V. Kroof, se iso emäkarhu
- VI. Mirandan pyhitys metsälle
- VII. Ystävykset
- VIII. Kirves ja sarvet
- IX. Pax Mirandä
- X. Filistealaisten pakoon ajo
- XI. Miranda ja nuori Taavi
- XII. Nuori Taavi raiviolla
- XIII. Lypsaikana
- XIV. Hirvien hirnunta kuutamolla
- XV. Riistapaisti
- XVI. Kuolema vähän elämän edestä
- XVII. Koskien pauhussa
- XVIII. Vieraan tihutyö

I LUKU.

Polkua vaanivat silmät.

Ei velton lauhkea kuten kesäisen puutarhan hiljaisuus, joka suotaa vihantiin varjoihin lehväkattojen läpi, vaan jämeä, valppaasti ja salaperäisesti odottava, oli aarniometsän hiljaisuus. Se oli ikäänkuin avara lasikupla, niin hienon ohueksi puhallettu, että pienikin ääni, jos se vain olisi voinut koskettaa ennakolta määrättyä mystillistä kieltä, olisi saanut sen ryskyen raunioiksi sortumaan. Siitä huolimatta se oli säröäkään saamatta vallinnut kautta sukupolvien, muuttanut omaksi laadukseen kaikki semmoiset harvinaiset ja epäjohdonmukaiset häiriöt kuin pantterin etäisen kiljunnan taikka kapuavan pähkinänakkelin hoikan laulun, vaiteliaan hirven pitkät juhlalliset huudot, jotka eläin kahdesti tai kolmasti toistaa lokakuun ympyriäisen kuun alla, taikka jonkun suuren tuulen raskaan jymyn petäjien, koivujen ja hemlokkien [Hemlokki (*Abies canadensis*) on kanadalainen jalokuusi. (Suom. muist.)] loitoissa latvoissa. Harvat ja kaposet olivat ne auringonsäteet, jotka maahan saakka tunkeutuivat näiden korkeiden latvain lomitse. Se ilma, joka hiveli ruskeanviheriäin varjojen solia, oli ihmeteltävän kirkasta, sitä ei samentanut minkäänlainen pöly- tai höyrytuhru. Sen lumoava läpikuultavuus kerrassaan petti silmää, joka ei ollut siihen syntynyt ja kasvanut; se sai etäiset lehvät näyttämään läheisiltä ja läheiset oksat epätodellisilta, sekotti kaikki perspektiivit ja uskotteli aivan tutuissa ja ilmeisissä asioissa olevan keijumaista narripeliä.

Huono ja kauan käyttämätön oli metsän läpi kulkeva polku. Toisin paikoin olivat sammalet ja maassa suikertavat viiniköynnökset sen kerrassaan peittäneet, niin että se vain metsänhakkaajain veistämistä pilkoista voitiin erottaa kymmenistä muista eri tahoille haarovista reitin tapaisista aukeamista. Mutta juuri tässä, jossa se nousi pitkää loivaa rinnettä, oli veden juoksu pitkin polun matalaa kourua vähin pitänyt paljaina sen kuluneita kiviä. Ja sitäpaitsi, vaikka ihmisen kuluttava jalka olikin jättänyt sen niin monen sulan ajaksi tallaamatta, niin ei se kuitenkaan milloinkaan joutunut aivan käyttämättä olemaan. Polku, joka kerran on kunnolla auki kulunut monen kulkijan jäljiltä, säilyttää sitten melkein ainaiseksi lumousvoimansa jokaiseen jalan kulkijaan. Tämä vanha polku palveli Kroofin, suuren naaraskarhun latuskoja kämmeniä, kun se astua löntysteli puolikasvuisen penikkansa keralla kauas vuorille, näyttääkseen jälkeläiselleen parhaat mustikkamaat. Ja polku viehätti puoleensa myöskin Ten-Tine karibun, [Pohjois-Amerikan peuraa sanotaan karibuksi intiaaneilta lainatulla sanalla. (S. m.)] kun se opasti hoikkia naaraitaan Kuah-Davikin lepikkösoihin laituria etsimään.

Tänä syyskuun iltapäivänä, hiljaisuuden avosilmin odotellessa, lentää vikerti polkua pitkin äkkiä sepelpyy. Se kävi istumaan oksan vekaralle, kurkotteli kaulaansa ja käänteli päätään puoleen ja toiseen, kurkistellen pyöreillä lasihelmisilmillään ja jäykistyen sitten liikkumattomaksi, niiden taulain näköiseksi, joita puu oli täynnään. Tuossa tuokiossa alkoikin hiljaisuuteen sekaantua lähestyvää jalanastuntaa, saapasnaulain raskasta kilkettä kiviin. Polkua tulla kompuroi voimallisilla, vaikka työläillä askelilla suuri harmahtava mies, yllään harmaat kotokutoiset vaatteet. Housunlahkeet oli epätasaisesti pistetty saapasrähjään varsiin; päässä oli veltto monessa liemessä virunut huopahattu, joka oli kerran ollut ruskea; vyöllä helkkyy iso puukko karvapäärmäisessä nahkatupessaan; ja olalla oli kirves, jonka päässä killui iso mytty. Tämä oli kiedottu rähjäntyneeseen ja paikattuun kirjavaan peittoon ja tuon tuostakin siitä kuului ponnetonta, ikäänkuin läkkipeltiastiain räminää. Toiselta puolelta pisti esiin paistinpannun musta kahva, puoleksi sanomalehtiin käärittynä.

Jos Taavi Titus olisi ollut metsästäjä tai ansain virittäjä, "träpperi", niin hänellä tietenkin olisi ollut pyssy. Ja vaikkapa hän olisi ollut kaupunkilaisia, kylänmiehiä tai vain pienen maatalon omistaja, niin hyvän huolen hän olisi pitänyt kunnan aseista, ennenkuin lähti tunkeutumaan päivämatkan päähän ikimetsien sydämeen. Mutta hän oli tukkimiehiä, eikä siis kuulunut kokonaan metsälle eikä aivan aukeillekaan maille. Talvensa hän vietti aivan syvimmillä saloilla tukkileirissä vertaistensa keralla, hengenpitiminään suolattu sianliha, pavut ja kuuma leipä; hän oli silloin päivän pitkän uupumattomine kirveineen liian uutterassa työssä, joutuakseen sotimaan metsän karvallista ja höyhenellistä kansaa vastaan. Kesät hän oli auran ja viikatteen parissa kyläkunnassa pienellä, puoleksi raivatulla palstallaan. Hän ei siis tuntenut tappamisen halua, sen enempää kuin pelonkaan vaistoa, kun hän puolueettomana ja välinpitämättömänä kulki näiden hiljaisten, vaikk'ei silti elottomain maisemain halki. Elottomia ne eivät olleet, sillä aarniometsällä oli omat, tosin piilevät asukkaansa. Vaikka tämä vakavan näköinen vanha tukkimies olikin huomaavainen ja tarkkanäköinen ja metsän elämään perehtynyt, niin ei hän ympäröivässä levossa nähnyt olevan muuta kuin puunrunkoja, kaatuneita lahoja ruhoja, sammalmättäitä ja sekavia pensastiheikköjä. Hän oli havainnut, — ja sitäpä ei ensikertalainen havaitsekaan, — erotukset valkokuusen, mustan kuusen ja jalokuusen, harmaan koivun ja keltaisen koivun, [Suomennamme nimet kirjailijan käyttämistä amerikkalaisista nimityksistä, vaikka ne ovatkin häällyvät ja voivat tarkoittaa eri muunnoksia. "Valkokuusi" on *Picea canadensis*, jolla on lyhyet sinivihreät neulaset ja hoikat kävyt; "musta kuusi" *Picea mariana*, hoikka leveäoksainen, tummanvihreä puu, jolla on taajat havut ja munuamaiset kävyt. Keltakoivulla, *Belula lutealla* on harmaa tai keltainen kiiltävä tuohi ja vaaleanruskea puuaine. Mitä lajia "harmaa koivu" tarkoittaa, sitä on vaikea sanoa. Sekä koivuja että kuusia ja jalokuusia (*Abies*) on Pohjois-Amerikassa hyvin monta lajia. (Suom. muist.)] lehmuksen ja heisipuun välillä; ja jäkälisiä, joita oli kasvanut veistettyjen pilkkojen reunoihin, hän vaistomaisesti osasi lukea niiden kasvukausien luvun, jotka olivat näitä vanhoja, viitoiksi veistettyjä kirveen arpia pienennelleet. Mutta kaikista näistä metsätiedoistaan huolimatta hän luuli olevansa yksin. Hän ei aavistanutkaan että häntä vaanivat monet silmät.

Hänen matkansa toden teolla oli hyvin monen elävän olennon huomion polttopisteenä. Ne piileksivät katseet, jotka hänen liikkeitään seurasivat, olivat toiset pelokkaan vihamielisiä, toiset voimattoman kostonhimoisia, toiset välinpitämättömiä; mutta kaikki vierastelevia. Kaikki olivat yhtä mieltä siitä, että oli paras pysyä näkymättömänä; kaikki sen vuoksi noudattivat järkähtämätöntä liikkumattomuutta ja noin sanoaksemme opposivat yleiseen äänettömyyteen.

Sepelpeyy, laajalti kulkenut lintu, joka tunsi kyläkunnat ja niiden tuimat vaarat, piti miestä silmällä harmistuneen pelokkaana. Ei se ilman tarkotusta lentää vikertänyt polkua pitkin niin suurella melulla, varottaen kaikkea metsäkansaa. Se pelkäsi tämän harmaan ihmisolennon ilmestymisen ehkä tietävän, että pian tulisi niitä pitkiä mustia keppejäkin, joista pöllähti savua ja lähti kova ääni, kun niillä jotakuta osotettiin. Se piilotteli itseään, kunnes sen ruskeat pilkulliset höyhenet olivat melkein yhtä istuinpaikan täpläisen ruskean kuoren kanssa; mutta vikkelät silmät tarkkasivat kaiken aikaa muukalaisen vähintäkin liikettä.

Pähkinänakkeli, joka oli kävellyt petäjän pystysuoraa runkoa suoraan korkeutta kohti, jähmettyi muukalaisen askelien äänestä ja kurkisti häntä tiukasti puunrungon takaa. Sen silmä oli kuin musta kysyvä piste. Se ei ollut vielä milloinkaan nähnyt mitään tämän kömpelön ja hitaasti liikkuvan olennon kaltaista, mutta se tiesi, että tämä olento oli vaarallinen. Pieni liuskeenkarvainen pää, joka teräväkulmaisesti ulkoni kuoresta, ei näyttänyt sen kummemmalta kuin oksan tyngältä tai käävältä; mutta tällä oksan tyngällä oli se kumma tapa, että se tasaisesti kiersi puun ympäri sitä myöten kuin tukkimiehen matka edistyi, niin että kulkija oli alati näkyvässä.

Yhtä uteliaina, mutta pelosta väristen, tirkisteli hänen kulkuaan kaksi tarkkaavaista metsähiirtä skunkin kaalin leveän lehden alla istuen tuskin puolen sylen päässä polusta. Toisen viikset koskivat toisen kuonoon, johtaen siihen kauhun sykäyksiä ja väristyksiä sen mukaan kuin mies tuli lähemmäksi, yhä lähemmäksi, kohdalle — ja meni ohitse. Hiiret eivät olisi rikkoneet heimonsa ensimmäistä perintätietoa vastaan, — että se, joka istuu hiljaa, istuu näkymättömänäkin — ellei sokea, mistään välittämätön saappaankorko olisi kerrassaan uhannut niitä musertaa.

Vähän kauempana polusta, leviävän rautapuutiheikön [Pohjois-Amerikassa on sangen monta sellaista puulajia, jota kovan syyaineensa vuoksi sanotaan "rautapuuksi". (Suom. muist.)] alla, kyykki jänis ruskahtavalla sammal pohjalla, korvat aivan litteinä selkää pitkin. Sen silmät vahtivat inholla jopa melkein uhmalla tätä raskasta suurta olentoa, joka liikkui niin suurilla ponnistuksilla ja semmoisella melulla. "Tuo ei ainakaan", ajatteli jänis halveksien, "pääsisi vihollistaan pakoon". Vieno ilman henki, joka huomaamatta huokui kautta metsän, toi miehen hajua jänön piilopaikkaan, ja sai tämän herkät sieraimet nopeasti liikkumaan inhon tunteesta. Mutta äkkiä tuli tuoksaus toistakin hajua; ja jänö näytti samalla käpertyvän puolta pienemmäksi, sierainten jäykistyessä suuriksi.

Se oli portimon haju-jänikselle ilmetty kalman tuoksu. Mutta se haihtui silmänräpäyksessä, ja silloin jänön tarkka silmä näki, mistä se tuli. Sillä toisin kuin kaikki muu metsäkansa liikkuu portimo. Se kulki

tasajalkaa miehen kanssa, parin sylen päässä polusta. Mutta niin hyvin sen värit sulivat ympäristöön, niin varjomainen oli sen liikunto äänettömässä siroudessaan, ettei mies sitä kertaakaan huomannut. Portimo tuijotti tunkeilijaan häijyllä vihalla, mutta ison tukkimiehen onneksi eivät portimon voimat, vaikkapa olivatkin valtavat eläimen ruumiinkoon suhteen, kuitenkaan olleet minkään arvoiset sen häijyyden sijuun verraten. Muutoin olisikin tukkimiehen matka päättynyt siihen paikkaan ja kirjava mytty olisi jäänyt polulle hiirien viikkoiseksi ihmeeksi.

Portimo kulki nyt minkin [minkki (*Putorius visson*) on portimoa paljon suurempi. Sen varpaiden välissä on uimaräpylät. Paitsi kaloja se syö mielellään kanoja. (Suom. muist)] vielä lämpöisen hajun poikki, jonka vuoksi se heitti sikseen tukkimiehen turhan vahtimisen ja kääntyi inhoten toisaanne. Se vihasi minkkiä ja ihmetteli, mitä asiaa mokomalla kalansyöjällä oli lähteä niin kauas vedestä. Ei se juuri pelännyt — harvalle eläimelle pelko on niin tuntematon kuin portimolle — mutta sillä oli vielä häijyissä pikkusydämessään ripponen järkeä ja se tiesi, että minkki oli melkein pä yhtä pahasisuinen kuin se itsekin ja lähes kolme kertaa isompi.

Vanhan polun yli kallistui saarni ja saarnen sammalisesta haarasta väijyi kulkijain askelia kaksi haaleata keltaisenvehreää silmää, terät hienoina mustina rakoina. Ne silmät olivat pyöreässä karvaisessa päässä, joka oli painautunut aivan oksaan kiinni ja vähän kurkotti sen ylikin. Suipot tupsukkaat korvat olivat niuhassa pitkin pyöreätä ruskeata päätä. Neljä partaveitsikynttä oli vihaisesti tunkeutunut oksan kuoreen; sillä villikissa tiesi — ehkä oli jollain salaperäisellä tavalla saanut tämän tiedon etäiseltä heimolaiseltaan, kotilieden ja kotikynnyksen kukkujalta — että ihminen se oli kaiken metsäkansan ainoa voittamaton vihollinen. Julmasti sitä himotti hypätä miehen kumartuneeseen niskaan, aivan kirjavan mytyn ja ruskean hatunlierin rajaan, josta se hohti punakkana ja suojattomana. Mutta villikissa, Pohjois-Amerikan pienempi ilves, oli paitsi julmaa luontoaan perinyt hyvän annoksen varovaisuuttakin, ja tukkimies sai astua kompuroida edelleen häiritsemättä ja vähääkään aavistamatta sitä viheriäistä vihan liekkiä, joka paahtoi hänen niskaansa.

Aivan toisenlainen oli se katse, joka seurasi lähellä polkua olevasta pimeästä notkelmasta pienen pötköryteikön keskeltä. Siellä oli Kroof karhu viileässä hämäryydessä takajaloillaan istuen ja mahtavaa ruumistaan puolesta toiseen häälytellen sekä joskus pyyhkäisten pois sääsken kuononsa herkkätuntoisesta kärjestä. Kroofilla ei tänä kesänä ollut penikkaa perässään juoksemassa ainaisena huolena ja murheena. Tuntikauden se oli näin mukavasti häälynyt, tuntematta pelon tai himon tai harminkaan häiriötä; mutta kuullessaan metsäkanaan varottavan vikerryksen ja naulapohjaisten saappaitten kilkkeen, oli se paikalla jäykistynyt kuin isoksi ruskeaksi kannoksi itsekin. Pienet punaiset silmät seurasivat vierasta ja näyttivät vilkuttavan. Se oli nähnyt ihmisiä ennenkin eikä heitä pahoin pelännyt, enempiä kuin erikoisesti vihannutkaan. Mutta kun se kammosi turhia ikävyyksiä, niin ei se huolinut tunkeutua heidän huomionsa ja sen vuoksi se noudatti metsän tapaa ja pysytteli ääneti. Mutta karhu on hyvin paljon inhimillisempi metsän kaikkea muuta karvaista kansaa, taipuvaisin ja suvaitsevaisin, vähemmän ympäristönsä orja. Ja sillä on lisäksi suuri annos huumoria, tuota inhimillisintä kaikista lahjoista; ja Kroofia huvitti, sillä se tunsu tämän harmaapukuisen oudon miehen yhdeksi niistä meluapitävistä metsänhakkaajista, joiden leiristä kaukaa Kuah-Davikin rannalta se viime talvena oli puhaltanut moniaita sangen tyydyttäviä sianpaisteja. Sitä yritti jälleen hupaisesti keikututtaa tämän mieleen muistuessu, mutta se ei olisi oikein käynyt yhteen muitten lahokantojen kanssa ja sen vuoksi sai keikututtaminen jäädä sikseen. Kroofin päähän juolahti, että mitähän jos yhdellä kämmenen läimäyksellä repäisisi kirjavan mytyn oudon miehen olalta ja katsoisi, eikö siinä olisi kaikenlaista hyvää tavaraa, ehkäpä siankin paistia; mutta tämäkin oikullinen päähänpisto sai jäädä sikseen. Vasta kun se oli nähnyt miehen kulkevan polkua pois pitkään matkaan ja katoavan mäen toiselle rinteelle, se syvällä, omia asioitaan muistelevalla mörähdyksellä jälleen käänsi huomionsa sääskiin, jotka olivat sillä välin saaneet selville karhun kuonon kaikki hellät kohdat.

Nämä edellisillä sivuilla mainitut olivat vain muutamia niistä polun vaanijoista, jotka itse näkymättöminä silmillään mittailivat aarniometsään tunkeutuvaa miestä. Pitkin matkaa hänen joka askeleensa hyvin huomattiin. Mutta ei hän olisi astunut niin turvallisena ja mistään välittämättä, jos hän olisi tiennyt, että hiljattain, edellisenä vuonna, pantteriparikunta oli muuttanut näille maille ja anastanut läheisen vuoren rinteestä tyhjän pesän. Eipä suinkaan, vaan kirves olisi heilunut vapaana ja silmät olisivat etsien tutkineet jokaisen tien päällä riippuvan oksan; sillä ei kukaan tiennyt paremmin kuin Taavi Titus ukko kuinka vaarallinen vihollinen ruskeankeltainen pohjoinen pantteri on. [Puumaa (*Felis concolor*) sanotaan Pohjois-Amerikassa yleiseen "pantteriksi" ja "vuorijalopeuraksi". Nykyisin sitä Pohjois-Amerikassa tavataan harvoin, tuskinpa ensinkään niissä seuduissa, joissa tämä kertomus liikkuu. (Suom. muist.)] Mutta pantteriparikunta sattui parillaan metsästäämään vuoren takana, Kuah-Davikin matalassa laajametsäisessä laaksossa.

Asiain näin ollen ei vanhaa tukkimiestä kaikkien väijyjäin puolelta, jotka häntä silmillään seurasivat, uhannut sen suurempaa vaaraa, kuin mikä kimalti neljistä pienistä kirkkaista silmistä korkealta vanhan petäjän latvahaarasta. Pieneen salareikään oli sinne kuin lapsenkamarin ikkunaan ryhmittynyt neljä nuorta sileätä oravanpäätä, ja näitten mielenkiintoa sanomattomasti herätti se kumma eläin, joka niin

raskaasti astua tömisteli heidän allaan. Jos ne olisivat olleet kyläkunnan oravia, niin ne epäilemättä olisivat huutaneet kimakoita huomautuksiaan, suoraan sanoen haukkuneet häntä, sillä orava harrastaa avomielistä puhetta. Mutta oleskellessaan aarniometsän asuinmailla oravakin oppii hillitsemään itsensä; ja jos nuori orava tässä ympäristössä olisi rupattanut kovalla äänellä vaikkapa omassa pesässään, niin olisi siitä voinut olla hyvinkin ratkaisevia seurauksia. Kun vanha tukkimies oli niiden näköpiiristä kadonnut, niin kaikki neljä päätä katosivat pesän myskille tuoksahtaviin syvyyksiin ja siellä pohdittiin tätä kummaa aivan hiljaisin kuiskauksin.

Tukkimiehen matkaa tehdessä ja maata mitatessa pitkällä laahustavilla askelillaan polku vähitellen laskeutui seutuun, jossa puiden seassa oli kosolta sammaltuneita paasia. Pian alkoi sitten sydänmetsän kirkas ruskeanvihreä hämäryys edestä päin vaaleta ja ilmasta hävitä kaarnan ja mullan tuoksu. Vastaan henki saraheinän lauhaa vaatimatonta tuoksua; ja puut alkoivat harveta, ja matkamies tuli metsästä järven rannalle. Veden pinta loittoni helmeilevän kirkkaana haaleanviheriäisen kaislikon reunasta ja vastaranta seisoj tummana kalpeata hikistä taivasta vastaan. Kivenheiton päässä kaislikosta kohosi pieni paljas musta kalliosaari ja sen päässä souteli veden hohteessa jääkuikan musta yksinäinen muoto.

Kun tukkimies tuli puiden seasta aukealle ja hänen mytynsä värit sattuivat kuikan silmään, niin lintu upotti itsensä syvemmälle veteen, jotta näkyivät vain pysty kaula ja vaajamainen pää. Sitten se levään nokkansa avaten päästi selittämättömän ja hämmästyttävän naurunrähäkkinsä — joka oli kuin hiljaisuuden häväsistä, mutta samalla varotushuuto kaikille järven piirin asukkaille. Jääkuikka oli nähnyt ihmisiä ennenkin ja se halveksi heitä, ja sitä huvitti julistaa maailmalle uhmaansa. Se halveksi jopa niitä pitkiä mustia sauvojakin, jotka savusivat ja paukahtelivat, kun ihmiset niitä ojentelivat; sillä olipa se eräässä toisessa järvessä, joka oli kyläkuntaa lähempänä, oppinut sukeltamaan samalla kun näki leimauksen, ja siten väistämään niitä joutavanpäiväisiä räiskiviä siruja, joita sauvasta lensi.

Tukkimies ei kuikalle suonut ensimmäistä sen enempää kuin toistakaan ajatusta, vaan kiirehti aukealle tultuaan askeleitaan. Polku kulki nyt jonkun matkaa pitkin järven sivua, kunnes ranta kävi korkeammaksi ja ryhmyisemmäksi, ja kallioniemen takana siihen purkautui meluava joki, joka työnsi vaahtoviiruja ja pitkiä kareita järven tyynen pinnan poikki. Kallioniemellä seistä törötti kalpea, myrskyjen huuhteleva kelopuu, joka oli ollut vihanta petäjä, ennenkuin sen salama silpoi. Sen murtunutta latvaa valkeapää-kotka paraillaan käytti pesänsijakseen. Tämä suuri lintu käänsi outoa kulkijaa kohti vihaiset keltaiset silmät — julman näköisen, kuperan otsan alaiset silmät — ja kurkotti pitkälle litteälakista käärmemäistä päätänsä häntä tutkiakseen. Se avasi nokkansa raatelevan sirpin ja kiljasi hänelle — kiljasi kolme kertaa mielensä mukaisin väliajoin. Sitten matkamies jälleen katosi metsän hämäryyteen ja kopea lintu pöyhisteläi höyheniään voiton ylpeänä.

Polku puuttui nyt joen seuraan, jättääkseen sen kuitenkin heti ja sukeltaakseen nuoren balsamikuusikon uumeniin. Kun matkamies oli kulkenut tämän sulotuoksuisen alueen läpi, niin jäi joen masentunut kohina hänen taakseen ja metsä sai takaisin jylhät sävynsä. Jälleen mies vakaasti astua taputti tuntikauden, alkaen yhä enemmän muistella kantamustaan, ja yhä vähemmän ja vähemmän välittää ympäristöstään; ja uuden tunnin väijyivät hänen jokaista askeltaan oksilta ja viidakoista hartaat tuijottavat silmät. Sitten metsä taas päivänvalon voittaen jakautui. Matkamies tuli raivion väljälle autiolle aukeamalle; tunkeutui takertuvien karhunmarja- ja vatukkapensaiden läpi, jotka metsän ja aukean välillä kasvoivat puolueettomana vyöhykkeenä; etsi tiensä pitkän aution laidunmaan palaneiden kantojen ja tulipunaisten kuloruohojen [*kuloruoho (Erachthites hieracifolia)*, eräs amerikkalainen rikkaruoho, joka rehottaa palaneilla mailla] läpi; ja heitti maahan mytynsä kaikkein yksinäisimmän mökin eteen, mitä hän oli koskaan sattunut näkemään.

II LUKU.

Raivion mökki.

Mustana ja jäykkänä suojaasi mökkiä lähelle ulottuva niemeke kuusimetsää pohjan puolelta, mutta kolmelle muulle suunnalle siitä oli kolkkoa kaljua raiviota, joten paikka näytti kylläkin paljaalta. Ei ainoakaan pensas eikä vesa verhonnut vankkain hirsiseinäin alastomuutta, ja irtaantuva kaarna riippui pitkinä riekaleina, jotka kolkosti lepattivat joka tuulenpuuskassa. Joku haalea pitkärääsyinen rikkaruoho vain hankasi harvoja vaalean harmaita siemenkotiaan alimpiin hirsiin. Karkeatekoinen lautaovi retkotti saranoillaan puoliavoimena. Kynnys oli pitkin reunojaan lahonnut ja siinä irvisti leveä rako; ja pitkin rakoja kasvoi päärme ruohoa, jonka Taavi-ukon kirjava mytty armotta lakosi. Molempien vähäisten akkunain puitteissa oli vielä lasin palasia — ja vahvalta hämähäkin verkkoja ja näiden kokoomaa tomua ja kuihtuneiden hyönteisten jäännöksiä. Leveäräystäinen katto, joka oli hyvin

rakennettu halotuista kedrilaudoista ja kahteen kertaan tuohella peitetty, näytti vastustaneen vuodenaikain hyökkäystä urhoollisella rintamalla, sillä siihen ei ollut tullut montakaan aukkoa. Kolmisenkymmenen askeleen päässä oli pihamaan toisella puolen toinen huone, joka oli matalampi ja karkeampitekoinen, ja sen katto oli osaksi luhistunut. Se oli ollut karjan huoneena ja sen eteläseinällä oli paaluista ja punotuista kuusenoksista tehty ränstynyt vaja. Navetta oli rakennettu päärakennuksesta välittämättä, miten tasanne sattui kulkemaan, sillä perustuksille oli ollut vaikea löytää tasaista maata. Sen ympärillä kasvoi joka puolelle pitkää karkeata heinää, joka nyt kellastuneena kahisi kuivuuttaan; se oli itänyt siemenistä, joita oli vuosien kuluessa rakojen kautta varissut parvessa säilytetystä heinästä. Molempain rakennusten välimaa ja mökin oven ympärystä monta sylvä laajalti oli lahoavan lastukon peitossa, jonka läpi suolaheinä ja ratamo, kovapintaisimmat kyläkunnasta tulleista siirtolaisista, yhä vielä leveinä ja tympeinä tunkivat toukkaan ja anastivat maata. Pihan toisella puolella ulkokuonerivin vieressä oli pariiseen ränstynyt runko, ruostunut rauta-antura yhdestä jalaksesta irti kiskottuna; ja pihamaan keskellä, jossa oli vahvimmalta lastukkoa, joten ratamoiden oli siinä vaikein päästä juurtumaan, makasi haljennut pölkky, jonka arvet todistivat muualle muuttaneen kirveen voimaa.

Vanhalta tukkimieheltä pääsi syvä huokaus tämän mittaamattoman autiuden painostuksesta. Hänen katseensa kierteli rikkaruohoisia kenttiä, jotka jo kauan olivat olleet mahoina, ja kulki poikki epätasaisten kannokoitten, joilta siellä täällä loisti kultapiiskupälviä ja veripunaisia kuloruoho-läikkiä. Hänestä yksinäisyys kävi yhä kaameammaksi näiden luvattomilla paikoilla rehottavien väriläikkäin vuoksi, ehkäpä sen vuoksi, että ne muistuttelivat kotoisempia ja lempeämpiä näköjä. Hän nojautui kirveeseensä ja osotti peukalollaan umpimähkään:

"Rupea nyt tämmöistäkin paikkaa asumaan!" hän sanoi miettiväisenä, eikä näyttänyt paikkaa ensinkään hyväksyvän. "Kyllä minä ensin kävisin itse katsomassa! Mutta Craigin Kirstissä onkin vaikka kymmenen miehen sisu!"

Sitten hän kiskasi oven auki, kohottaen sitä samalla, saranan rasitusta keventääkseen, ja astui sitten kurkistellen sisään. Hänen niin tehdessään livahti haarapääsky ulos särkyneestä akkunarudusta.

Mökissä oli kaksi huonetta, toinen paljoa pienempi toista. Pienemmän huoneen laipiona oli räystäiden tasalle rakennettu parveke, joka oli päähuonetta kohti avoin. Päähuoneessa ei ollut laipiota, ei muuta kuin kedrilaudoista ja tuohesta kyhätty katto. Idän puoleisella päätyseinällä oli luonnonkivestä tehty hormi, jonka alaosa oli kaarevaksi holvattu, ja holvin alla oli tilava liesi haahloineen ja niskarautoineen. Akkunaseinällä oli seinään kiinnitetty lankkuperäinen. Laattiammalla oli, pitkä sivu liettä kohti, kahdesta lankusta kyhätty kapea pöytä, jota kannattivat vuolemattomat permantoon upotetut paalut. Siinä kulmauksessa, joka oli etäimpänä liedestä, oli väliseinää vastassa matala vuodelaitos, ei muuta kuin pitkä laatio, joka oli puoleksi täytetty kuusen ja hemlokin kuivilla punertavilla havuilla. Permanto oli täynnään lakastuneita lehtiä ja tuhkaa, jota tuuli oli hajotellut liedestä. Taavi ukko kulki lattian poikki ja vilkaisi vuoteeseen. Hän huomasi kuusenhavut toiseen päähän kuovituiksi ja sillä tavalla järjestetyiksi, etteivät ne voineet olla ihmistä varten.

"Täällä on maannut eläimiä!" hän mutisi. Sitten laskien alas myyttynsä hän kiinnitti huomionsa lieteen, ja pian vanha hormi jälleen kauan kestäneen yksinäisyytensä jälkeen sai maistaa kotoisen lämmön suloa.

Päivä oli jo aivan laskemassa ja tukkimiehen oli nälkä. Hän avasi likaisen monivärisen myyttynsä. Kroof, naaraskarhu, oli ollut aivan oikeassa arvaillessaan, mitä mytyssä mahtoi olla. Siinä oli sianlihaa — pieni sangen suolainen kimpale; ja pian valko- ja punajuovikkaat viipaleet terhakasti kärisivät pannussa ja seinät ja katto saivat jälleen monesta aikaa imaista itseensä vanhastaan tuttuja käryjä.

Kirvesmiehen tyydytettyä nälkänsä paistetulla sianlihalla ja leivällä ja poltettua pohjaan pienen mustuneen savipiippunsa, oli raivion mökki ennättänyt peittyä yksinäiseen hämääseen. Hän astui ovelle ja katsoi ulos. Valkoinen utu, jota kohosi pitkin metsän reunoja, näytti katkaisevan kaiken yhteyden hänen ja ihmisten ilmojen välillä; ja taivaan kupukannelle ilmestyi pitkin välimatkoin moniaita isoja juhlallisia tähtiä. Hän sulki oven, pudotti puisen ovenlinkun hakaansa ja nakkasi lieteen muutaman kuivan tikun paremmin nähdäkseen, kun suoriutui levolle. Hän käytti polttopuita säästellen, koska Kirsti tullessaan tarvitsisi kaikki. Sitten hän otti piipun suustaan, kopautti sen tyhjäksi, pyyhki imuketta hihaansa ja pisti laitoksen taskuunsa; riisui jalasta raskaat saappaansa, kääriytyi kirjavaan peittoon, ja kellahti hyvällä mielellä vuoteeseen sen enempää välittämättä keitä siinä oli ennen maannut. Tuskin hän oli lakannut liikkumasta, kun hiiret tulivat piilopaikoistaan ja alkoivat hypellä parvella. Hänen mielestään se ääni oli kodikasta ja hauskaa, ja siihen hän nukkui. Hänen nukkuessaan terveen väsymyksen syvää unetonta unta paloi heikko tuli loppuun, riutui kiiluvaksi hiilokseksi, hukkui pimeään.

Oli ehkä kulunut tunti, kun Taavi ukko kavahti istumaan äkkiä ilmi valveutuneena. Hän ei voinut käsittää, mikä siihen oli syynä. Melua ei kuulunut minkäänlaista. Eikä häntä vähääkään pelottanut. Taavi ukon karaistut hermot eivät tunteneet minkäänlaisia väristyksiä. Siitä huolimatta hän aivan yht'äkkiä oli ilmivalveillaan, jokainen aistin valppaana. Hänestä melkein tuntui siltä, kuin olisi mökissä

jotain outoa. Hänen ensimmäinen päänäpistonsä oli hypätä vuoteesta katsomaan. Mutta toinen vaisto sai voiton, epäilemättä siitä syystä, että hän oli viettänyt metsässä niin suuren osan elämästään ja koska sen ilmaukset olivat kaiken päivää huomaamatta häneen vaikuttaneet. Hän noudatti metsäkansan ikivanhaa tapaa ja pysyi hiljaa, odottaen saavansa tietoa havaitsemalla.

Hän näki akkunain molemmat himmeät aukot ja oli kerran huomaavinaan, että toinen niistä hetkeksi hävisi. Tämä sai hänet pimeässä hymyilemään tuikean hymyn, sillä hyvin hän tiesi ettei metsän asukkaista ainoakaan, ei itse pantterikaan, ollut niin varomaton, että pienestä akkunasta olisi kiivennyt suljettuun huoneeseen, jossa joka puolella tuntui ihmisen tuoretta kammottavaa hajua.

Mutta siitä huolimatta hän kuunteli pysyen aivan hiljaa, kuten tämä hänen tavallinen ympäristönsä oli ammoin opettanut. Hiirien juoksentelu oli päättynyt. Ei käynyt tuuli ja pimeys tuntui olevan paljasta korvaa. Samalla ovi hitaasti ja hiljaa narisi, ikäänkuin olisi joku raskas ruumis pehmeästi sitä työntänyt linkkua koetellakseen. Tukkimies ojensi hiljaa kätensä tapaillen kirveensä vartta, joka nojasi vuoteen päänalaista vastaan. Mutta salpa piti, eikä uhkaava salakähmäinen työntely enää uusiintunut. Sitten kuului aivan katon harjalta raapimista, hiljaista kynsien kalinaa ja kápäliä pehmeästi tassutteli tuohella. Tämä ihmetytti tukkimiestä; hän ei käsittänyt, kuinka niiden kynsien ja samettipohjaisten kápälien omistaja oli voinut katolle päästä mitään kiipeämisen kapinaa kuulumatta. Samat pehmeät askeleet, silloin tällöin raapaisten tai kolauttaen, liikkuvat katolla ylös ja alas moneen kertaan; ja kerran kuului ohuen katon läpi pienen paussin aikana syvä henkäys, joka päättyi haistelevaan ääneen. Sitten seurasi pehmeä jysähdys lastukolle, ikäänkuin olisi joku raskas eläin pudonnut.

Lumous hävisi ja Taavi ukko nousi ylös vuoteestaan.

"Se hyppäsi alas katolta! ilveskissako lienee ollut vai ilveskö? Eihän panttereita pitäisi olla näillä mailla; vaikka oli se kissan hypyksi raskaanlaista!" hän itseksään puhui, kulkiessaan kirves kädessä ovelle.

Pelkäämättä hän työnsi oven auki ja katsoi ulos kimmeltävään yöhön. Ilmassa oli metsän viileyttä, autiuden periolemusta ja henkeä. Usvat sakenivat sankoiksi jo kivenheiton päässä mökistä. Hän ei huomannut mitään liikkuvaa. Ei kuullut mitään ääntä. Olkapäitään kohauttaen hän kääntyi takaisin, salpasi oven ehkäpä hieman suuremmalla huolella kuin edellisellä kerralla, haparoi takaisin vuoteeseensa ja nukkui mistään välittämättä aina valkoiseen päivään saakka. Pitkä ja viluisen rusottava valon sääri kurkisti sisään särkyneestä ruudusta hänet herättäen.

Hänen ulos mennessään häälyi sumu vielä valkoisena ja kylmänä raiviolla ja ruohojen latvat olivat ylt'yleensä kastehelmissä. Hän huomasi, että lastukkoa oli jonkun verran liikuteltu, mutta ei voinut löytää varsinaista jälkeä. Kulkien sitten ruohottunutta polkua, joka nuoren lepikön kautta vei lähteelle, hän löysi merkkejä. Alas lähteelle ja siitä edelleen metsään kulki jäljet, jotka puhuivat selvää kieltä hänen metsätieteiselle tutkijasilmälleen. Heinän oli tallannut, kasteen maahan karistellut ruumis, joka oli melkoisen suuri ja asui lähellä maata.

"Pantteri!" hän mutisi otsaansa rypistäen ja luoden ympärilleen varovaisen katseen. "Kyllä Kirstin vaan olisi parempi tuoda pyssy mukanaan!"

Kaiken sen päivää Tituksen Taavi työskenteli mökissä ja navettarakennuksessa. Hän korjasi katon, paikkasi akkunat, kiinnitti oven uudelleen saranoilleen, täytti vuoteen — ja ne molemmat vuoteet, jotka olivat pienemmässä huoneessa — raikkaasti tuoksuvilla vihannoilla kuusenhavuilla ja aikaansai navettarakennuksessa kerrassaan ihmeteltävän nuorennuksen. Hän perkkasi niinikään lähteen ja pilkkoi melko pinon polttopuita. Vanhan lammasvajan, joka oli ulkokuoneen takana, hän jätti ennalleen, tuumaillen itseksään:

"Tänne karhujen ja pantterien maahan, vieläkö hän tahtoi tänne lampaitakin harmikseen? Kyllä Kirstillä on täysi työ, jos mieli saada elukkansakin säilymään!"

"Elukoilla" hän tarkoitti lehmää ja härkäparia, jotka Kirsti kyläkunnassa omisti ja jotka Taavi tiesi hänen aikovan tuoda mukanaan tänne pakopaikkaansa aarniometsän keskelle.

Kotiutuneena näin yksinäiseen mökkiin ja hyvin tietäen, että ovi kesti, Taavi Titus nukkui seuraavan yön unien häiritsemättä illan pimeästä hamaan aamun koittoon vuoteensa miellyttävässä tuoksussa. Illasta aamuun saakka juoksentelivat hiiret parvella, lepakot lepattelivat räystäiden ympärillä, tuntemattomat turkkurit painelivat ruumiillaan ovea taikka pehmeästi tassuttelivat katolla ylös ja alas, mutta ne eivät voineet hänen lepoaan häiritä. Sitten metsän kesytön kansa alkoi oivaltaa nämä todet totiset, että ihminen jälleen oli ottanut raivion valtoihinsa, ja sana tästä uudesta maailmanjärjestyksestä kulki salaviihkaa kautta metsän. Kun Taavi Titus seuraavana aamuna huolellisesti tutki raivion reunat ja arvaili, paljonko hakoja ja seipäitä tarvittaisiin Kirstin aitaan, samalla suunnilleen arvostellen raivion eekkerialan ja hyväksyen todeten sen hyvän ruskean maanlaadun lihavaksi, niin hän luuli olevansa

yksinään. Mutta yksinään hän ei silti ollut. Kaikilta aarniometsän kulmilta väijyi aprikoivia silmiä, isoja ja pieniä, vihaisia ja pelokkaita.

III LUKU.

Kyläkunnasta karkotetut.

Myöhään samana iltapäivänä saapui Kirsti Craig. Hänen tulonsa oli oikea majanmuutto.

Ensimmäinen ilmoitus tulevien lähestymisestä oli kumea *tänk tänk ä tonk tänk* lehmänkellojen helkkyessä polulla, jonka äänen kuultuaan Taavi-ukko heitti luotaan kirveen ja astua nuhjusti heitä vastaan. Sieltä kuului pojan huutelua nuorella käskyvallalla "hoi! hoi Päivä! hoi Tähti! menettekö siitä!" ja jonon etupää ilmestyi samalla metsän juhlalliseen outoon porttiholviin.

Jonon etupäässä kulki Kirsti Craig itse, pitkänä ja suorana, lujasti astuen, pitkäjäsenisenä, ja puettu hän oli siniharmaihin kotokutoisiin vaatteihin, kirkas tulipunainen liina päässä. Hän talutti sarviin kiinnitetystä nuorasta alistuvan kärsivällistä mustan ja valkoisen kirjavaa lehmää.

Hänen vasemmasta kädestään piti kiinni pieni keikkuva olento, puettuna punaiseen karttuunihameeseen ja leveälieriseen karkeaan olkihattuun, joka oli hiuksilta taapäin luisunut ja riippui nauhoistaan selässä. Tämä oli Kirsti Craigin tytär, viisivuotias Miranda. Tyttönen oli ratsastanut suurimman osan matkasta ja oli nyt kiihkeänä mielenkiinnosta uutta kotia lähestyttäessä. Aivan hänen perässään seurasi pitkäsarvinen lempeäsilmainen härkäpari — Päivä, joka oli vaalea raudikko, ja Tähti, omituinen punaisen ja mustan kirjava eläin, jonka otsassa oli monisäteinen valkoinen läntti. Nämä vetivät raskaasti soutelevalla ikeellään perässään kömpelöä työrekeä, jolle oli sidottu Kirstin tavarat ja varastot vaatimattomaan kasaan. Tähdien aaltoilevan kyljen vieressä käveli hoikka pellavatukkainen kylän poika, kädessä pitkä härkäruoska ja alistuva tyytymättömyyden ilme harmaissa silmissään ja punakoilla nuorilla kasvoillaan. Hän piti Kirsti Craigista ja luotti häneen täydelleen ja siitä syystä hän oli sen enempää ajattelematta suostunut hänen pyyntönsä ja lähtenyt auttamaan hänen pakoretketään. Mutta niin tehdessään hän oli pahasti iskenyt yhteen yleisen mielipiteen kanssa; sillä vaikka kyläkunta oli osottanut Kirsti Craigia kohtaan typerää ynseyttä, niin vihotteli se kuitenkin, kun hän päätti pois muuttaa. Hän oli päättänyt lähteä tähän autioon mökkiin asumaan, hyljättyä raivausta viljelemään, elämään aivan erillään kanssaihmisistään, joita hän ei sietänyt, sen enempää kuin muutkaan häntä sietivät, ja tätä huudettiin nyt joka taholla hullun päänäpistoksi; ja Taavi nuorukainen, joka juuri oli tullut sille iälle, jolloin yleinen mielipide alkaa tuntua tärkeältä, oli levoton siitä, että oli sekaantunut asiaan, jota yleiseen naurettiin. Hän jo mielessään kuvitteli, kuinka hän itse nyt joutuisi kylän kokkapuheiden esineeksi. Siitä huolimatta hän oli mielissään, että sai Kirstiä auttaa, sillä sydän hänellä oli terve ja peloton ja hän piti Kirstiä todellisena ystävänä, vaikkapa hieman omituisena. Hän pysyi uskollisena, vaikka olikin eri mieltä. Vanha Taavi, hänen isänsä, oli ainoa, joka moittimatta ja vastustelematta kannatti vaimon yritystä. Hän oli tuntenut Kirstin pienestä työstä ja tiesi hänet reippaaksi, uskolliseksi, vaiteliaaksi ja voimallisesti kestäväksi luonteeksi; ja hänen mielestään vaimo menetteli oikein lähtiessään kyläkunnasta, jossa halpa vihamielisyys, hänen ylpeästä vähäpuheisuudestaan kiihtyen ja hänen vastoinkäymisistään ilkeyden nuolia vuollen, täytti hänen elämänsä ainaisilla katkerilla loukkauksilla.

Kun Kirsti Craig astui esiin hämäryydestä ja tuli raivauksen päiväpaisteiselle paljaalle aukealle, niin paikan sanomaton yksinäisyys ahdisti äkillisen kalpeuden hänen vakaviin tummiin kasvoihinsa. Hetkisen tuntuivat hänestä nuo häntä kohtaan vihamieliset ihmisetkin vähemmän julmilla kuin tämä äänetön yksinäisyys. Sitten hänen tarmonsä palasi. Hänen suurien kasvojensa jalot, vaikka hieman jäykät piirteet sulivat puolinaiseen hymyyn tämän hänen oman heikkoutensa vuoksi. Hän ikäänkuin valtasi maan suurella päänliikkeellä; sitten sanaakaan sanomatta ojensi kätensä vanhalle Taaville, joka oli asettunut hänen viereensä ja keikauttanut hyppelevän Mirandan olalleen. Ei puhuttu mitään pitkään aikaan joukon hitaasti noustessa rinnettä; sillä he olivat tottuneet tulemaan toimeen vähillä sanoilla, nämä ihmiset, he eivät olleet semmoisia lörppöjä kuin muu kylänväki.

Vihdoin alkoi punainen kolttu väännellä tukkimiehen olalla ja Miranda huudahti:

"Laske minut maahan, Taavi setä, minä tahdon poimia äidille nuo kauniit kukkaset."

Kuloruoho tulipunaisine viettelyksineen oli täyttänyt ilolla hänen silmänsä; ja moniaan minuutin kuluttua hän taputteli jonon perässä pieni syli täynnään pitkävartisia kukkasia.

Mökin ovella jono seisahtui. Taavi kääntyi ympäri ja sanoi vakavasti:

"Kyllä minä olen korjaillut, minkä olen voinut, Kirsti; enkä minä perältäkään luule, että tämä paikka on teille niin aivan sopimaton. Mutta kovin yksinänne teidän täytyy täällä olla."

"Kiitos kaunis sinulle, Taavi. Mutta olemmeko me yksinämme, Miranda ja minä?"

"Ja täällä on metsässä panttereita. Sinulla pitäisi olla pyssy, Kirsti. Me yritämme, poika ja minä, ensi viikolla saada teille tänne vähän ruuan apua, mutta minä tässä tuumailen, että eiköhän olisi sittenkin parempi hankkia pyssy."

"Kyllä meidän siihen aikaan onkin kasvojanne ikävä, Taavi," sanoi Kirsti, luoden samalla hellän katseen poikaan, joka seisoi nojaten Tähden suitselliseen olkaan. "Mutta en minä panttereita pelkää. Elkää te pyssyä hommatko; en minä sitä tarvitse, enkä minä sitä käyttäisi!"

"Ette te pelkää mitään jalan kävelevää", mutisi nuori Taavi ihailien.

Ne voimakkaat kasvot synkistyivät.

"Pelkään, Taavi", vastasi vaimo; "pelkään pahoja kieliä."

"Niin aina, tyttöseni, mutta täällä olet niiltä rauhassa", sanoi vanha tukkimies, hidas kiukku palaen karkeilla kasvoillaan, kun hän ajatteli eräitä kyläkunnan pahimpia parjaajia.

Samassa Mirandan kimakka ääni puuttui puheeseen.

"Voi Taavi", hän huudahti, tarttuen iloisesti pojan sääreeseen, "katsoppa kuinka kaunis iso koira!" Ja pieni ruskea sormi osotti kannokkoa, joka oli kaukana raivauksen laidalla ja jossa oli kaiken kokoista kantoa. Hänen suuret ruskeat silmänsä ilakoitsivat kuin keijukaisen. Muut seurasivat tyttösen silmäin suuntaa, terottaen jokainen katsettaan minkä mahtoivat; mutta he eivät keksineet mitään syytä hänen kiihtymykseensä.

"Voisipa hän ehkä nähdä karhun", sanoi vanha Taavi; "mutta en minä saa sitä silmäni."

"Niitä kai on täällä paljon", sanoi Kirsti jotenkin välinpitämättömästi, kääntäen silmänsä muuanne maillensa.

"Ei siellä ole mitään karhua", vakuutti nuori Taavi hänen ikäisensä varmuudella. "Kanto se on!"

"Kaunis iso koira! Minä tahdon sen, äiti", pyyteli Miranda ja karkasi äkkiä pois. Mutta äidin varma käsi laskeutui hänen olalleen.

"Ei täällä ole mitään isoja koiria, lapsikulta", hän sanoi rauhallisesti. Ja vanha Taavi, turhaan tarkkoja silmiään siristettyään ja tuuheita kulmakarvojaan rypistelyään huudahti:

"Heitä nuo hullutukset, Mirandani, pikku veitikkani, ei siellä ole mitään muuta kuin kantoja, se on varma se."

Lapsen silmillä kuitenkin oli tarkempi näkö, herkempi luonto; ja vaikka hän nyt oli myöntövinään ja tottelevaisena kanto mökkiin sylin täytensä kuloruohoja, niin tiesi hän, ettei se ollut kanto, jonka hän oli nähnyt. Ja mitä taas Kroofiin, naaraskarhuun tulee, niin vaikka se tosiaan oli istunut liikkumattomana kuin kanto kantojen keskellä, niin se tiesi, että lapsi oli hänet huomannut. Se näki, että Mirandalla oli ne semmoiset silmät jotka näkevät kaikki ja joita ei voi pettää.

Kaksi päivää mies ja poika viipyivät raiviolla auttamassa Kirstiä taloiksi rupeamaan. Kentillä soivat hauskaasti karjan kellot *tänk tänk ä tonk tänk* raavaitten purressa uutta laidunta. Raivauksen reunoilta kaikuivat kirveen iskut ja syysilmassa kierteli toimeliaita ääniä. Paljon piti tehdä murtoaitaa — järjestellä risuja ja seipäitä ristiin rastiin, että Kirstin elukat pysyisivät kotosalla kunnes ennättäisivät kotiutua, eivätkä enää pyrkisi harhailemaan.

Kun ne kaksi päivää saivat kuluneiksi, niin vanha Taavi ja nuori Taavi nostivat kirveet olalleen ja menivät matkoihinsa. Kirsti paikalla oikaisi kauniit hartiansa vastaanottamaan sen Atlaan kuorman yksinäisyyttä, joka alussa oli uhannut hänet masentaa; ja hän ja Miranda vakaantuivat omituisen hiljaiseen jokapäiväiseen elämänjärjestykseensä. Tähän kuitenkin alussa toivat vaihtelua vanhan Taavin viikottaiset käynnit, hänen tuodessaan heiniä ja juuria ja muita varastoja talven varalle, ynnä suuret vyyhdet karkeata kotona kehrättyä lankaa Kirstin sormien ratoksi pitkinä talvi-iltoina.

Kirsti oli kuin luotu siihen työhön, jonka hän niin uskollisesti oli itselleen valinnut. Hän osasi käyttää kirvestä; ja risuaita vakaasti piteni hänen kaatamistaan puista. Hän osasi ohjata auraa; ja ennen

lumentuloa oli hän kääntänyt kymmenisen eekkeriä pitkää kesantonurmea ruskeiksi vaoiksi pakkasten kypsyttäväksi ja murennettaviksi seuraavan kevään kylvöä varten. Mustan ja valkoisen kirjava lehmä lypsi vielä hyvin ja varmalta näytti, että se lopen ehtyisi vasta kaksi kuukautta ennen kantamistaan. Härät pysyivät reippaina ja hyvässä lihassa, eivätkä näyttäneet vähääkään kaipaavan entisiä laitumiaan. Lehmänkellojen koruton, mutta kotoinen soitanto, jota kuului laitumelta kaiken päivää ja öisin navetan pimeydestäkin silloin tällöin masentunut *tonk ä tonk*, viihdytti suuresti Kirstin mieltä. Ne rypyt, jotka olivat häntä kyläkunnasta seuranneet, alkoivat suun ja silmien ympäriltä silitä ja hänen kasvojensa suuripiirteinen hyvittelevä kauneus kukoisti jälleen tämän uuden elämän rauhassa.

Seitsemisen vuotta ennen muuttoaan tähän raivion mökkiin Kirsti Craig — silloin Kirsti MacAlister — oli eräänä iltana käynyt tienhaaran puodissa, joka kyläkunnassa toimitti yleisen paikanvälitystoimiston tehtäviä. Siellä oli samalla postitoimistokin eräessä puodin nurkassa, sisustuksenaan kymmenkunta kirjaimella merkittyä tomuista hyllylokeroa. Nyökäten tyynesti päätään maleksijoille, joita vetelehti saippualaatikoilla ja naulakasseilla, Kirsti astui tiskin luo siirappia ostamaan. Hän parailtaan ojensi sinisen ja keltaisen kirjavaa ruukkuaan täytettäväksi, kun sisään astui outo mies, joka herätti hänen huomiotaan. Vieläpä paljon enemmänkin kuin herätti hänen huomiotaan; sillä tämä kopea tumma impi, joka ei koskaan ennen ollut kahdesti katsonut miehen kasvoihin, tunsu nyt vuorottain kuumenevansa ja kylmenevänsä, kun tämän vieraan katse huolettomasti tarkasti hänen uljaan vartalonsa muotoja. Kirsti kuuli hänen kysyvän postimestarilta asuntoa. Hän puhui väsyneellä äänellä ja hänen puheenpartensa erosi kokonaan kyläkunnan miesten kielen mallista. Kirsti katsoi häneen kahdesti ja sitten monta kertaa, ja häneen teki kipeää huomattessaan, että vieras näytti sairaalta, ja hän kohtasi hänen katseensa täydesti juuri yhden sydämen sykäyksen ajan. Impi lensi sen katseen alaisena paikalla tulipunaiseksi, tempasi käteen ruukkunsa ja melkein juoksi ulos puodista. Maleksijoilla oli liian paljon katsottavaa uudessa tulokkaassa heidän huomatakseen Kirstin hämmennystä; mutta vieras huomasi sen ja hän oli siitä hyvillään. Ei koskaan ennen hän ollut nähnyt niin komeata tyttöä kuin tämä mustatukkainen olento sfinksinkasvoineen, tulipunainen liina päässään. Kirsti oli ilmestys, joka hänessä herätti taiteilijan ja sai hänen kiirehtimään palettinsa ja pensselinsä esille ottoa.

Sillä Frank Craigissa, dilettantissa ja maailmanmiehessä, oli melko paljon taiteilijaa, kun tämä mieli kyllin voimallisena hänet valtasi. Kun taas toinen mieli hänet valtasi kyllin voimallisesti voittaakseen hänen luontaisen velttoutensa, niin hänessä oli melko paljon muusikkoa; ja myös, vaikka harvemmin, joku verta runoilijaa. Temperamenttia hänellä oli; mutta ei ollut pyrkimyksen vakavuutta, tahdon voimaa eikä kestäväää kärsivällisyyttä. Hänellä oli juuri sen verran rahaa, että saattoi työtä tekemättä uida virran mukana. Mutta terveys häneltä puuttui, ja sen heikon elinvoiman, jonka nuoruus nuoruuttaan soi, hän oli lapsellisesti tuhlanut. Kuultuaan pohjan puolen kuusimetsien pihkan tuoksuineen ja puhtaine ilmoineen suovan uutta terveyttä, hän oli ajelehtinut pois viettelyksistään ja lopulta etsinyt itselleen tämän etäisen takalistokylän, se kun näytti semmoiselta paikalta, jossa saisi paljon vähällä. Hän oli sangen hyvän näköinen — jotenkin saman kokoinen kuin Kirstikin — hoikka, toimekas, vilkas liikkeissään, kun ei ollut väsynyt, jaloa syntyä kasvojen ja ruumiin joka piirre. Silmät olivat hyvin tumman harmaanviheriät pitkään mustain ripsiensä alla, läpätunkevan kirikkaat, mutta omituisen epävakavat. Niiden kauneissa syvyyksissä oli ainainen omituinen ristiriita rehellisyyden ja huikentelevaisuuden välillä. Kalpeita harmahkoja kasvoja peitti suipoksi somistettu tiheä tumma parta; ja hiukset, jotka olivat hiukan rehevämmät kuin hänen seuramaailmansa malli olisi sallinut, olivat omituisia nahkamaisen tummaa pronssiväriä.

Kyläkunnan ilma oli keuhkoille terveellistä ja elvyttävää, ja ennenkuin hän oli kuukauttakaan sitä hengittänyt, hän tunsu riemullisen elämän hehkuvan suonissaan. Ja ennenkuin hän oli sitä kuukauttakaan hengittänyt oli hän voittanut Kirsti Mac Alisterin, jolle hän näytti melkein jumalalta. Kirsti puolestaan oli hänelle suuremmoinen arvoitus. Yksinpä hänen kieliopin sääntöjä rikkova puheenpartensa ja maalainen ääntämisensäkin kahta enemmän kärjistivät hänen omituisuuttaan. Ne vaikuttivat hänen väsyneihin aistimiinsa kuin verevä veres tuoksu. Täällä, turvassa kuluttavalta maailmalta, hän toden teolla aikoi maalata, aikoi toden teolla kirjottaa, ja elämä olisi taas jonkun arvoista. Eräänä päivänä hän ja Kirsti matkustivat pois lotisevalla vanhalla postivaunulla, joka kävi kylässä kahdesti viikossa. Kymmenen päivän kuluttua he palasivat takaisin ja olivat mies ja vaimo, eikä kylässä hämmästytyä siitä vähääkään.

Kokonaisen vuoden Frank Craig viihtyi kylässä lapsensa, suurisilmäisen keijukaismaisen Mirandan syntymän jälkeen ja näytti tyytyväiseltä. Hän oli hellä, ihaileva, hienotunteinen, ylpeä tummasta uljasmuotoisesta vaimostaan ja siitä, että tämä niin nopeaan oppi hänen puhtaan puheenpartensa. Mutta eräänä päivänä hän sitten näytti levottomalta. Hän puhui asioista, joita oli kaupungissa hoidettava, kuukauden poissa olosta, jota ei voinut välttää. Pelon tunne sydämessään Kirsti kuunteli hänen puhettaan, mutta ei yrittänytään vastustaa niin luonnollista asiaa. Ja kun se lotiseva postivaunu saapui kylään seuraavan kerran, niin mies lähti pois ja kylä oli hänen lähdettyään Kirstin mielestä pimeä.

Mutta — hän ei palannut takaisin milloinkaan. Kului kuukausi toisensa jälkeen, eikä häneltä tullut

minkäänlaista tietoa; ja Kirstin sydäntä kalvoi ylpeä tuska. Hän tiedusteli kaikista rantakaupungeista, mutta ei saanut minkäänlaista tietoa. Kun vihdoin kuukausista karttui vuosia, niin alkoivat helläsydämiset ihmiset, jotka onnettomuudessa näkevät rikoksen, huhuilla sitä, että Kirstiä oli petetty. Alettiin ensin kuiskata, että ehkei häntä ollutkaan vihitty. "Se oli hänelle oikein, mokomalle ylpeälle ihmiselle, joka luuli herrasmiehen sieppaavansa!" — niin alettiin sitten hokea. Kirsti ylpeine eleineen ei onnensakaan aikana ollut suosittu; ja naimisensa jälkeen hän ilonsa itsekylläisyyden ja seuran karttavaisuutensa vuoksi samoin kuin yhä hienostuvan puheenpartensakin takia oli käynyt kautta koko seudun kateitten morkkauksen esineeksi. Kun hänen korkeaksi kohonneen onnensa temppei luhistui hänen päällensä, silloin tuli kurituksen aika ja kyläkunnan juorukontit ryhtyivät asiaan oikein täydellä todella. Kun siinä naapuriseudussa ei lähivuosina tapahtunut mitään muuta pohtimisen arvoista, niin tätä pientä huhua hemmoteltiin ja lihoteltiin. Siitä kasvoi pian suuri häväistysjuttu ja juorukontit alkoivat olla aivan varmat siitä, etteivät asiat voineet olla niinkuin olisi pitänyt. Kirsti oli saanut, niin he arvelivat, Kaitselmukselta sangen ansaitun rangaistuksen, ja tässä oli nyt hyvä tilaisuus osottaa, että he, puhtaat sielut, olivat Kaitselmuksen puolella. Jos Kaitselmus heitti kiven, niin oli epäilemättä paikallaan, että he heittivät kolme kiveä.

Viimein joku, jolla oli vilkkaampi mielikuvitus kuin muilla, keksi uuden lisän. Joku oli kuullut joltakulta toiselta, että joku oli nähnyt Frank Craigin kaupungissa. Ensinnä oltiin erimielisiä siitä, missä kaupungissa; mutta tämä pieni ristiriita pian sovittiin. Sitten keksittiin nainen, ja tuota pikaa kävi selville, että oli nähty hänen ajavan kauniin naisen keralla, komeat hevoset edessä, liverikuski hevosia ohjaamassa ja erikoinen vaunuoven avaaja hänen rinnallaan. Näin juttu vähitellen kasvoi ja kaunistui ja kävi joutilaalle maalais-mielikuvitukselle rakkaaksi. Kirstin kyselyt pian osottivat, kuinka alusta alkun tuulesta temmattu tämä häväistysjuttu oli; mutta hän oli liian ylpeä noustakseen sellaista valhetta vastaan, jota hän tiesi mielihyvällä uskottavan. Hän Mirandan vuoksi kärsi, kunnes hänen tummat kasvonsa alkoivat saada poimuja, mustat silmät alkoivat vaarallisesti hehkua ja hän alkoi pelätä vielä tekevänsä tuhoja jollekulle. Viimein hän, sattumalta kuultuaan tästä hyljätystä metsän koskellisesta raiviosta, möi mökkinsä polkuhinnasta ja lähti pahoja kieliä pakoon.

IV LUKU.

Miranda ja metsän piilevä kansa.

Miranda oli heti ensi päivästä alkun, jonka he raiviolla elivät, huomannut tämän elämän olevan hänen mieltensä mukaan. Äiti siitä piti, koska se rauhoitti ja paransi; mutta keijumaista lasta se kiinnitti verrattoman paljon syvemmillä ja välittömämmällä viehätöksellä. Hänestä paikka ei ollut yksinäinen. Hänen suuret silmänsä näkivät mitä Kirsti ei nähnyt; ja hänelle metsän reunat — joita edemmäksi hänen ei ollut lupa mennä — olivat täynnään mitä parhaita leikkitovereita, jotka kaiken aikaa odottivat häntä tuttavuutta tekemään. Ja molemmat härät ja mustan ja valkoisen kirjava lehmä olivat hänelle puhekumppaneita. Äiti pani merkille, että kun lapsi istahti ruuhon jonkun eläimen päälle viereen ja alkoi hiljaisen salaperäisen juttelunsa, niin eläin lakkasi syömästä ja kuunteli häntä paikaltaan hievahtamatta. Mustan ja punaisen kirjava Tähti toisinaan seurasi häntä koiran tavoin, ikäänkuin lapsen suurten silmien lumoamana. Sitten nuo juhlalliset silmät äkkiä alkoivat elää liekehtien; tytön huulilta puhkesi ihmeellinen ilon kujerrus, kimakka, mutta ei äänekäs; ja härkä häntäänsä huiskauttaen ja loukkaantuneena puhalsi sieraimiinsa ja kääntyi syömään.

Seinähirren kolossa aivan mökin räystäään alla asusti perhekunta punaoravia, neljä poikasta ja neljänestä vailla täysikasvuisia ja melkein valmiina omin päin toimeentulemaan. Tuskin oli vanha tukkimies poikansa kera mennyt matkoihinsa, ennenkuin oravat alkoivat elostaa kuin kotonaan. Ne pitivät Kirstiä suurena ja vaarattomana olentona, jonka mökissä oli edullista elää, koska hän karkotti pois heidän vihollisensa. Mutta Miranda oli heistä kuin omaa heimoa, josta vaan oli työläs päästä selville. Molemmat vanhat oravat saattoivat pyörähdellä ylös ja alas katon räystäällä, kujertuen hänelle kimakalla äänellä, liehutellen ilmavia häntiään ja kurkottaen alaspäin päätään, tarkastellakseen häntä tutkivasti terävillä ulos pullistuvilla silmillään; Miranda taas saattoi aivan heidän allaan hypellen kiihkoissaan ylös ja alas samaan tapaan, nyökätä päätään, nytkiä olkapäitään ja rupertella niille vastauksia nopealla kimakalla äänellään. Hänen äänensä oli nyt aivan toisenlainen kuin ne pehmeät supatukset, joilla hän puhui karjalle; mutta oravat tuntuivat sen hyväksyvän. Ennenkuin tyttö oli raivauksella ollut viikkoakaan, näytti koko oravaperhe pitävän häntä heikäläisenään, siepaten leipää hänen pienistä ruskeista sormistaan ja juosten hametta pitkin hänen olalleen, milloin tämä lysti sattui päähän juolahtamaan. Kirstistä ne eivät välittäneet -vaarattomasta välttämättömästä Kirstistä, Mirandan äidistä.

Tuskin he olivat kunnolla kotiutuneet, ennenkuin lapsi keksi, että hänen vilkas punainen karttuunihameensa oli sopimaton ja sai äitinsä kätkemään sen näkyvistä lauta-arkkuun, joka oli oven takana. Hän ei nykyään viihtynyt muuta kuin haaleassa siniharmaassa kotokutoisessa hameessaan, joka niin hyvin suli rauhalliseen ympäristöön. Mutta siitä huolimatta se ristiriitaisuuden piirre, joka hänen lapsen sydämessään viritteli kirkkaita epäjohdonmukaisuuksia, sai hänet aina pyytämään palan tulipunaista rihmaa kaulanauhakseen. Tämä päänäpistö huvitti Kirstiä hymyksi asti, sillä hän tunsi sen olevan jatkoa sille tulipunaiselle liinalle, jolla hän itse oli verhonnut omat mustat hiuksensa. Mitä Mirandan hiuksiin tulee, niin olivat ne varjossa nähtyinä yhtä mustat kuin äidinkin; mutta auringonpaisteessa niissä näkyi ruskahtavia hohteita, jotka takasivat hänen Frank Craigin lapseksi kaikille, jotka olivat tämän miehen tunteneet.

Siten sai syksy kuluneeksi; ja metsän vaitelias kansa, joka uteliaana ja valppaana katseli Mirandan leikkiä äidin aita rakentaessa, oppi tuntemaan tyttösen olennoiksi, joka tavallaan oli samanlainen kuin he itsekin. Ne tiesivät että tyttönen usein näki heidät, vaikk'eivät äidin silmät nähneet. Huomatessaan, ettei äiti häntä aina käsittänyt, kun Miranda koetti osottaa hänelle somia puiden seassa näkemiänsä eläimiä, lapsi kävi tässä asiassa hieman araksi ja vastahakoiseksi; piilevä kansa oli alussa mielinyt panna pahakseen hänen terävän näkönsä, jota ei mikään voinut välttää, mutta se älysi pian hänen vaiteliasuutensa ja tyyntyi. Tuo pieni vilkas, harmaa olento olisi voinut karata puitten keskelle, jähmettyä kuvapatsaaksi, ja muuttua äkkiä yhtä näkymättömäksi kuin mikä ilves, kissa, jänis tai näätä tahansa, ellei hänen kaulassaan olisi ollut tuota huolestuttavaa tulipunaista hehkuja. Se nauha oli käsittämätön seikka kaikelle metsän kansalle, se muistutti niille ainiaan, ettei tuo levollisena liehuva olento sentään kuulunutkaan metsään, vaan sille suurelle punapäiselle naiselle, jonka kirves oli puitten seassa synnyttänyt niin levottomuutta herättävää meteliä. Kroof karhua tyttösen ohut tulipunainen rihma kiinnitti siihen määrään, että se eräänä päivänä sulasta uteliaisuudesta tuli paljon lähemmäksi, kuin oli aikonutkaan. Miranda tietysti näki sen ja suurin silmin toivotti tätä "isoa kaunista koiraa" leikkiverikseen. Juuri samalla Kirstikin näki sen — se oli sangen lähellä ja mahdolloman suuri.

Ensimmäisen kerran Kirsti Craig tunsi jotain pelon tapaista, ei itsensä vaan lapsensa puolesta. Sysäten Mirandan tuimasti taakseen hän tarttui kirveeseen ja seiso liikkumattomana, suorana ja peljättävänä hyökkäystä odottaen. Hänen suuret mustat silmänsä leimusivat pahaa ennustavina rauhanhäiritsijää vastaan. Mutta Kroof, joka oli aivan kylläلتä täynnään syysmyöhän marjoja ja makeita metsänjuuria ja hunajaa, oli mitä herttaisimmalla päällä eikä muuta kuin laiskasti tallusteli pois huomatessaan, että hänet oli keksitty, jonka jälkeen Kirsti, helpotuksesta lyhyeen naurahtaen, heitti maahan kirveensä ja tempasi lapsen syliinsä. Mutta Miranda itki pettymyksen suolaisia kyyneliä.

"Minä tahdon sen, äiti", hän nyyhkytti; "tuon ison kauniin koiran. Sinä pelotit sen pois."

Kirsti oli kuullut siitä koirasta enemmän kuin kylläkseen.

"Kuules nyt, Miranda", hän sanoi ankarana ja samalla pudisti häntä olkapäästä, jotta hän paremmin kuulisi. "Muista nyt tarkkaan, mitä minä sanon. Ei se ole koira; se on karhu; kuuletko, karhu! Elä koskaan mene sen lähelle, taikka se syö sinut. Muista nyt tämä, Miranda, taikka saat vitsaa oikein kelpo tavalla."

Kirsti oli aivan suunniltaan ja ymmällään ajatellessaan, että Miranda yksinään kohtaisi tuon suuren eläimen ja ehkä yrittäisi tuoda sen kotiin leikkikumppanikseen; hän sen vuoksi hetkeksi unohti ajatuksensa tavallisen johdonmukaisuuden. Miranda taas suostui tottelemaan; mutta salassa hän säilytti omat luulonsa tästä koira- asiasta. Hän varsin hyvin tiesi, ettei tämä tenhoava eläin halunnut häntä syödä; ja äidin käsky hänestä vain oli yksi noita äitien oikullisuuden puuskauksia, joiden perille ei kukaan voi toivoa pääsevänsä.

Tämä tapaus kuitenkin masensi lapsen riemusta pulppuilevaa mieltä enemmän puolen kahdesta kokonaisuudesta päivästä. Se karkotti niin kauas sen toivotun ajan, jolloin hän saisi tutustua metsän arkaan piilevään kansaan, jolla oli niin omituinen kiinteä katse, ja jutella sen keralla. Äiti piti häntä nyt aina aivan hameenliepeissään. Tyttö ei mielestään voinut keskustella näistä asioista, joita äiti ei ymmärtänyt, kenenkään muun kuin härkän ja mustan ja valkoisen kirjavan lehmän ja oravain kanssa, mutta nämäkin enimmäkseen pitivät oman päänsä.

Pian talvi vaipui yksinäisen mökin ympärille valkoisena, hiljaisena ja kimaltelevana ja Mirandalle se oli tapauksia täynnään. Kirsti oli ennen lumen tuloa korjannut vajan kanalaksi; ja nyt heillä oli sen asukkaina kuusi mitä parhainta kanaa ja uljas tulipunainen kukko, joka kiekui sangen uljaasti. Miranda luuli tämän ylpeän linnun halveksivan häntä eikä sen vuoksi tullut oikein hyvin juttuun sen kanssa; mutta kanat olivat ystävällisiä, vaikkapa mielenkiintoa vailla, ja ainainen ilo oli etsiä niiden munia parvelta tai navetan nurkista. Olivat sitten polut aukaistavat joka lumisateen jälkeen — polku lähteelle, polku navetan ovelle ja kanalaan, polku puupinolle. Taavi setä oli tehnyt Mirandalle kelkan, ja hänelle tuotti suurta iloa, kun sai puut kelkallaan mökkiin kulkemaan yhtä sukkelaan kuin äiti ennätti niitä pilkkoa. Se oli ankara kilpailu, mutta äiti miten kuten aina sai pysytellyksi juuri yhden pilkkeen verran

edellä.

Ja kalan pyynti — se oli suuri tapaus, joka uudistui kerran viikossa, jos ilma oli suotuisa. Sekä Kirsti että Miranda olivat melkein pelkkiä kasvisyöjiä. Frank Craig oli ollut liharuokain vieroja ja olisi mieluummin kokonaan elänyt hedelmillä, juurilla, viljalla ja munilla, ellei hänen ruumiinsa olisi riidellyt näitä päänäpistöjä vastaan. Mutta hänen vaimoonsa tämä ennakkoluulo oli tarttunut siihen määrään, ettei hän sen enempää kuin lapsikaan nykyään nauttinut minkäänlaista liharuokaa. Kirstin lihan kammo oli keinotekoinen, Mirandan sen sijaan vaistomainen. Mutta kala, — kalan laita oli kummankin mielestä aivan toinen. Ei edes Mirandalla, joka oli niin täynnään myötätuntoa ja käsitystä, ollut minkäänlaista toverillisuuden tunnetta näitä kylmäverisiä, limaisia iljettäviä esineitä kohtaan. Hän tunsu kiihkeää pientä iloa niitä pyydystäessään; ja tyytymyksen mielihyvää syödessään niitä voissa ja keltaisissa vehnä jauhoissa maukkaan ruskeiksi paistettuina. Sillä Miranda oli sangen lähellä luontoa ja luonto nauraa koville päätöksille.

Kalanpyynti, joka tuotti Mirandalle niin suurta huvia, tapahtui järvellä talvisaikaan. Kun sää näytti hyvin vakaantuneelta, niin Kirsti lähti matkaan lujilla lumikengillään ja Miranda pienillä leikkikengillään astui urhoollisesti äitinsä rinnalla pitkäa valkoista polkua, joka vei alas järvelle. Mirandankin tarkoilla silmillä katsoen polku nykyään oli sangen autio, sillä metsän kansasta suurin osa joko makasi tai oli muuttanut muuanne, se kun pelkäsi värikkään karvansa lumen pinnalla paikalla ilmaisevan itsensä. Kerran hän vaihteeksi näki jänön kyykkivän näreen juurella talvipuvussaan ja kerran tai kahdesti hän näki portimon, joka sekin oli tätä nykyä aivan valkoinen, hännänpää vain mustana varotukseksi niille, joilla oli syytä pelätä sen julmuutta. Miranda ei tiennyt portimosta mitään, mutta ei hän juuri siitä pitänyt; välipä tuolla, sillä pportimokin vihasi sekä Mirandaa että vielä koko maailmaakin. Ilves taas ja ilveskissa olivat talvella arkoja ja pysyttelivät varovaisesti poissa. Metsähiiret, lämpöiset karvakerät nukkuivat kuiviin pesiinsä hautaantuneina kaukana syrjässä; ja vieläpä Kroofkin uinaili pakkaskaukaudet petäjän juurakon alla kolossaan, pesän ovi sylvä vahvan nietoksen peitossa, unta suojaamassa.

Järvelle tultuaan Kirsti nopsalla kirveellään hakkasi jäähän kaksi avantoa, pani kahteen koukkuun läskipalat syötiksi ja antoi toisen siiman Mirandan tumpullisiin käsiin. Taimenia oli järvessä paljon ja niiden oli nälkä; ja mikä lienee ollut, mutta Mirandan koukussa surma aina viehätti niitä enemmän ja usein hän sai kolme kalaa siinä kuin Kirsti yhden. Vaikka Miranda koko pienen olentonsa voimalla näytti kiintyneen tähän julmaan leikkiin, niin seurasi hänen huomionsa kuitenkin kaiken aikaa sitä valkoista äärettömyyttä, joka heitä ympäröi. Järven elotonta valkeata tasaisuutta; kauttaaltaan valkoisia rantoja, jotka sitä ympäröivät; niiltä kohoovaa metsänreunaa, joka oli alta musta, mutta päältä vahvan valkoisen vaipan peittämä, jyrkkää vuorenrintettä, joka kohosi järven alapäässä ja oli ylt'yleensä valkoinen; ja taivaan kantta, joka mieltävänä, mittaamattomana, hohtavana, valokiehteenä ja matalana kaartui heidän ylitseen. Vuorenrinteen valkeudella Miranda eräänä päivänä huomasi liikkuvan mustan eläimen, eläimen, joka hänestä oli suuren kissan näköinen. Hän näki sen pysähtyvän ja heitä katselevan; ja vaikka matka oli niin pitkä, niin hän näki sen avaavan ammollaan pelottavan kitansa. Ja sekunnin kuluttua hän kuuli kiljauksen, joka lähti tästä pelättävästä suusta — kimakan, käheän, räakyvän valituksen, joka huvitti häntä niin suuresti, että hän unohti vetää kalan jälle.

Mutta äitiä tämä ääni näytti huolestuttavan. Hän katsoi jonkun sekunnin ajan sangen vakaasti etäistä kiljujaa ja sanoi sitten: "Panttereita, Miranda! Ei karhuista väliä; mutta panttereita vastaan meidän tulee olla varuillamme. Tänään meidän täytyy päästä kotia ennen auringonlaskua; ja muista, että joka askeleella kuljet aivan lähellä minua."

Kaikki tämä pelko oli Mirandan mielestä säällittävän turhaa. Itse hän oli mielensä syvyydessä aivan vakuutettu siitä, että pantterin kanssa olisi kovin hauska leikitellä.

Kuten sanoin, talvi oli Mirandalle tapauksia täynnään. Kahdesti hän aamupuhteella kanoille kuumia perunoita ja jauhoja kantaessaan näki Ten-Tinen, suuren karibuhirvaan, tasaisilla juhlallisilla askelilla kulkevan raivauksen poikki, omituiset länttiset sarvet korkealla takakenossa, kuono suoraan eteenpäin ojennettuna, nöyrät naaraat kintereillään seuraten. Tämä tapahtui, ennenkuin metsässä vielä oli vahvalta lunta. Myöhemmin talvella hän joka aamu hartaalla innolla tutki, mitä vieraita yöllä oli kuljeskellut mökin ympäri. Joskus oli siinä käynyt kettu ja jättänyt sirot, selvään painellut, säännölliset jäljet, joista näki, että se eläin, joka oli ne tehnyt, tiesi, minne oli menossa, ja että sillä oli varma päämäärä tiedossaan. Jäniksen jälkiä oli melkein aina — hän oppi piankin tuntemaan nämä kolmivarpaiset, kolmesta kohdasta painellut jälkiryhvät, jotka pitkä joustava hyppy oli saanut syvälle lumeen painumaan. Ja kun portimo oli siihen jälkensä jättänyt — kapeat, siroreunaiset, petollisen viattomat jälkensä — niin aina ne läheltä ja yhdenmukaisesti noudattivat hyppivän jäniksen jälkiä; ja Miranda pian alkoi tarkalla vaistollaan aavistaa, ettei seura ollut jänikselle terveellinen. Kerran hän kauhukseen huomasi, että jäniksen jäljet äkkiä aivan mökin akkunan alla päättyivät veriseen laikkaan, jonka ympärillä oli karvoja ja luita. Joka puolella sen paikan ympärillä lumi oli kuin siivillä pois laastu ja kaksi ihmeellistä jalan jälkeä hänelle kertoi sen jutun. Nämä molemmat jäljet olivat pitkät — syvälle

jakoiset, varpaiden asemesta pitkät koukut ja takana epäselvä sutimainen painalmus. Sillä paikalla huuhkaja oli istunut aterian päätettyään muutaman minuutin lumella, miettiäkseen asiain yleisen kulun ja varsinkin hyvän aterian etuja. Miranda mielessään kuvitteli, kuinka tämä iso lintu siinä istui kuutamossa veristen luitten ääressä, käännellen tupsuista päätään hitaasti puoleen ja toiseen, silloin tällöin naksutellen koukkuista nokkaansa aterian hyvyttä muistellessaan, terävät silmät selkisten selällään palaen. Oli siinä ketunkin jäljet. Se oli tullut navetasta päin, tutkinut tappelupaikan ja sitten jyrkkään ja epäröimättä kääntynyt pois metsään. Miranda ei mistään voinut arvata, kuinka varkain se kettu oli tullut, taikka kuinka vähällä se oli saada huuhkajan aamiaisekseen; mutta siitä aamusta hän kantoi kaunaa huuhkajoita vastaan eikä koskaan voinut vihan leimahtamatta kuulla niiden kumeata huhuamista *tu-huu-huu-uhuu-uu*, sen juhlallisesti kajahdellessa hongikon harteilta.

Mutta huuhkaja ei ollut ainoa lintu, johon Miranda sinä talvena tutustui. Tammikuun jo ennätettyä hyvään mittaani, orapihlajan varistettua marjansa ja tavallisenkin pihlajan kuihtuneiden marjain jo enimmäkseen syöjänsä löydettyä ja nälän uhatessa niitä lintukansan jäseniä, jotka eivät olleet etelämmäksi matkanneet, saapui mökille vikkeliä muonaa etsiviä pulmusparvia elfenluunokkineen. Mirandalla oli niitä varten alati varalla murusia, ja kun sanoma hänen anteliaisuudestaan levisi metsään laajemmaltakin, niin alkoi siivekkäiden ruokavieraiden luku nopeaan lisääntyä. Silloin tällöin siihen saattoi pöllähtää nälkäinen variskin killistellen ja karsastellen, valppaana ja rohkeana, saamaan osansa tämän hyvän Mirandan muruista. Tyttö piti variksista eikä suvainnut äitinsä niistä mitään pahaa puhuvan; mutta kaikkein enemmän hän piti noista isoista, punapäisistä lapsellisen luottavista taviokuurnista, jotka melkein sai käteensä ottaa. Hän piti niille talviset pidot aina kun ne vaeltavissa parvissa saapuivat hänen vieraikseen.

Semmoisina päivinä, kun sää oli liian paha, jotta olisi voinut ulos lähteä — kun lunta tuiskui vihuripäissä ja ilman sotajoukot näyttivät kentän poikki kiitävän, kun vaivatuista metsistä kohosi kumea jymy ja huuhkajat puolenpäivän aikaan lähtivät unipuulle, mutta tyytyväinen karja märehti navetassaan hyvillä mielin siitä, että sillä oli katto pään päällä — silloin tupa tuntui Mirandasta sangen viihdykkäältä. Kinokset kohosivat semmoisina päivinä joskus melkein akkunaan saakka. Liedessä kuivat puut paloivat tavallista kirkkaammin ja liekit tavallista iloisemmin soittelivat hormissa. Kuumat tatarleipäset, jotka oli kastettu voiin ja ruskeaan siirappiin, maistuivat semmoisina päivinä muheammalta kuin koskaan muulloin, ja semmoisina päivinä hän oppi sukkaa kutomaan. Tämä se oli hauskaa. Ensin hän kutoi iloiset mustan ja punaisen kirjavat sukkanauhut äidilleen; ja sitten nopeaan perehdyttyään tähän yksinkertaiseen taitoon, hän sai hyvän alkujohdatuksen sukan kutomiseen neljällä vartaalla. Sukat tietenkin sai äiti, joka ei siitä suurin moittinut, vaikka joku paikka olikin liian tiukkaan kudottu, toinen liian löyhään. Kirstin omat vikkelat vartaat klikkasivat kaiken päivää ja niistä lähti sukkaa, lähti tumpua, kaikki mainion paksuja, kuten metsänhakuuleirien vakaille markkinoille piti ollakin.

Moisen kodikkaan, tuvassa vietetyn päivän jälkeen Miranda kerran yöllä heräsi raapimiseen, jota kuului katolta. Hän nukkui koko kylmän ajan äitinsä kerällä päähuoneessa leveässä uudessa vuoteessa; se oli rakennettu sen vanhan kapean tilalle, jossa vanha Taavi oli maannut ensi kerran raiviolla käydessään. Miranda tarttui äitinsä käteen ja pudisti sitä hiljaa. Mutta Kirsti jo oli valveilla silmät auki maaten ja kuunnellen.

"Mikä tuo on, äiti, joka tahtoo tulla sisään?" kysyi lapsi kuiskaten.

"Hiljaa, hiljaa", vastasi Kirsti, sulkien sormillaan lapsen suun.

Raapiminen kävi nyt kovemmaksi, kun pehmyt lumi oli pois kaavittu ja uteliaat kynnet pääsivät tuoheen käsiksi. Sitten se lakkasi. Sekunnin tai parin äänettömyyden jälkeen kuului kuin kova puhallus, ikäänkuin tupaan pyrkijä olisi sieraimistaan puhaltanut lunta ja kylmyyttä.

Tätä seurasi kolme läpitunkevaa haistelusta, jotka tuntuivat niin ihmeellisen nälkäisiltä, että Mirandankin peloton pikku sydän alkoi sykkiä sangen nopeaan. Mitä Kirstiin tulee, niin hän kerrassaan hermostui. Vuoteeltaan kavahtaen hän hyppäsi lieden luo, kouhi kekäleitä tuhkan seasta, puhalsi ne hehkumaan, heitti päälle tuohta ja kuivia pilkkeitä ja tuossa tuokiossa kohosi iso liekki jylisten hormiin. Akkunoista hehku levisi kauas lumelle. Tungetteleva vieras kävi tästä levottomaksi. Jälleen rapisivat kynnet katolla terävään, sitten kuului löyhä jysähdys räystään alta. Lumisade oli jo muutamaa tuntia aikaisemmin herennyt; ja kun Kirsti päivän valjetessa avasi oven, niin näkyi syvä kuoppa siinä, mihin pantteri oli alas hypännyt, ja kaatelevista jäljistä näkyi kunne päin se oli paennut.

Tämä tapaus sai Mirandan johonkin määrään muuttamaan ensimmäistä mielipidettään panttereista.

V LUKU.

Kroof, se iso emäkarhu.

Raiviolle tuli sinä vuotena aikainen kevät. Kirstin syksyisiä vakoja alkoi siellä täällä näkyä alenevan lumen alta tummina ja höyryävinä. Ensimmäiseksi sulivat mökin edustalla lastukko ja navetan edustalta ruuhkakasa, nämä kun väkevästi kokosivat lämpöä. Ja niille opasti ylpeä kukko kaivelevan naisväkensä kuin maailmaa vallottamaan. Miranda oli nimittänyt sen "Saundersiksi" erästä mahtailevaa kyläkeikaria muistellen; ja kun tuli huhtikuun rattoisa aika ja munia alkoi tulla yhä runsaammin eikä kukon myötämukaisten kainaloisten kanojen kaakatus tahtonut koskaan heretä, niin sen kopeus kävi aivan sietämättömäksi. Eräänä aamuna Mirandan tehdessä jotain, joka loukkasi kukon arvontuntoa, se rupesi niin röyhkeäksi, että hyökkäsi häntä vastaan nokka ojossa ja kaikki niskahöyhenet pystyssä. Mutta Saunders ei tuntenut Mirandaa. Yksi vilaus vain, kun hän sai sen koivista kiinni, kieputti sitä pänsä ympäri ja nakkasi sen päistikkaa pelosta ja häpeästä kirkuvana lantatunkion päälle. Hyvinkin tunti kului, ennenkuin sen entinen arvontunto palasi, mutta siitä alkän Miranda oli sen silmissä ainoa olento, jota maailmassa kannatti kunnioittaa.

Kun raivaus oli aivan paljaana metsänreunoja lukuunottamatta ja Kirsti jälleen alkoi aitaansa jatkaa, niin mustan ja valkoisen kirjava lehmä synnytti mustan ja valkoisen kirjavan vasikan, jonka Miranda paikalla julisti omakseen. Se oli sangen hontelo pihtipolvinen pikku hieho; mutta Miranda ihaili sitä suunnattomasti ja vähääkään piittaamatta sen sukupuolesta nimitti sen Mikoksi.

Petäjän juurakonkin alta lumi näihin aikoihin suli ja Kroof kömpi ulos paistattamaan itseään päiväliekkosessa. Se oli elänyt talven yli yksinomaan siitä rasvasta, jonka oli kerännyt valtavan ruhonsa paikkoihin. Mutta ei se siitä huolimatta ollut nälkiintyneen näköinen, — oli sillä vieläkin vanhaa varastoa, jota sopi kulutella, kunnes ravintoa alkoi olla runsaammin. Muutama päivä heräämisensä jälkeen se synnytti penikan. Suvun tapoihin oikeastaan kuului kaksi penikkaa; mutta Kroofilla, samalla kun se oli suurin naaraskarhu, mitä oli milloinkaan likimainkaan ollut sillä paikkakunnalla, oli lisäksi oma erikoinen yksilöllisyytensä ja itse se aivan yhtä hyvin tyytyi yhteen penikkaan, kuin jos niitä olisi ollut kaksi.

Juurakon alainen kolo oli lämmin ja pehmeäksi sisustettu, — mikä olikin äsken syntyneelle aivan välttämätön ehto; tämä oli yhtä vähän karhun näköinen kuin mikään sen kokoinen pienokainen hevillä saattoi olla. Se oli sokea, avuton, ynisevä ja melkein karvattomana muodottomampi kuin kaikkein kömpelöinkään koiranpenikka, mitä ajatella saattaa. Hento paljas iho näytti kylläkin huonolta suojalta maailmaa vastaan, mutta silläpä oli hämmästyttävä ruokahalu ja Kroofin maitovarat olivat tyhjenemättömät. Muutaman päivän kuluttua alkoi näkyä hieman tummaa karvaa. Emo imetti sitä tunnin toisensa jälkeen takajaloillaan puoleksi pystyssä istuen, etujalat leveälle levitettyinä ja pää niin syvälle kumartuneena kuin mahdollista, kapea punainen kieli roikkuen toisesta suupielestä ja silmät ihastuksesta puoleksi ummessa, ja penikka näytti sen hartaan katseen alaisena melkein silmin havaittavasti kasvavan. Ennenkuin neljä viikkoa sai kuluneeksi, oli penikalla pikimusta pehmeä ja kiiltävä turkki. Ja kun asiat olivat niin pitkälle edistyneet, niin se arveli ajan tulleen ja avasi silmänsä maailmaa katsellakseen.

Penikka oli nyt pienen kissan kokoinen, mutta paljoa vankempi ruumiinrakennukseltaan. Pää oli tällä iällä leveyteen verraten lyhempi kuin emon; korvat paljoa suuremmat ja hyvin ulkonevat. Silmät, alussa hyvin pehmeän epämääräiset, saivat pian leikillisen vallattoman ilmeen, joka hyvin soveltui pystyihin uteliihin korviin. Kaiken kaikkiaan se oli pulsa penikka ja Kroofilla oli täysi syy olla siitä ylpeä.

Kevään ennätettyä jo melko pitkälle, kalpeitten vaaleanviheriäin taimien joka puolella joukottain tunkeutuessa esiin kuihtuneiden lehtien lomitse ja haisunäätä-kaalin suurien veripunaisten lehtisilmujen loistaessa suon kolkolla pinnalla vilkkaina pisteinä, Kroof lähti penikalleen maailmaa näyttelymään. Pienokaisen ei tarvinnut alistua yhtä ankaraan ja pitkälliseen kasvatukseen kuin aarniometsä- kansan muiden tenavien. Sillä noiden toisten ensimmäinen ja välttämättömyydessään vaikein ja ankarin opittava oli se, miten välttää vihollisia. Jos tämä opittava huonosti opittiin, niin saivat kaikki muutkin opetukset lyhyen lopun, sillä ääneton murhenäytelmä, jossa kaikki metsän asukkaat olivat näyttelijöitä, kehittyi aina, milloin muutaman, milloin monen kohtauksen kautta, traagillista loppua kohti. Mutta karhu enimmäkseen kuului vallanpitäjiin ja moni huoli oli sille sen vuoksi tuntematon. Ei edes pantteri, vaikka olikin nopea, vihainen ja omavaltainen, koskaan ehdoin tahdoin etsinyt riitaa karhun kanssa, jonka rutistava syleily ja salaman nopea kämmenen isku olivat sille tunnetut. Karhun penikka ei sen vuoksi, emonsa kanssa kuljeskellessaan, kunnes oli täysikasvuinen, tullut ajatelleeksikaan vihollisia; ja Kroofin kaltainen jättiläinen emona, penikka saattoi huoletta nauraa vaikka pantterillekin. Yksinkertaiset olivat senvuoksi penikan opittavat, sen emonsa vieressä tallustellessa. Penikka-ajan ensimmäisinä sokeina viikkoina sen tosin täytyi oppia vaikenemisen

ensimmäinen hyve, eikä tämä ollut helppoa, sillä se mielellään ynisi ja möräili omalla hausalla pikku tavallaan.

Tämä kyllä kävi päinsä Kroofin kotona ollessa; mutta emon kuljeskellessa muonaa hakemassa oli vaikeneminen ensimmäinen asia. Sen se oppikin, osaksi Kroofin kehotuksista, osaksi oman syvällä piilevän vaistonsa kautta; ja se piti suunsa, aina kun täytyi olla yksin. Ainahan vaani se mahdollisuus, pieni mutta ikävä mahdollisuus, että kettu tai ilveskissa keksisi Kroofin lähdön ja tilaisuutta hyväkseen käyttäen pistäisi poskeensa sangen hyvänmakuisen painin, imevän karhunpenikan.

Kulkiessaan Kroofin keralla hiljaisia metsiä, penikka huolellisesti haisteli kosteata maata ja versoja, silmuja, mihin vain emo seisahtui kaivelemaan. Näin se sai tietää, mistä etsiä tärkkelyspitoisia juuria, joista karhu keväällä niin suureksi osaksi elää. Se oppi tuntemaan tärkeät erot makeitten maapähkinäin ja arumin polttavan katkeran juurimukulan taikka intianinauriin välillä, ja se oppi järven rehevillä rantaniityillä tallustellessaan erehtymättä kaivamaan mukulapavun [amerikkalainen hernekasvi (*Apios tuberosa*), jolla on syötävät juurimukulat. (Suom. muist)] ravitsevia juurimukuloita. Se keksi myös minkälaisia vanhoja kantoja sitä piti hajottaa, kun mieli saada paraiksi hapahko vahvistava annos metsämuurahaisen toukkia. Kesken näitä vakavampia toimia se aina ennätti emonsa jaloissakin telmimään taikka takajaloillaan rattoisasti tepastelemaan. Pian sille näytettiin sekin, miten piti löytää mehiläisten puu ja ryöstää niiden makeat aarteet saamatta silmiään puhkaistuiksi; mutta juuri tällä kohdalla metsän hämähäät onnettaret sallivat tämän iloisen lapsinäytelmän esiripun laskea muistutukseksi siitä, ettei kuoleman lakia voitu lieventää edes ison mustan karhun hyväksi.

Ensimmäiset retkensä penikkansa keralla Kroof teki raivion ympäristöön, jossa Miranda toisinaan näki molemmatkin. Tyttö riemastui penikan nähdessään niin suunnattomasti, että hän luopui tavallisesta vaiteliaisuudestaan metsän kansaan nähden ja äidilleen kertoi somasta kiiltävästä pikkukoiraasta, jonka se mahdottoman iso koira oli tuonut mukanaan. Ainoa seuraus oli, että Kirsti antoi hänelle tuiman varoituksen.

"Koira!" hän huudahti ankarana; "enkö minä sanonut sinulle, Miranda, että se on karhu? Karhut enimmäkseen ovat vaarattomia, jos antaa niiden olla rauhassa; mutta vanha karhu, jolla on penikka, on hyvin paha. Muista nyt, mitä minä sanon. Pysy minun luonani, eläkä mene liian likelle metsän reunaan."

Ja niinpä Mirandaa joku viikko siitä eteenkäsin vartioitiinkin sangen ankarasti, jottei hän lapsekkaan rohkeutensa vuoksi joutuisi karhujen kanssa tekemisiin.

Kesällä Kroof alkoi kuljetella penikkaansa vielä pitemmillä retkillä. Pientä eläintä nämä kiertelyt ensin ikävystyttivät ja väsyttivät, niin että toisinaan se heittäytyi selälleen vaaleanpunervat tallukset taivasta kohden, muka vastaan pannakseen, eikä suostunut kulkemaan askeltakaan edemmäksi. Mutta huolimatta sen lystikkään pienen mustan kuonon, isojen korvien ja vilkkuvain silmäin pyynnöstä vanha Kroof sitä nuhdellen tönä kunnes se hyppäsi pystyyn ja oli kylläkin tyytyväinen, kun pääsi matkaa jatkamaan. Rasituksista se vähän laihtui, mutta kävi paljon kiinteämmäksi, ja pian se iloisella mielellä lähti pisimmillekin retkille. Ei mikään sitä väsyttänyt ja retken jälkeen se ajoi kaniineja taikka portimoita taikka muita vikkeliä eläimiä, kunnes emonsa pilkallisista mielenilmauksista älysi näiden yrittysten turhuuden.

Nämä laajat vaellukset todella sen kehittivätkin niin että siitä näytti tulevan itse Kroofin vertainen koon ja urhoollisen sisun puolesta; mutta nepä myös olivat penikkaparan turmio. Jos se olisi pysynyt kotona, — mutta ei siitäkään olisi ollut suurta apua, sillä juuri kotona kohtalo varmimmin tavoittaa uhrinsa metsäkansan kesken.

Ne olivat eräänä päivänä kahden löytöretkellä kaukana naapurilaaksossa — Kuah-Davikin laaksossa, jonka Kroof itsekin tunsu hyvin vaillinaisesti. Päivän ollessa puolessa Kroof kävi levolle pieneen viileään notkoon lähteen viereen, joka *tipp-topp tipp-tapp tupp-tippui* viheriältä kallion pykälältä. Mutta penikka se väsymättä lähti muutaman kymmenen sylen päähän tutkimaan erästä viidakkoa tosin kyllä näkyvistä poistuen, mutta ei hetkeksikään niin kauaksi, ettei ääni olisi kuulunut.

Viidakon lähetyvillä sen sieraimiin kantoi uusi sangen puoleensa vetävä haju. Se ei ollut vielä koskaan lyhyellä elontiellään haistanut mitään tähän verrattavaa, mutta erehtymätön vaisto kuiskasi, että se oli sangen hyvää syödä. Tunkeutuen viidakon kautta sitä kohti se löysikin hajun lähdön. Kaltevan hirsirakennuksen alla oli pala kellertävän valkoista lihaa, jonka päälle oli paksulta sivelty tumman punaisen ruskeata — ja voi minun päiviäni! kuinka hyvälle se lemahti! Se oli viettelevästi pistetty kaksihaaraisen puutakin päähän. Penikan korvat kohosivat paljaasta ahmimishalusta tavallista korkeammiksi ja leveämmiksi. Herkät sieraimet menivät kurttuun sen haistellessa tätä houkuttelevaa löytöä. Se päätti hiukan maistaa sitä ja sitten lähteä emoa hakemaan. Mutta se oli vähän liian korkealla, jotta siihen olisi maasta ulottunut. Se nousi seisomaan, tarttui siihen pienillä valkoisilla hampaillaan, kävi siihen kiinni pehmeillä etukämmillään ja ripusti siihen koko painonsa vetääkseen sen alas.

Kroof viileässä notkelmassaan maaten kuuli pienen hätärääkyksen, joka katkesi kamalan äkkiä. Siinä samassa se suuren ruhonsa kera hurjan hädän valtaamana syöksyi alusmetsän läpi ääntä kohti. Se löysi penikkariepunsa aivan litteäksi rutistuneena loukun valtaviens hirsien alla, kiiltävä pää ja toinen kämmen surkeasti esiin pistäen, pieni punainen kieli sijoiltaan vääntyneitten leukain välistä roikkuen.

Kroofin ei tarvinnut toista kertaa katsoa, tunteakseen sydämessään, että lapsukainen oli kuollut, kuollut kuin kivi; mutta surunsa raivossa se ei tahtonut sitä tunnustaa. Se alkoi mielettömästi repiä isoa hirttä — niin suunnaton kappale pantu niin vähäistä olentoa tappamaan — ja niin ihmeteltävä oli sen kynsien ja jykevän etujalkain voima, että se puolessa tunnissa sai loukun melkein aivan hajalle. Hiljaa se siirsi pois ruhjotun ja muodottoman ruumiin, nuoli suun, sieraimet ja surkeasti muljottavat silmät; silitteli sitä kevyesti kuin hengitys ruumiillaan ja vaikeroi sen päällä. Se hieman kohotti päätä kämmenellään ja hyväili sitä kahta hartaammin, kun se hervottomasti putosi syrjään. Sitten se jäähtyi kylmäksi. Tämä oli todistus, jota se ei voinut olla uskomatta. Se herkesi hyväilyistä, jotka olivat niin voimattomat lämpöä palauttamaan pieneen rakastettuun ruumiiseen. Pitäen kuonoaan korkealla ilmassa se kääntyi hitaasti ympäri kaksi kertaa, ikäänkuin vedoten johonkin voimaan, josta sillä oli epämääräinen aavistus; sitten se kuolleeseen enää vilkaisemattakaan ryntäili kautta metsän kuin mieletön.

Kaikien yötä se vaelsi ilman päämäärää sinne ja tänne alisen Kuah-Davikin laaksossa, pitkin vuoriston alempia liepeitä, kautta seutujen, joissa se ei ollut milloinkaan ollut ja joihin se ei nytkään huomiotaan kiinnittänyt; ja puolen päivän aikaan se seuraavana päivänä jälleen huomasi olevansa aarniometsässään, ei kaukana raiviosta. Se karttoi kaukaa kiertäen vanhaa pesäänsä, joka oli juurakon alla ja lopulta heittäytyi maahan uupuneena ja, imemättömät nisät ankarasti pakottaen, kävi kaatuneen hemlokin taa levolle.

Se nukkui raskaasti tunnin tai pari. Sitten se heräsi lapsen huutoon. Se paikalla tiesi, että se oli Mirandan ääni; ja kun se tavalla tai toisella liikkui sen mieltä, niin se vaivoistaan huolimatta nousi ylös ja kulki hiljaa ääntä kohden.

VI LUKU.

Mirandan pyhitys metsälle.

Sinä samana päivänä, heti puolisen jälkeen, Mirandan lähdettyä ulos viemään muruja kanoille keltaisessa maljassa, Kirsti oli saanut jonkinlaisen pyörtymys kohtauksen. Kaiken aamupäivää oli kuumuus häntä rasittanut tavattomasti, vaikk'ei hän ollut siitä tietävinään. Nyt astioita pestessään hän aivan vasten tapojaan pudotti niistä yhden lattiaan. Räiskäys sai hänet havahtumaan. Mielipahalla hän huomasi, että se oli Mirandan pieni kirjava lautanen. Sitten kaikki musteni hänen silmissään. Hän töin tuskin pääsi vuoteen luo hoipertelemaan ja kaatui siihen oikopäätä kuin pyörtynyt. Tätä mielentilaa seurasi raskas uni, jota kesti monta tuntia ja joka luultavasti pelasti hänet jostain ankarasta taudista.

Miranda ei kanat ruokittuaan palannut oikopäätä äitinsä luo. Hän sensijaan vaelsi kohti synkkää kuusimetsää, joka oli yhdellä kohtaa mökin takana hyvin lähellä. Avoimien, tattaresta vihantien kenttien runsas valo loi kauas viileiden holvikaartojen alle eloisan valaistuksen.

Mirandan kirkas silmä huomasi, että jotain liikkui harmaitten suorien runkojen välissä.

Hän piti siitä sangen paljon. Se oli hänestä merkillisen paljon kissan näköinen, suurempi vain kuin ainoakaan kissa mitä hän oli kylässä nähnyt, jalat korkeammat ja häntää vain ihmeellinen paksu tynkä. Se tosiaan olikin kissa, "ruskea kissa" eli Pohjois-Amerikan pienempi ilves. Sen karva oli punaruskeata, täynnään pieniä vaaleampia pilkkuja. Sillä oli korvien nipussa suorat harjastöyhdyt samoin kuin suuremmalla serkullaankin, Canadian ilveksellä, — ne vain eivät olleet likimainkaan niin silmään pistävät kuin viimeksi mainitun; ja kuutamopyöreän naaman ilme oli samalla sekä vihainen että arka. Mutta selvästikin se oli kissa; ja Mirandan sydän kääntyi sen puoleen sen istuessa siinä metsän siimeksessä tarkaten ihmislasta haaleilla silmillään.

"Voi kaunis mirri! kaunis mirri!" Miranda kutsui ja hyväillen ojensi sitä kohti kätensä ja juoksi metsään.

Ruskea kissa odotti hievahtamatta, kunnes hän oli tullut kymmenen askeleen päähän; sitten se kääntyi ja juoksi kauemmaksi pimentoihin. Päästyään melkein näkymättömiin se pysähtyi, kääntyi ympäri ja istahti uudelleen katsellakseen innostunutta lasta. Sitä ihmetytti se veripuna, joka oli lapsen

kaulassa. Miranda oli nyt kokonaan kiintynyt takaa-ajoon ja kiihkeästi toivoi saavansa kiinni kauniin mirrinsä, kunnes eläin jälleen vihaisesti kahahtaen kääntyi ympäri ja hyökkäsi pois. Pettyneenä, vaikei silti masentuneena Miranda taas seurasi; ja sama pieni leikki uudistui vähillä muunnoksilla, kunnes hänen suuret silmänsä olivat täynnään himmentäviä kyyneliä ja hän oli vähällä maahan vaipua uupumuksesta. Ilkeä kissa leikkiin väsyneenä eikä enää nauhankaan vuoksi uteliaana, katosi sitten kokonaan; ja Miranda istui maahan itkemään.

Mutta hän ei ollut niitä lapsia, jotka pitävät paljon melua pienestä pettymyksestä. Ei kulunut kuin muutama minuutti, ennenkuin hän hyppäsi pystyyn, kuivasi silmänsä pienien nyrkkiensä selkäpuolella ja lähti oman luulonsa mukaan suoraa päätä kotia kohti. Alussa hän juoksi, arvelleen äidin varmaan käyvän levottomaksi hänen poissaolonsa vuoksi. Mutta kun hän ei tullutkaan aukealle niin pian kuin oli luullut, niin hän pysähtyi, katseli sangen huolellisesti kaikki ilmansuunnat ja käveli edelleen kaiken aikaa varoen. Hän käveli ja käveli, kunnes tiesi kulkeneensa niin pitkän matkan, että olisi vaikka viiteen kertaan kotia ennättänyt. Hänen jalkansa huojuivat, ja sitten hän avuttomana seiso i aivan hiljaa paikallaan. Hän tiesi eksyneensä. Yht'äkkiä aarniometsä, metsä johon hän oli halunnut, metsä, jonka pimeyttä hän ei ollut koskaan pelännyt, muuttui yksinäiseksi, uhkaavaksi, pelottavaksi. Hän puhkesi äänekkääseen itkuun.

Tämä se oli, jonka Kroof kuuli ja jota se tuli peräämään. Mutta sen kuulivat toisetkin korvat.

Olento nahkan ruskeuinen, monta kertaa suurempi kavalaa ilveskissaa — vaikk'ei kovin erilainen muodoiltaan, hiipi varkein ääntä kohti. Vaikka sen jäsenet näyttivät vankoilta, kämmenet suurilta hoikkaan ruumiiseen ja pieneen litteään julmaan päähän verraten, niin olivat sen liikkeet siitä huolimatta äänettömät ja keveät. Ja jokaisella matalaan kyyristyvällä mutkikkaalla askeleella häntä hermostuneesti sätkähti. Huomatessaan itkevän lapsen se pysähtyi ja alkoi sitten lähestyä vielä entistä hiipivämmin, kyyristyen niin matalaksi, että vatsa melkein maata laahasi, kaula pitkällä päinvastaiseen suuntaan kuin häntä. Se ei saanut aikaan vähintäkään ääntä, mutta Mirandan herkissä aivoissa kuitenkin oli jotain, joka sen kuuli, ennenkuin se oli päässyt aivan hypyn matkan päähän. Tyttö lakkasi itkemästä, vilkaisi äkkiä ympärilleen ja kiinnitti tumman kirkkaan katseensa sen palaviin viheriäisiin silmiin. Ja vaikka hän olikin vain pieni pelästynyt yksinäinen lapsi parka, niin oli hänen vakaassa katseessaan kuitenkin jotain vähäistä, mitä lienee ollut, joka teki eläimen levottomaksi. Tyhjä synkkyys, tieto siitä, että oli eksynyt, se oli saanut Mirandan pelkäämään. Eläintä, julmintakaan kohtaan, hän ei tuntenut vaistomaista pelkoa; ja vaikka hän tiesi, että se oli pantteri se julmasilmäinen peto, joka oli hänen edessään, niin jonkinlainen suuttumuksen sekainen uteliaisuus se nyt oli ylinnä hänen mielessään.

Peto levottomasti käänteli silmiään tytön vakaan katseen edessä. Se hetken epäröi oliko perältäkään viisasta puuttua tuohon pelottomaan kirkassilmäiseen olentoon. Sitten siinä heräsi kiukku. Se kiinnitti häneen päättävämm in hypnotisoivan tuijotuksensa ja vihaisin nytkäyksin pieksi häntäänsä. Se parailaan kiihotteli itseään lopulliseen surmahyppyyn Mirandan sitä katsellessa.

Mutta juuri silloin tapahtui ihme. Suuren paaden takaa, jossa se oli tätä tilannetta katsellut, tallusteli Kroof esiin valtavana ja mustana. Se asettui paikalla Mirandan rinnalle; ja kohoten takakintuilleen korkeana ja lannistumattomana jättiläisenä se mörisi uhmaansa pantterille. Kun Miranda näki "kauniin ison koiransa", — jonka hän kuitenkin sangen hyvin tiesi karhuksi, — vasta silloin hän näytti huomaavan, kuinka pahasti oli pantteria säikähtänyt; ja hän älysi, että oli tullut voimallinen puolustaja. Hän hyppäsi avuttomin nyyhkytyksin ja kätki kyyneltyneet pienet kasvonsa karhun pörhöiseen kylkeen, tarttuen molemmin käsin sen pehmeihin karvoihin kiinni. Kroof ei ollut huomaavinaanakaan tätä rajua syleilyä, vaan mulkoili edelleenkin uhkaavasti pantteria.

Pantteri taas oli teeskentelemättömän hämmästyksen valtaama. Se. heitti hiipivän, kyyristyvän, ponnistukseen kootun asentonsa ja kohosi täyteen korkeuteensa; nosti päätään, antoi häntänsä vaipua ja tuijotti tätä kummaa. Jos tuo lapsi oli Kroofin suojatti, niin paras heittää; sillä kovan piti nälän olla, ennenkuin pantteria halutti mitellä voimiaan valtavan naaraskarhun kanssa. Sitä paitsi hän huomasi Mirandassa itsessäänkin jonkinlaista voimaa ja mahtia, jonkinlaista hallitsijavaltaa, joka oli vaikuttanut, että oli ehdottomasti ollut vaikea tehdä hyökkäystä, vaikkapa tyttösellä ei muuta puolustusta ollutkaan kuin ymmälle saattava katseensa. Nyt se aivan selvään näki, että ihmislapsessa oli jotain sangen salaperäistä. Pantteri päätti olevan parasta ilmoittaa naaraalleenkin — joka oli vihaisempi, vaikk'ei yhtä voimallinen — ettei tälle lapselle tehtäisi mitään, olipa tilaisuus mikä tahansa. Tämän päätöksen kera se teki kokokäänteen ja asteli pois, pää pystyssä ja muina miehinä vallan. Sitä tuskin olisi tuntenut samaksi hiipiväksi hirviöksi, jona se oli viisi minuuttia aikaisemmin esiintynyt.

Kun se oli mennyt, niin Kroof laskeutui kyljelleen maata ja hiljaa hyväillen painoi Mirandaa ruumistaan vastaan. Sen murheellinen sydän kääntyi lapsen puoleen. Ja sen turvonneita utareitakin poltti niin kovin, ja se tuns i jonkinlaista toivoa, että Miranda ehkä tästä vaivasta päästäisi. Mutta lapsella ei tietenkään voinut olla tästä etäisintä aavistustakaan. Kaikissa muissa suhteissa hän osotti

täydellisesti käsittävänä Kroofin ystävydenosotukset, silitteli sitä kevein pienin kätösin ja supatteli sille kaikenlaisia sulosointuisia hyväilyjä, joille Kroof vakavana kallisti korvansa. Laskien sitten päänsä karhun mahanalustan hienoille karvoille lapsi äkkiä vaipui sikeään uneen; vaellus ja mielenliikutukset olivat sen uuvuttaneet.

Myöhään iltapäivällä, lypsyajan lähestyessä, Kirsti heräsi. Hän nousi hätkähtäen istumaan vuoteessaan, joka oli tuvan nurkassa. Akkunasta paistoi länteytyvän auringon säde. Hän oli levoton, kun oli niin kauan nukkunut. Ja missä ihmeessä Miranda oli? Hän nousi seisomaan, horjui hetken, mutta tunsu itsensä tuota pikaa varmaksi; ja nyt hän huomasi, että unensa oli ollut taudin puuskaus. Hän meni ovelle. Kanat kuopivat maata ahkeraan ja Saunders loi häneen suvaitsevaisen katseen. Vajan takana aidan luona mustan ja valkoisen kirjava lehmä ammui lypsäjää; ja lie'astaan tatarvainion takaa Mikko vasikka kaipailli illallismaitoaan ja ruohoteetään. Mutta Mirandaa ei näkynyt, ei kuulunut.

"Miranda!" hän huuti. Ja sitten kovempaa — ja vieläkin kovempaa — ja lopulta läpitunkevalla valittavalla mielenahdistuksella, kun hänelle selvisi, että lapsi oli kadonnut. Auringonpaisteinen raivaus, harmaa mökki, synkät metsänreunat, kaikki näytti hänestä hetken pyörivän ympäri. Mutta vain hetken. Sitten hän tempasi kirveen lapupölkyn päästä ja varman vaiston johdolla syöksyi sitä kuusikon kielekettä kohti, joka oli juuri mökin takana.

Suoraan eteenpäin hän riensi, ikäänkuin selvää jälkeä seuraten; vaikka hänen metsätietonsa todenteolla olivat sangen vähäiset, niin että hän paljaan silmännäön mukaan tuskin olisi kyennyt elefantin jälkiä seuraamaan. Mutta hänen sydäntään kouristi jäätävä tuska, ja hän samosi eteenpäin kuin vimmuttu. Mutta sitten hän äkkiä kallion sammalisella kummulla näki näyn, joka sai hänet siihen paikkaan seisautumaan. Hänen silmänsä ja suunsa jäivät auki pelkämästä hämmästyksestä. Sitten hirvuinen jännitys raukesi. Väkevä väristys kävi hänen ruumiinsa läpi ja hän tunsu itsensä jälleen lujaksi. Hymy kirkasti hänen kasvojensa kalvenneita piirteitä.

"Totta tosiaan," hän mutisi itsekseen; "lapsi oli oikeassa. Se ymmärtää eläimiä vähän paremmin kuin minä."

Ja se näky oli tämä. Kautta kuusimetsän harmajain kaartojen asteli valtava musta karhu, Miranda rinnallaan juosten ja leikillisesti silittellen sen rehevää turkkia. Iso eläin tuon tuostakin pysähtyi, ei muuta varten kuin tunnustellakseen lasta kuonollaan tai nuollakseen hänen kättään hoikalla punaisella kielellään; mutta suunta, jota se kulki, vei suoraa päätä mökille. Kirsti seiso i moniaan minuutin liikkumatta, katsellen tätä outoa näköä; piilostaan esiin astuen hän sitten riensi niiden perässä. Niin kiintyneet ne olivat toisiinsa, että hän kummankaan huomaamatta pääsi parinkymmenen askeleen päähän niistä. Sitten hän huuti: —

"Miranda, missä sinä olet ollut?"

Lapsi pysähtyi, katsoi ympärilleen, mutta piti vielä kiinni Kroofin karvoista.

"Voi äiti!" hän huuti innostuneena ja hengästyneenä ja yrittäen kertoa kaikki samalla haavaa, "minä olin aivan eksyksissä — ja pantteri juuri aikoi syödä minut — kun tämä kiltti hyvä iso karhu tuli ja pelotti pantterin pois — ja meidän piti juuri tulla kotiin — ja tule äiti, ja puhu tälle hyvälle kiltille isolle karhulle! Voi, elä päästä sitä pois! elä päästä!"

Mutta Kroofilla oli tästä asiasta omat arvelunsa. Mirandan se oli tyttärekseen ottanut, eikä Kirstiä; ja se tunsu jonkinlaista mustasukkaisuutta Mirandan äitiä kohtaan. Mirandan vielä puhuessa karhu äkkiä kääntyi sivuun ja sukkelaan tallusteli pois, jättäen lapsen itku kurkkuun.

Sydäntä kouristava oli se juttu, jonka Miranda sinä iltana kertoi äidilleen, sillä aikaa kun mustan ja valkoisen kirjavaa lehmää lypsettiin ja Mikko vasikka sai illallismaitonsa ja ruohoteensä. Se teki syvän vaikutuksen Kirstin nopeaan ja suvaitsevaan mieleen. Hän paikalla oivalsi, kuinka suurenarvoinen Mirandalle oli Kroofin kaltaisen suosio. Useimmat äidit olisivat tällöisessä tapauksessa joutunut mielettömän pelon valtaan, mutta Kirsti Craig ei ollut niin heikkoa laatua. Hän sitä piti vain vahvana turvana Mirandalle metsän pahimpia vaaroja vastaan.

VII LUKU.

Ystävykset.

Tämän kokemuksen jälkeen Miranda tunsu itsensä pyhitetyksi, kuten hän oli niin hartaasti toivonut, aarniometsän kansan täyteen toveruuteen. Melkein joka päivä Kroof astua läntysteli raivion reunoille. Ja aina Miranda tuota pikaa keksi sen ja juoksi sen luo iloisin hyväilyin. Iso karhu ei kuitenkaan suostunut kulkemaan montakaan askelta aukealle, sillä se ei halunnut tutustua Kirstiin, eikä mökkiin, eikä karjaan eikä mihinkään muuhunkaan mitä sivistyksellä olisi ollut tarjottavaa. Mutta Kirsti, sopivan välimatkan päästä katseltuaan muutamia näistä kohtauksista, viisaana äitinä antoi lapselle vähän enemmän vapautta. Miranda sai luvan mennä metsään määrätyn matkan, ei kuitenkaan koskaan niin kauaksi, että mökki kokonaan katosi näkyvistä; ja tämä lupa oli voimassa vain silloin, kun hän oli Kroofin seurassa. Kirsti jonkun verran tunsu metsäeläinten luonnetta; ja hän tiesi, että kun musta karhu teki ystävyysliiton, niin oli se järkähtämättä ja aprikoimatta sille uskollinen. Ystävyysliitoissa, jotka poikkeavat luonnollisista heimosuhteista, joskus käy, kuten nytkin kävi: Kroof näytti kiintyvän lapseen hellemin kuin omaan penikkaansa. Se katseli ihastunein silmin, suu raollaan narrimaisesta hellyydestä, kun Miranda sen ympärillä leikkien perehtyi metsätiedon lukemattomiin salaisuuksiin. Mitä vain Miranda tahtoi tekemään, sitä se yritti tehdä, heti kun oli tarkoituksen perille päässyt; sillä vaikka Mirandan juttelu olikin sangen mieluista sen korvalle, niin ei se toden tunnustaen ollut sen aivoille kovin helppoa ymmärtää. Yhdessä asiassa se kuitenkin oli järkähtämätön. Ehkä kolmen oman mittansa verran se suostui kulkemaan Mirandan mukana raivaukselle, sitä edemmäksi se ei suostunut tulemaan. Mairittelua, pientä hännäilyä, järkisyytä, kyyneleitä — kaikkea Miranda koetti, mutta turhaan. Kun Miranda koetti perästä työntää tai edellä kulkien perässään vetää, niin mesikämmen oli siitä hyvillään ja sen silmät vilkkuivat leikkisästi. Mutta päätöksessään se pysyi. Kirsti täydelleen hyväksyi tämän itsepintaisuuden, vaikka se Mirandalle oli niin suuri pettymys; hän ei kuitenkaan virkkanut siitä mitään. Kirstiä ei vähääkään haluttanut saada Kroofin kaltaista jättiäistä mökkinsä ympärille maleksimaan taikka ympäri kuljeskelemaan ja tielle tulemaan, kun hän oli menossa työhön vainiolle.

Vaikka sivistys olikin Kroofille vastenmielinen, niin oli se kuitenkin siksi ovela, että älysi mahdolliseksi saada Mirandan alati kerallaan metsässä olemaan. Se vallan hyvin älysi, että tuo iso nainen, jolla oli päässään punaista, oli sangen etevää laatua eläintä — ja että Miranda oli hänen penikkansa, — sangen etevää laatua penikka, jota aina piti katsella salaisella kunnioituksella, mutta penikka joka tapauksessa ja sille suurelle vaimolle kuuluva. Se ei sen vuoksi pahastunut huomattessaan, ettei se voinut saada Mirandaa mukanaan metsään enemmäksi kuin tunniksi tai pari kerrallaan. Mutta tunnin tai parin kuluessa saattoi saada paljon aikaan; ja Kroof koetti opettaa Mirandalle paljon asioita, joiden tuntemista pidetään tärkeänä aarniokansan kesken. Se haisteli multaa ja kaivoi maasta makealle hajuavia juuria; ja Miranda, pannen merkille niiden varret ja lehdet, oppi pian tuntemaan kaikki lähiseudun syötävät juuret. Kroof niinkään näytti hänelle herkullisen karvavutukan [*Rubus villosus*, jolla on suikerteleva varsi.], äitelän imelän intianipäärynän [*Amelanchier canadensis*, pohjoisamerikkalainen pensas, jolla on syötävät marjat] ja vaarattoman, mutta jotenkin pumpulivillaisen metsäkanamarjan; [*Mitchella repens*, amerikkalainen marja.] ja se opetti sitä karttamaan trilliumin [Saanut nimensä kolmesta lehdestään. Kieloihin kuuluva amerikkal. kasvi] houkuttelevaa punaista hedelmää, samoin kuin myrkyllistä kyymarjaakin [joko *Actaea*, leinikköihin kuuluva marja, tai *Cälastus scandeus* niminen pensas]. Mustikkaa, joka on yhtä mieluisen karhulle kuin ihmisellekin, ei kasvanut tässä synkässä metsässä, mutta Miranda muisti tämän marjan hyvin varhaisilta kyläajoiltaan, jolloin hän niin usein oli suunsa mustannut mustikkapiiraililla. Mitä taas tulee kyyhkynmarjan [Amerikkalainen koiso (*Phytolacca decandra*)] veripunaisiin rypäleihin, jotka peittivät laitumen kummut punalle hohtavalla peitteellä, niin ei Miranda kaivannut Kroofin opetusta tietääkseen, että ne olivat hyvät syödä. Ja sitten oli monen laisia ja monen muotoisia ja värisiä metsäsieniä — valkoisia, punertavia, hienon keltaisia, kiiltäviä oranssivärisiä, joissa oli paljon käsniä, likaisen kerman värisiä, juovaisia viheriäisiä, jopa väkevän tulipunaisiakin. Miranda sanoi niitä ensin yhteisesti hattusieniksi ja pelkäsi ja kammosi niitä. Mutta Kroof opetti hänet paremmin eroa tekemään. Joitakuuta, kuten punaisia ja varsinkin käsnäisiä, viisas eläin kämmenellään sotki mäsäksi; ja ne Miranda siitä tiesi huonoiksi. Ja niiden koko ulkomuoto tosiaan olikin vaarallisen näköinen ja Mirandan silmissä niiden kaikkien kanteen oli kirjoitettu *myrkkyä* suurilla kirjaimilla. Mutta oli muuan sangen valkoinen ja hyvän näköinen ja hyvänhajuinen sieni, josta hän melkein olisi vannonut, että se oli ystävä. Paikalla sen nähdessään hän muisti erään omituisen aran herkkusienen (Miranda piti herkkusienistä) ja suurella ilolla juoksi sitä poimimaan. Mutta Kroof sysäsi hänet syrjään niin tylästi, että tyttö kompastui kantoon ja oli kovin loukkaantunut. Mutta hänen suuttumuksensa lauhtui, kun hän näki Kroofin repivän ja sotkevan nämä kalpeat herkkusienen kaltaiset mitä pienimmiksi siruiksi, osottaen samalla joka tavalla inhoaan. Tästä Miranda saattoi ymmärtää, että tuo kaunis hattusieni olikin oikea rikollisuuden hirviö. Ja niin se tosiaan olikin; sillä mikä muu se oli kuin kuolettava amanita, jonka yksi ainoa pieni palakin olisi vaivuttanut Mirandan siihen uneen, josta ei konsaan herätä.

Vaikka Miranda olikin hyvässä turvassa Kroofin holhouksen alaisena, niin saattoipa hänelle niin nuorella iällä kuitenkin olla onneksi, että häntä oli kielletty raivaukselta poistumasta. Sillä metsäkansan kesken tosiaan oli yksi heimo, jota vastaan Kroofin suojeluksesta olisi ollut sangen vähän apua. Jos Miranda olisi lähtenyt Kroofin keralla laajemmalti vaeltamaan, niin he ehkä olisivat tavanneet mehiläispuun. On epäiltävää, tokko Kroofkaan oveluudessaan olisi älynnyt, ettei Mirandan iho olisi

kestänyt hyökkäystä mehiläispuun kimppuun. Intoileva karhu luultavasti olisi tahtonut hankkia lapselle hunajaa ja seuraus siitä olisi ollut, että Kirstin luottamus Kroofin arvostelukykyyneen olisi saanut pahan kolauksen.

Siinä ahtaassa piirissä, jossa Mirandan oli lupa liikkua, oli kuitenkin useita taajaan asuttuja muurahaispököjä, ja Kroof keksi moniaana iltapäivänä niistä yhden. Se oli siitä kovin mielissään. Tässä oli tilaisuus näyttää Mirandalle jotain sangen hyvää ja hänen terveydelleen ehtoisa. Herätettyään lapsen huomion se repäsi lahon puun hajalleen aivan sydäntä myöden ja alkoi sitten litkiä suuhunsa sekä kiehuvia muurahaisia, että niiden kerällä mehukkaita toukkia. Tämäpä vasta oli herkkua, mutta ymmärtämätön Miranda juoksikin pois kauhusta huutaen. Kroof oli ymmällään. Se kuitenkin söi muurahaiset suuhunsa, kun oli puuhaan ruvennut. Mutta sen jälkeen se sai kutsun tulla kuulemaan Mirandan pitkää ripitystä, että muka muurahaiset eivät kelvanneet syötäväksi ja että oli sangen julmaa repiä auki niiden pesiä ja varastaa munat. Siinä ei tietenkään ollut vastaväitteille sijaa, kun Kroof ei vähääkään ymmärtänyt, mihin tyttönen oikeastaan tähtäsi; mikä kysymyksen alaiseen asiaan nähden oli sangen valitettava seikka.

Vaikka Mirandalla nykyään oli noin sanoaksemme metsän kansalaisoikeudet, niin ei hän kuitenkaan ollut oikein ystävyyden kannalla kenenkään muun kuin tietenkin vastustamattomien oravien kanssa, jotka asustivat mökin katossa. Miranda näki metsän eläimet nykyisin sangen läheltä, ja ne kulkivat asioillaan hänen nähtensä vähääkään arkailematta. Ne käsittivät, että oli aivan suotta ruveta hänen kanssaan piilosille. Vaikka ne olisivat olleet kuinka ehdottoman hiljaa ja vaikka ne olisivat kuinka täydelleen ympäristöönsä sulautuneet, niin tiesivät ne hänen kirkkaitten, vakaitten, ystävällisten silmänsä oivaltavan kaikki heidän hommansa kauttaaltaan. Tämä oli niille alussa huolestuttava salaisuus. Kuka oli tuo nuori olento — nuoruuden älyä kaikkein alkeellisinkin havaintokyky — joka nuoruudestaan huolimatta niin helposti saattoi häpeään niiden perintätiedot ja sukkelat tempot? Mutta niiden vaisto samalla sanoi, ettei hän ollut heikoimmankaan vihollinen; ja niinpä ne sallivat hänen nähdä kaikki hommansa peittelemättä, samalla kuin karttivatkin häntä jonkinlaisella huolellisella pelolla.

Kroofiakin ne kaikki karttivat, vaikka toisella tavalla. Ne tiesivät, ettei paisti silloin tällöin ollut Kroolille vasten mieltä, mutta ettei se viitsinyt suurta vaivaa nähdä sitä saadakseen. Tämän metsän vähemmän kansan ei muuta tarvinnut kuin pysyä turvallisen matkan päässä sen ankarasta kämmenestä; muutoin ne tunsivat turvallisuutta sen läheisyydessä. Kaikki muut paitsi ei jänis — se tiesi, että Kroof piti sitä ja sen pitkäkoipisia lapsia erikoisena herkkuna, jotka hyvin kannattivat karhunkin vaivannäöt. Miranda ihmetteli, miks'ei hän koskaan nähnyt jäniksistä merkkiäkään ollessaan Kroofin keralla kävelemässä. Toisinaan hän tosin näki; mutta aina pitkän matkan päästä ja vain vilaukselta. Kroof ei näissä tilaisuuksissa nähnyt jänistä ensinkään; ja Mirandalle pian selvisi, että hän näki tarkemmin kuin piilevä metsäkansakaan. Nämä saattoivat toisiltaan piilottua joko siten, että olivat aivan hiljaa alallaan, taikka tekivät itsensä näkymättömiksi; mutta Mirandan silmä armotta erotti punaruskean ketun kellervän ruskeasta lahosta puusta, jolle se oli matalaksi ruvennut. Paikalla hän myös erotti liikkumattoman pähkinänakkelin puunrungon nystyrästä, maassa piilevän metsäkanan jäkäläisestä kivestä, metsähiiren kiertyneestä ruskeasta lehdestä, kyyristyvän ilveskissan täpläisestä oksasta. Piilevä kansa sen vuoksi alkoi pian osottaa hänelle suosiotaan siten, ettei ollut hänestä tietävinään, joka taas osotti heidän luottavan siihen, että saisivat hänen puoleltaan olla rauhassa. Ne pysyivät vieraalla kannallaan edelleenkin; mutta hänen mielenkiintoisen katseensa alaisena saattoi pähkinänakkeli nousta männynrungon karkean kaarnan pintaa ja noukkia sen harmaitten suomujen alta muurahaisia; kultasiipitikka ajaa takaa lihavia valkoisia toukkia, jotka olivat sen parasta herkkua, ja tuimasti takoa lahonnutta puuta muutaman jalan matkassa Mirandan päästä; hoikka ruskea kärppä tohti jahdata puunjuurien alla kovakuoriaisia hänen hiljaisesta läsnäolostaan välittämättä, koiras-sepelpyy [Amerikkalainen pyy (*Bonasa umbellus*), joka on tunnettu siipiväristyksiensä aikaansaamasta omituisesta soitinpäristyksestä. Nimensä se on saanut kaulassaan olevasta seppeleestä. (Suom. muist)] huolella päristellä kelopuun latvassa, kunnes ilma oli täynnään sen kerskumisen vinoa pärinää, ja sen puolikasvuiset sikiöt rohkenivat pölyyttellä itseään huoletti autiossa muurahaispesässä raivauksen päivänpahteisimmassa kolkassa. Ainoastaan varisparikunta, joka jälleen asutetun raivion suuria mahdollisuuksia aavistaen oli asettunut pitkän kuusen latvaan asumaan aivan mökin taa, pysyi epäluuloisena kokonaan erillään Mirandasta. Ne usein keskustelivat hänestä karkealla kielellään, joka kuului vielä pahemmalta tässä aarniohiljaisuudessa; ja ne pitivät hänen tuttavuuttaan Kroofin kanssa kerrassaan luonnonjärjestyksen vastaisena. Ollen itse kaksimielisyyden perikuvia ne olivat täysin vakuutettuja siitä, että Mirandalla oli muita vaikuttimia, jotka kuitenkin olivat liian syviä niiden ymmärtää; ja ne sen vuoksi kunnioittivat häntä suunnattomasti. Mutta eivät ne häneen luottaneet. Arat sadelinnut [Pohjois-Amerikan musta- ja keltanokkaisia käkiä sanotaan sadelinnuiksi. (Suom. muist.)] sitävastoin luottivat häneen ja viheltelivät toisilleen pitkäveteisiä alakuloisia kutsuääninään, jotka tietävät sadetta, vaikka hän seisoi niistä vain muutaman askeleen päässä ja tuijotti niihin koko voimallaan; ja tämä oli kerrassaan ennen kuulumaton suosiosotus sadelintujen puolelta, jotka ovat kovin vastahakoisia soittamaan, jos joku on niin lähellä, että näkee. Niitä saattoi olla kolme tai neljä,

jotka soittelivat kuvaamattoman tunteikkaita kadanssejaan milloin missäkin raiviolla; mutta Kirsti ei nähnyt niitä edes vilaukselta, vaikka hän monesti syvä kaiho sydämessään kuunteli, kun niiden etäiset äänet väreilivät kautta kastehelmin lähestyvän hämärän.

Vain kerran Miranda sinä vuonna enää näki pantterin. Se tapahtui kuukausi sen jälkeen kuin hän oli Kroofin tavannut. Hän oli yksinään aivan tatarpellon reunalla ja tirkisteli varjoisaan läpikuultavaan hiljaisuuteen, nähdäkseen, voisiko hän erottaa sieltä mitään. Ja se, mikä sieltä näkyi, sai hänen pienen sydämensä oikopäätä kurkkuun syöksähtämään. Siellä oli pantteri, ei muuta kuin kymmenen askeleen päässä; se makasi matalana kaatuneen puun rungolla. Se tuijotti häneen silmät raollaan. Kotvasen kuluttua kaunis peto nousi ja oikoi itseään suurella varmuudella, työnsi ulos kynsiään ja kaiveli niillä, aivan samoin kuin tavallinen kissa tekee itseään oikoessaan. Samalla se haukotteli aivan kamalasti, niin että Mirandan mielestä suu olisi voinut revetä korviin saakka ja että saattoi katsella suoraan sisään pedon suureen punaiseen kurkkuun. Sitten peto keveästi astui alas puunrungolta — sille puolelle, joka oli Mirandasta etäimpänä, ja asteli pois sen näköisenä, ettei sitä muka haluttanut ruveta juttuihin.

Tänä samana, muutoinkin niin kohtalokkaana kesänä Miranda ensikerran tapasi Wapitin, soreasarvisen sarvaan, ja Gannerin, Canadian suuren ilveksen. Sanomattakin selvä, etteivät ne olleet samassa seurassa. Eräänä aamuna aidan kulmauksessa istuessaan koko huomio kiintyneenä risumajan rakentamiseen sairaan perhosen ympärille, hän aivan kynärpänsä vierestä kuuli äänekkään pärskäyksen. Pahoin pelästyen hän päästi pienen huudon ylös katsoessaan ja samalla jotain hyppäsi aidalta pois päin. Hän näki kirkkaan ruskean pään komeine monisormisine sarvineen ja kaksi suurta sulavaa silmää, jotka lempeinä ihmetellen katsoivat häneen.

"Voi kaunis sarvas, pelotinko minä sinua?" tyttö huudahti, tuntien vieraan näkemistään kuvista; ja hän työnsi pienen kätensä aidan raosta tervehtiäkseen. Sarvas oli kovin utelias sen veripunaisen nauhan vuoksi, mikä hänellä oli kaulassaan, ja silmäili sitä vakaasti puolen minuutin verran. Sitten se palasi aivan aidan viereen ja haisteli hänen kättään hienoilla mustilla sieraimillaan, avaten ja sulkien ne herkästi. Se antoi tytön hyväillä sileätä turpaansa ja piti päätään aivan hiljaa tytön käden sitä kosketellessa. Sitten joku tavaton ääni kantoi sen korvaan. Se oli Kirsti, joka siinä lähellä multasi perunoita; ja pian vako, jota pitkin työ eteni, toi hänet navetan nurkan takaa näkyviin. Hänen päässään leiskui tulipunainen liina kuumana auringon paisteessa. Sarvas kohotti päänsä korkealle, tuijotti ja näytti lopulta päättävän, että tämä ilmentys oli vihamielinen laadultaan. Korskahtaen ja levottomasti polkien silokaviollaan se pyörsi ympäri ja juoksi pois metsään.

Mirandan tuttavuus Gannerin, ["Ganner" (gander) oikeastaan on kansanomaisen nimitys ukkohanhelle. (Suom. muist.)] ilveksen kanssa, tehtiin ikävämmissä oloissa.

Mikko vasikka, joka oli kaiken kesää kasvanut erinomaisesti, oli päivisin kytkettynä paaluun luonnonniityn kulmaukseen noin kolmisenkymmenen sylen päähän metsän reunasta. Vähän lähempänä mökkiä oli pitkä pensaisto mustaa vatukkaa, [*Rubus nigrobaccus*, jolla on mustat maukkaat marjat. (S. m.)] seljaa ja elämänlankaa, [*Clematis*. (S. m.)] muodostaen taajan tiheikön, jonka keskelle Miranda monella tuskalla ja kamalien naarmujen hinnalla oli raivannut rattoisan piilopaikan. Täällä hän leikki kotisilla ja toisinaan nukahtikin kuumina aamuina, kun äiti oli monen eekkerin takana työssä aivan raivauksen toisella reunalla.

Mikko makaili eräänä päivänä yhdentoista aikaan ennen puolta päivää niin lähellä mökkiä kuin lieka myöden antoi, kun tyttö näki oudon eläimen tulevan ulos metsästä ja pysähtyvän sitä katselemaan. Eläin oli harmahtavan ruosteen ruskea väriltään, mahanalusta ja kaula sangen vaaleat, ja se oli melkein yhtä suuri kuin Mikkokin; mutta ruumis oli kumman lyhyt verrattuna pitkiin voimakkaisiin sääriin. Naamataulu oli aivan ympyriäinen, silmät pyöreät ja palavat, teräväkärkisten korvien päässä pitkät kankeat mustat tupsut ja leuan alla julman näköinen vaaleanruskea poskiparta, joka oli kuin ulospäin harjattu. Häntä oli vain kuin paksu, poikki hakattu ruskea tynkä. Eläin katseli varovasti joka puolelle ympärilleen; kyyristyi sitten matalaksi, takapuolen jäädessä vähän korkeammalle eturuumista ja pehmeästi astuen kulki suoraan Mikkoa kohti.

Vaikka Mikko olikin niin kokematon, niin älysi se kuitenkin, että tuossa tulla toikkaroi itse kuolema. Se kavahti pystyyn, kömpelöt sääret leveällä hajallaan ja koko painollaan liekaa painaen, silmät päässä pyörien ja kauhistuneina tuijottaen kamalaan tulijaan. Kurkusta kohosi pitkä kimakka avun ja hädän möläys.

Sen möläyksen merkityksestä ei saattanut olla epäilystä. Se sai Mirandan silmänräpäyksessä lähtemään leikkihuoneestaan. Seuraavassa silmänräpäyksessä tilanne oli hänelle selvillä. "Äiti! Äi-ti-ii!" hän huuti minkä ääntä pääsi ja lensi rakasta Mikkoaan puolustamaan. Ilves tämän odottamattoman sekaantumisen johdosta pysähtyi siihen paikkaan. Miranda ei näyttänyt kovin pelättävältä, eikä se hätäntynyt vähääkään. Mutta hän näytti niin tavattomalta — ja tuo kirkas punainen juova hänen kaulassaan saattoi merkitä jotain, jota se ei ymmärtänyt — ja jotain luonnotonta siinä vaan oli, jotain, jonka vuoksi sieti seisahtua, kun noin nuori olento osotti niin häikäilemätöntä rohkeutta. Sekunniksi tai

pariksi ilves sen vuoksi istui takakintuilleen rehellisesti kuin kissa ja mietti; ja tupsulliset korvat, jotka olivat hyvin pystyssä, ja omituinen poskiparta leuan alla antoivat sille hyvin vihaisen arvokkaan kasvojenilmeen. Mutta ei se epäröinyt kuin lyhyen hetken. Selvillään siitä, ettei Mirandaa tarvinnut lukuun ottaa, se jälleen lähestyi ja entistä nopeammin; ja Miranda huomattessaan, ettei hänelle onnistunut pelottaa sitä pois, ei muuta kuin kiersi käsivartensa Mikon kaulan ympäri ja parkaisi.

Sen parkaisun olisi pitänyt kantaa Kirstin korviin koko raivauksen poikki; mutta tuulenpuuska poikkeutti sen muualle ja lisäksi oli välissä mökkikin äänen kärkeä tylsentämässä. Mutta sen kuulivat muut kuin Kirstin korvat; kuulivat ja vielä ymmärsivätkin Mikon möläyksen. Mustan ja valkoisen kirjava lehmä oli kaukana, toisella laitumella. Kirsti näki sen hätääntyneenä juoksevan aitoviertä ylös ja alas ja luuli karpäsien sitä kiusaavan. Mutta aivan pensastiheikön takana makasivat molemmat härät, Päivä ja Tähti, mieltiväisinä märehtien päivällispurujaan. Kumpikin oli raskaasti noussut jaloilleen Mikon ensi kerran apuun kutsuessa. Kun Mirandan parkaus kajahti, niin ilmestyi Päivän rautionkarvainen pää pensastiheikön nurkan taa, hätääntyneenä udellen. Gannerin nähdessään se pysähtyi, pitäen kuonoaan korkealla ilmassa, puhalsi kovaa ja pudisteli päätään suurta urhoollisuuttaan osottaakseen. Heti sen perästä tuli mustan ja valkoisen kirjava Tähti. Mutta sillä oli aivan toinen luonto. Paikalla kun se keksi Mikon ja samalla Mirandankin vihollisen, niin alas painuivat pitkät suorat sarvet, ilmaan lensi kirjava häntä ja raivosta mölisten se hyökkäsi.

Laiha härkä oli vihollinen, jonka kanssa tappelemaan Gannerilla ei ollut vatsaa. Vihaisella ärinällä, joka paljasti Mirandalle hirmuiset hammasrivit sangen punaisessa suussa, se käänsi heitä kohti hännäntynkänsä, pani niuhaan tupsulliset korvansa ja hyökkäsi metsään pitkin uljain loikkauksin, luonnottoman pitkään takajalkain nakellessa sitä poispäin kuin maahan koskettamatonta kumipalloa. Ehkä viiden sekunnin kuluttua se jo oli näkymättömissä puitten seassa; ja Tähti, ylpeänä puhisten ja häntäänsä vinkkuroiden kuopi maata Mirandan ja Mikon edessä.

Miranda se sinä päivänä nimitti ison ilveksen "Ganneriksi"; "sillä niin se sanoi", hän jälkeensä kertoi äidilleen, "kun Tähti tuli ja ajoi sen pois."

VIII LUKU.

Kirves ja sarvet.

Toinen talvi kului hyvinkin samaan tapaan kuin ensimmäinen. Mutta vuodenajan ehtiessä tuli yhä enemmän lintuja ruokittavaksi, sillä Mirandan maine oli levinnyt niiden kesken. Lunta ei ollut sinä talvena yhtä vahvalta, eikä pakkaneen ollut yhtä ankara. Pantterit eivät tulleet yöllä kattoa repimään. Mutta sattui muutamia tapauksia, jotka saivat sekä Mirandan että Kirstin erikoisesti muistelemaan tätä talvea ennen monia muita.

Koko joulukuun ja tammikuun ajan tapasi Wapiti sarvas tulla navetalle kaksi solakkaa naarasta mukanaan ja oleskella sen luona monta päivää kerrallaan, pureskellen lumelle siroteltuja heiniä. Molempien härkäin, Tähten ja Päivän kanssa Wapiti ei ollut kovinkaan hyvissä väleissä. Ne toisinaan vihaisesti pukkasivat sitä sarvellaan, mutta Wapiti hyppäsi syrjään kuin vieterellä, polki kahdesti maata silitetyillä etukavioillaan ja ojensi niitä kohti sarviensa neljätoista keihäänkärkeä. Mutta se jäi uhkailuihin. Mustan ja valkoisen kirjava lehmä sitä vastoin näytti suuresti ihailevan Wapitia, vaikka tämä vastasi sen ihailuun mitä ylväimmällä välinpitämättömyydellä. Eräänä päivänä Miranda antoi sen ja molempain naaraitten nuolla astian pohjalta raakaa suolaa, ja tämän mieluisan tuttavuuden jälkeen ne kaikin kolmen seurasivat häntä suoraan mökin ovelle. Jopa ne rupesivat Kirstinkin perässä kulkemaan, mikä tätä miellytti ja hyvitti enemmän kuin hän tahtoi Mirandalle myöntääkään. Hän tarjosi eläimille monta kylmää tatarpiirakkaa, ja vaikka ne olivatkin nahkeita ja sitkeitä, olivat ne saajista mitä iloisimpia herkkupaloja. Mutta tammikuun kuluessa repäisivät holhokit itsensä irti näistä iloista ja muuttivat muille laitumille.

Kevätpuoleen Miranda suureksi ilokseen sai tehdä Ten-Tinen, uljaan karibusarvaan tuttavuutta, saman, jonka hän oli pikimältään nähnyt edellisenä talvena. Karibu muutti paraillaan sarvellisten naarailensa keralla hitain viivytyksin etelää kohti. Ne olivat väsyneet syömään kuivaa sammalta ja jäkälää paljailla mailla, jotka olivat raivaukselta viikon matkan pohjoista kohti. Ne alkoivat himoita pajujen ja haapojen nuoria silmuja, jotka paraillaan mehukkaina puhkesivat etelämpien jokien varsilla. Katsellen akkunasta eräänä aamuna, ennenkuin karjaa vielä oli ulos laskettu, Miranda näki Ten-Tinen ilmestyvän metsästä ja pitkin, heittelevin askelin tulevan aromaani poikki. Sen omituisen latuskat lehtimäiset sarvet olivat takakenossa olkain tasalla ja kuono osotti suoraan eteenpäin. Tämä asento oli

kaikkein paras metsän läpi kuljettaessa; sarvet eivät silloin takertuneet kiinni. Keskeltä otsaa ulkoni suorakulmaisesti muista sarvista kaksi leveätä latteata kämmenmäistä sakaraa, pääsarvien omituisia kasvannaista. Karibulehmät, joiden sarvet olivat melkein yhtä komeat kuin uroon, vaikka otsalisäkettä vailla, seurasivat kantapäillä. Niiden väri oli sangen vaalea, vaaleahkon likaisen keltainen, aivan toinen kuin Wapitin lämmin ruskea karva. Kulkiessaan navetan ohi Ten-Tine keksi rehua, joka sitä suuresti viehätti, ja seisahtui maistelemaan sitä. Kirstin heinät miellyttivät suuresti koko karjaa. Niiden hyvällä maulla syödessä Miranda hiipi ulos tuttavuutta tekemään. Hän otti lahjoiksi muutamia kourallisia kanain tattareita kirkkaaseen keltaiseen maljaan. Mirandan lähestyessä Ten-Tine kohotti kaunista päätään ja katsoi häneen uteliaasti. Jos olisi ollut kiima-aika, niin se epäilemättä olisi paikalla haastanut hänet taisteluun elämästä ja kuolemasta. Mutta nyt se oli hyväluontoinen ja utelias, paitsi milloin näki suden, pantterin tai ilveksen. Tuo pieni olento näytti vaarattomalta, ja kieltämättä hänessä oli jotain aivan erikoista. Mikä oli se kiiltävä esine, jota hän piti edessään? Ja mikä oli se toinen kirkas esine, joka hänellä oli kaulassaan? Ten-Tine lakkasi syömästä ja katseli tyttöä kiinteästi, pää epäröivässä asennossa, harteita hiukkasen alempana. Karibulehmät vilkaisivat ja olivat uteliaat, mutta niitä enemmän huvitti tyydyttää nälkänsä kuin uteliaisuuttaan. Ne mielellään jättivät asian Ten-Tinen selvitettäväksi.

Miranda oli jo oppinut monta asiaa sen vuoden kuluessa, jonka hän oli oleskellut metsäkansan keskuudessa. Yksi oli, että kaikki piilevä kansa pelkäsi ja paheksui jyrkkiä liikkeitä. Niiden itsensä käyttäytyminen oli aina moitteetonta. Julminkin niistä aina liikkui sirosti ja suhdallisesti kuin ylimys. Ne tiesivät nopeuden ja hätäilyn eron. Kaikkea jyrkkyyttä ne kauhistuivat. Kauneusviivoin ne pakenivat vihollistaan. Ja käyriin viivoin ne tappoivat.

Miranda ei sen vuoksi yrittänytään kulkea oikopäätä Ten-Tinen luo ja väkiryynnäköllä päästä sen tuttavuuteen. Hän varovaisesti pysähtyi kymmenkunnan askeleen päähän, kurkotti sitä kohti vatiaan ja liverteli sanattomia vienoja maanituksiaan. Hän kun ei taitanut karibuitten kieltä, niin täytyi koettaa äänen sävyllään ilmaista hyvät aikeensa.

Ten-Tine huomasi, ettei lapsi tahtonut tulla lähemmäksi, eikä sen uteliaisuus kestänyt moista pettymystä. Mutta sitä epäilytti, epäilytti kovasti. Samoin kuin Wapiti polki sekin epäröidessään jalkaansa; mutta ne kaviot, joilla se polki, olivat paljon isommat, leveämmät, kömpelömmät ja vähemmän silitetyt kuin Wapitin, sillä ne olivat muodostetut juoksemista varten semmoisten pehmeitten pintain kuin soiden ja löyhän lumen poikki, joilla Wapitin sirot jalat olisivat puhkaisseet pinnan kuin veitsen kärki.

Askel askeleelta se tuli lähemmäksi. Mirandan kirkkaassa katseessa oli jotain, joka siinä herätti luottamusta. Lopulta se oli kyllin lähellä koskettaakseen keltaista vatia liikkuvalla ylähuulellaan. Se näki, että vadissa oli jotain. Se kurotti kuononsa reunan poikki ja Mirandan ihmeeksi puhalsi siihen. Vilja pöllähti joka suuntaan, jopa jotkut jyvät tarttuivat sen omiin kosteihin huuliin. Se peräytyi takaisin päin hieman säikähtäen. Sitten se nuoli huulensa ja maku oli siitä miellyttävä. Ja sen turpa palasi takaisin mieltäkiinnittävään maljaan; ja haistettuaan taas sangen varovasti se nuoli suuhunsa kaikki, mitä siinä oli.

"Hyi hotkaa!" huudahti Miranda hellästi moittien ja juoksi takaisin tupaan enemmän tuodakseen.

"Eiköhän Saunders olisi vihainen", hän ajatteli itsekseen, "jos se tietäisi että minä annan sen tatarta tälle kauniille sarvaalle?"

Ten-Tine seurasi lähellä hänen perässään haistellen uteliaana punaista nauhaa, joka oli tytön kaulassa. Kun Miranda meni tupaan tattaria saamaan, niin sekin yritti tulla hänen mukanaan, mutta sen sarvet olivat liian leveät ovesta mahtuakseen. Kirsti, joka lakaisi kiireellä, katsoi ylös hämmästyksellä, kun iso pää pimitti oven.

"Voi sinua lapsi parka!" hän huudahti; "aivanhan sinä tuot kaikki metsän eläimet tänne meidän kanssamme asumaan."

Hän ei kuitenkaan kieltänyt Ten-Tineltä muutamaa kourallista tattaria, vaikka tämä puhalsi toisen puolen lattialle, niin että hänen täytyi ne laasten koota. Kun Ten-Tine oli kaikki syönyt ja huomasi, ettei enempää annettaisi, niin se vastahakoisesti peräytyi ovelta ja alkoi haistella akkunapuitteita, painaen uteliasta turpaansa koetteeksi lasiruutuakin vastaan.

Sattuipa niin, että Ten-Tineä ja sen pientä joukkoa olikin nälän himolla takaa ajettu koko ajan pohjoisilta mailta saakka, vaikk'eivät ne siitä mitään tienneet. Neljä isoa harmaata metsäsutta oli niiden jäljillä. Vaikka sudet olivat verenhimoiset, niin olivat ne samalla viisaatkin, eivätkä halunneet hyökätä koko lauman kimppuun, ne kun tiesivät, että karibu on tuima tappelija. Mutta ne odottivat tilaisuutta erottaakseen jonkun lehmistä muusta laumasta, uuvuttaakseen sitten sen yksinään. Monta päivää ne olivat jälkiä seuranneet ja tällä ajalla saaneet tyytyä hyvin niukkaan muonaan; nyt niitä kalvoi sekä

nälkä että viha. Metsästä ulos tullessaan ne näkivät viisi karibulehmää navetan luona syömässä, Ten-Tineä ei missään. Tilaisuus oli liian harvinainen, jotta sitä olisi voitu jättää käyttämättä. Ne kaikki päättivät nyt hyökätä. Rinnan kaikki neljä laihaa sutta laukkasi ääneti lumen poikki, pitkät harmaat kuonot kurtussa, valkoiset hampaat irvissä, harmaan ja valkoisen kirjavat hartiat kuin tahdissa nousten ja laskien, pörhöiset hännät suorana perässä.

Karibulehmät näkivät viime tingassa niiden tulevan. Puoleksi sekunniksi ne jäykistyivät hämmästyksestä. Sitten ne sukkelaan juoksivat piiriin, perät yhteen työntäen, kaikki sarvet ulospäin ojentaen. Se oli sukupolvien tarkkaa perittyä sotakuria.

Ilman muuta ääntä kuin syvästi huohottaen, läähättäen sudet hyppäsivät hyppynsä, koettaen päästä tämän pistinmäisen sarvi Aidan päälle. Kaksi singahti kiljuen takaisin. Yksi sai lehman puoleksi piiristä ulos ja polvilleen sortumaan, iski hampaansa sen niskaan ja olisi sen lopettanut, ellei lähin naapuri olisi tuikkanut sutta niin tuimasti kylkeen, että se kimakalla rähähdyksellä hellitti hampaansa. Mutta neljäs susi huomasi piirin heikon kohdan. Se typerä nuori lehmä, jonka kimppuun se hyökkäsi, pillastui paikalla pelosta. Se syöksyi piiristä pois ja pakeni. Seuraavassa silmänräpäyksessä susi oli sen kurkussa kiinni.

Samalla kun susi kiskoi sen nurin, hyppäsivät muutkin sudet sen kimppuun. Muut lehmät, puolustusasentonsa säilyttäen, katselivat sen hätää jotenkin välinpitämättöminä, epäilemättä ne olivat sitä mieltä, että siinä tyhmyys sai palkkansa ja ettei kumppani parempaa loppua ansainnutkaan. Mutta Ten-Tine, jolle tilanne selvisi yhdellä silmäyksellä, oli asiasta toista mieltä. Sille tämä tyhmä nuori lehmä oli sangen kallis. Kimakalla raivon kiljauksella, joka oli puoleksi määkinää, puoleksi mylvinää, se hyökkäsi apuun. Ensimmäinen susi, jota se iski, lensi ulkokuoneen nurkkaa vastaan ja palasi tappeluun ontuen ja hyvin vähällä innolla. Seuraavan se tuhosi molemmilla etujaloillaan, tahtaen kerrassaan pedon selän. Muut kaksi paikalla purivat kiinni sen kylkiin koettaen kiskoa sen nurin; se taas hyppien pystyyn ja takajaloilleen nousten teki sankarillisia ponnistuksia karistaakseen ne irti kyljistään, jotta voisi puskea ja iskeä kavioidensa. Verta vuotava lehmä sillä välin kömpi jaloilleen ja pakeni takaisin urhoolliseen piiriin, joka hieman vastahakoisesti enää avautui. Tästä niitä ei pidä moittia liian kovasti. Sillä karibuitten silmissä nuorikko oli tehnyt suurimman kaikista rikoksista, kun oli rivistä paennut ja jättänyt koko karjan tuholle alttiiksi.

Tappelun tällä asteella urhoollinen Ten-Tine oli joutunut epätoivoiseen pulaan; mutta apu tuli aivan odottamattomalta taholta. Se tekijä, jonka sudet olivat laskuistaan pois jättäneet, oli Kirsti Craig. Kirstissä oli kiehahtanut äänetön raivo, kun hän ensin näki tapauksen. Hän oli luullut, että sudet olivat läheisistä metsistä aivan sukuputtoon hävinneet; ja niiden ilmestymistä hän sen vuoksi piti ainaisenä vaarana. Mutta ainakin niitä oli vähän, sen hän tiesi; ja paikalla hän päätti, ettei tämän pienen sakin pitänyt päästä leikistä vähemmällä kuin täydellisellä tuholle.

"Ne ovat susia! Älä astu sinä ulos tästä ovesta!" hän käski tyyliä sillä äänellä, jota Mirandan mieleen ei olisi juolahtanutkaan olla tottelematta. Miranda kiihtymyksestä vapisten silmät suurina ja valkein poskin kiipesi akkunaan ja painoi kasvonsa ruutuun litteäksi. Kirsti hyökkäsi ulos, paiskaten oven kiinni.

Puupölkyn ohi kulkiessaan Kirsti tempasi kirveen käteensä. Hänen kauniit kasvonsa olivat jäykät kuin rauta. Mustissa silmissä paloi viha. Se oli epätoivoinen yritys käydä kolmen hurjistuneen suden kimppuun ilman muuta apua kuin karibusarvas; mutta Kirsti ei ollut niitä naisia, jotka tieltä palaavat, kuten olemme jo nähneet.

Kirves oli tottuneessa ja tarkassa kourassa ja heti ensi isku, joka sattui lähimmän suden etujalkain taa, melkein leikkasi sen kahtia. Toiselta puolen siten äkkiä vapautettuna Ten-Tine pyörähti ympäri kuin salama päästäkseen käsiksi toiseen hyökkääjäänsä, mutta peto hyppäsikin takaperin. Ten-Tinen sarvia väistäessään se melkein kimposi Kirstin päälle, tämä ei voinutkaan iskeä tuhoiskua koko voimallaan, ei muuta kuin kirveen lappeella sai lyhyeen nopattua sitä leuan alle. Siitä se kuitenkin lensi hetkeksi nurin, ja tämä hetki riitti Ten-Tinelle. Ilmaan ponnahtaen karibu alas pudotessaan iski molemmilla talttamaisen terävillä etukavioidensa vastustajaansa keskelle kylkiluita. Isku oli murhaavan ratkaiseva. Teräksisetkään kylkiluut eivät olisi sitä kestäneet, eikä kulunut kuin muutama harva sekunti, ennenkuin lumella makaava verinen harmaa nahka oli niin muodoton, että sitä oli vaikea sudeksi tuntea.

Viimeinen joukosta, jonka Ten-Tinen isku oli rammaksi ruhjonut, oli viisaana miehenä väistynyt syrjempään, huomattessaan Kirstin tulevan. Nyt se kääntyi pakoon. Mutta Kirsti oli päättänyt, ettei ainoakaan pitänyt päästä pakoon, ja hän lähti takaa ajamaan. Hän oli niin hyvä juoksemaan kuin harva toinen nainen. Hän päätti saattaa täytäntöön tuiman tuhopäätöksensä. Sutta ensin esti rampaus; mutta juuri kun se oli päin kääntymäisillään taistellakseen sokeasti kuolemaan saakka sukunsa tavan mukaan, niin ponnistus laukaisi jäykistyneet lihakset, niin että se jälleen pääsi juoksemaan. Oikaisten pitkään laukkaansa se ampui pakoon takaa-ajajastaan, ikäänkuin tämä olisi paikallaan seisonut.

Kirsti pysähtyi, heilautti kirvestään ja nakkasi sen pakenevan jälkeen koko voimallaan. Se sattui. Jos se olisi sattunut oikein, terä edellä, niin se olisi toteuttanut heittäjänsä koko tarkoituksen; mutta se sattui pohja edellä keskelle pedon takapuolta. Isku sysäsi sitä, niin että se mukelsi nurin niskoin lumelle. Susi kiljui hämmästyksestä ja kauhusta; mutta sekunnin kuluttua se uudelleen maltoi mielensä, ponnahti kuin harmaa karvakerä risukasan yli ja katosi metsän kaartoihin.

Kun Kirsti kääntyi takaisin, niin hän näki Mirandan seisovan ovelta valkoisena, surkeana ja hämmentyneenä; ja Ten-Tine taas lehmiseen, odottamatta tilaisuutta häntä kiitelläkseen, kulki juoksujalkaa pois poikki vaikeitten kenttien, kuono pitkällä, sarvet takakenossa pitkin selkää. Ten-Tinestä itsestään ja haavotetusta nuoresta lehmästä tippui joka askeleella heleän punaista, höyryävää verta.

IX LUKU.

Pax Mirandä.

Kirsti olisi tämän seikkailun jälkeen entistä enemmän pelännyt Mirandan puolesta, ellei olisi ollut tuota lapsen merkillistä ystävyttä suuren naaraskarhun kanssa. Heti kun lumi oli sulanut ja aarniometsä jälleen alkoi houkutella Mirandaa salaperäiseen hiljaisuuteensa ja läpikuultavaan hämäräänsä, ilmestyi Kroof uudelleen yhtä uskollisena kuin ennenkin. Kun Kroof oli poissa, niin metsät olivat lapselle kielletty maailma, johon hän vain saattoi kaihomielin kurkistella ja katsella metsän piilevää kansaa sen salaisuuksia oivaltavilla silmillään.

Vähää myöhemmin, kun sammalet olivat kuivaneet ja kesäkuun hedelmöivät helteet hyvin elähyttäneet maan, sai Miranda uudelleen näyttää omituisen näkölahjansa terävyyttä. Hän yllätti eräänä päivänä Kroofin kanssa sepelpeyn, jolla oli äsken munasta tullut poikue, nuoren koivuviidakon reunalla. Sepelpeyy pieksi siipiään ja lepatteli puitten keskellä ikäänkuin pahasti haavoitettuna; ja Kroof ajoi innolla takaa, luullen sen piankin kiinni saavansa. Se kuitenkin ensin vilkaisi ympärilleen, eikä likitienoissa ollut poikasia. Mirandan kummaksi viisas eläin ei nähnyt ainoatakaan. Mutta Miranda näki ne selvään. Siinä ne olivat kaikki hänen ympärillään, kuin liikkumattomat ruskeat pallot, aivan samanlaisina kuin lehdet ja sammal ja kaikki muu, mitä oli metsämaan pinnalla hajallaan. Toiset olivat puoleksi piilossa lehden tai oksan alla; toiset istuivat aivan näkyvässä samassa asennossa kuin olivat olleet hälytyksen tapahtuessa. Jopa ne sulkiivat silmänsäkin sulaakseen paremmin ympäristöönsä. Ne olisivat mieluummin alistuneet vaikka mihin kohtaloon, siihen paikkaan vaikka kuolleet, ennenkuin liikkuneet, niin täydellisesti ne lapsen mielessään tottelivat metsän kanaintujen kirjottamatonta lakia. Tämä kuuliaisuus sai palkkansa. Ne olivat sen kautta näkymättömät metsän kaikelle kansalle, sekä ystäville että vihollisille. Mutta eipäs petetty Mirandan silmää.

Emästä hän ei sen enempää välittänyt, hän kun älysi tämän sukkelan sotatempun ja tiesi, ettei Kroof milloinkaan saisi sitä kiinni. Eikä hän viattomuudessaan luullut, että hyvä Kroof tekisi sille pahaa, vaikka saisikin sen kiinni. Mutta nämä liikkumattomat poikaset sitä vastoin olivat sangen mieltäkiinnittävät. Yksi - kaksi — kolme — Miranda laski niitä kymmenen ja arveli, että kaipa niitä oli vielä enemmänkin. Pian emä piiriä lennellen palasi paikalle katsomaan, millä kannalla olivat asiat. Se näki Mirandan kumartuvan ja poimivan maasta yhden sen rakkaista ruskeista keräsistä ja sitten vielä toisenkin, uteliaana, mutta hellävaroen. Hämmästynyt sepelpeyy oli niin ymmällään, että se hetkeksi unhotti Kroofinkin ja oli vähällä joutua sen kynsiin. Se äkkinäisellä hurjalla paolla vältti tämän vaaran ja huomaten, että Mirandaa vastaan eivät mitkään piiloutumiset auttaneet, se lensi oikopäätä viidakon tiheimpään osaan ja kutsui hoputtaen poikasiaan. Tämän äänen kuullessaan kaikki nuo pienet liikkumattomat keräset äkkiä alkoivat elää. Ne molemmat, jotka makasivat kuin kuolleina Mirandan ojennetulla kämmenellä, hyppäsivät maahan; ja kaikki hyökkäsivät viidakkoon.

Emän vielä kotkotettua muutaman kerran matalan, mutta selvään jäsennellyn kutsun kaikki nopeaan pakenivat pensaikkoon; Kroof taas hieman nolon näköisenä tallusteli takaisin Mirandan luo.

Huolimatta tappelusta susien kanssa ja Ganner ilveksen hyökkäyksestä Mikon kimppuun, ja huolimatta verestä ja karvoista jotka lumella kertoivat huuhkajan yöllisistä kesteistä ja jäniksen surmasta, Miranda oli pitänyt aarniometsän asukkaita lempeänä kansana, joka enimmäkseen eli äänettömässä ystävydessä. Hänen tarkkanäköiset silmänsä eivät ensinkään huomanneet, että tämä hiljaisuus olikin ainaista murhenäytelmää. Hän ei aavistanut, että tuo piilevä kansa, jonka hommia hän katseli, aina kulki pelko mielessään ja että kuolema väijyi sitä joka käänteessä. Vähänpä hän aavisti, että useimmille niistä itse elämän hintakin oli ainaista elämän tuhoamista.

Kesän kuluessa Miranda keksi ensimmäisen ja ainoan vian Kroofin täydellisyydessä. Sillä kaikista luoduista olennoista oli vain äiti hänen mielestään Kroofia etevämpi. Mutta kun hän eräänä päivänä juoksi kenttään poikki tapaamaan Kroofia metsän reunassa, niin suurella karhulla olikin niin paljon muuta hommaa, ettei se joutanut vastaan tulemaan, kuten tavallista. Se haisteli jotain, joka oli maassa sen valtavan kämmenen alla. Miranda juoksi paikalla katsomaan, mitä se oli.

Hänen kauhukseen se oli jäniksen lämmin verinen ruumis.

Hän säpsähti, aivan suunniltaan siitä, mitä näki. Sitten hän vihasta leimuten takoi Kroofia kuonoon pienillä kämmenillään. Kroof hämmästyi — tosin vain lievästi, sillä se oli aina tiennyt, että Mirandalla oli omituisuutensa. Se kohotti kuononsa korkealle ilmaan lyöntejä välttääkseen, sulki silmänsä ja veti nöyrästi pois suuttumusta tuottavan kämmenen.

"Voi Kroof, kuinka saatoit sinä! Minä vihaan sinua, häijy Kroof! Sinä olet aivan samanlainen kuin sudetkin!" huuti Miranda, pieni povi pakahtumaisillaan vihasta ja itkusta. Kroof älysi, että se oli joutunut pahoin epäsuosioon. Miranda kuollutta jänöä kantaen juoksi perunamaalle, sieppasi kuokan, palasi karhun luo, joka yhä istui paikallaan katuvasen näköisenä, ja alkoi rankaisevaa vaitioloa ylläpitäen kaivaa kuoppaa aivan Kroofin nokan eteen. Siihen se hautasi jäniksen ja hellästi silitti haudan pinnan. Paiskaton sitten rajusti kuokan maahan hän kietasi käsivartensa Kroofin kaulan ympäri ja puhkesi hurjaan itkuun.

"Kuinka saatoit sinä tehdä niin, Kroof?" hän nyyhkytti. "Niin, ehkä sinä vielä jonain päivänä tahdot syödä Mirandankin!"

Kroof salli taluttaa itsensä pois tästä onnettomasta paikasta. Miranda pian rauhottui ja koko tämä tuskallinen juttu näytti unhottuvan. Loput iltapäivästä vietettiin sangen hauskaasti vattuja syöden raivauksen etäisemmällä reunalla. Kroofille aikoi vähitellen hämärtää, että se oli tuon jäniksen tappaminen, josta hänelle oltiin vihassa; ja koska Miranda ilmeisestikin piti jäniksistä, niin se päätti, ettei sen koommin koskaan tekisi samaa rikosta, ei ainakaan Mirandan ollessa lähiseuduilla. Mutta kun Miranda oli palannut kotiin, niin filosofinen Kroof tallusteli salaa takaisin sille paikalle, johon jänis oli haudattu. Se kaivoi sen maasta ja söi sen suurella nautinnolla, tasottaen myöhemmin jälleen maan, niin ettei Miranda saisi mitään tietää.

Tämän rasittavan tapauksen jälkeen Mirandalla oli täysi syy luulla että Kroof oli tehnyt täydellisen parannuksen. Kuukausien kuluessa, vuodenaikain vaihtuessa ja vuosien vierieissä raivion rauhaisella mökillä Miranda vähitellen unohti ne muutamat verinäytelmät, jotka hän oli pakosta tullut nähneeksi. Yksi vuosi oli tämän jälkeen melkein samanlainen kuin toinenkin; mutta Miranda ei huomannut elämää yksitoikkoiseksi. Jokainen vuodenaika oli hänelle tapauksia täynnään, vaikka Kirstille paljasta rauhallista tapahtumattomuutta. Mökki muuttui kodikkaammaksi, kun punaiset viinamarjat ja sireenit alkoivat sen ympärillä rehottaa linnuille vihantana suloisena tyyssijana ja rehevät punakukkaiset papuköynnökset verhosivat säänpieksämäin hirsien alastomuutta. Karja lisääntyi. Harvoin vanhan Taavin tarvitsi lähteä mökiltä niin, ettei ollut selässä miehen kantamus kaikenlaista tavaraa, jota Kirsti lähetti kylään kaupan. Metsän kansan kesken Mirandan vaikutusvalta vähitellen kasvamistaan kasvoi, kunnes ne kaikki, vaikk'ei ainoakaan tutustunut häneen yhtä hyvin kuin Kroof, pyrkivät häntä seuraamaan kunnioittavan välimatkan päässä, vaikkeivät sitä näyttäneet. Ne eivät koskaan tappaneet hänen nähtensä, ja siten vallitsi lopulta ikäänkuin ainainen sovittu välirauha niin laajalti kuin hänen näkevä katseensa kantoi. Kroofin keväisin raiviolle saapuessa sen rinnalla toisinaan keikkui pörhöinen lystikäs musta pojan tallukas. Penikka ei koskaan vähääkään vähentänyt sen kiintymystä Mirandaan. Se aina kasvoi nuoreen karhuikään saakka milloin suuremmalla, milloin vähemmällä ystävyydellä sietäen emonsa käsittämätöntä ystävää, kunnes viimein samosi pois muille markkinoille; sillä Kroof oli yksinvaltiainen omalla alueellaan eikä sallinut omain lastensakaan tulla maille niiden täysi-ikäisiksi vartuttua. Penikoita tuli, toisia meni; mutta Kroofin ja Mirandan välinen rakkaus pysyi muuttumaton.

Talvisin Miranda nykyisin suoritti enimmäkseen sukankutomukset ja Kirsti suurilla kalskavilla kangaspuilla kutoi kangasta pienen maatilansa runsaasti kasvattamasta pellavasta. He olivat päättäneet olla pitämättä raiviolla lampaita, jott'eivät ne houkuttelisi susia takaisin palaamaan. Kun vanha Taavi eräänä lämpöisenä kevätpäivänä hitaasti lähti kompuroimaan takaisin kyliin, selässään melko kantamus tumppuja, sukkia ja sääryksiä, joita Mirandan nopeat sormet olivat kutoneet, niin hän huomasi, että pari kettua kulki hänen perässään. Ne eivät tulleet aivan lähelle, eivätkä osottaneet hänelle erikoista huomiota. Ne vain näyttivät suosivan hänen seuraansa, kuten hän itse sanoi. Mailin tai pari häntä näin oudosti saateltiin, ja hän oli siitä suuresti ymmällään; sillä hän ei käsittänyt mitään syytä, miksi häntä näin metsässä kunnioitettaisiin. Erään toisen kerran hänen kantaessaan samanlaista kuormaa tuli Wapiti sarvas ja haisteli häntä sangen ystävällisesti. Ja kun hän seuraavana päivänä kantoi samaa noiduttua kauppatavaraa, niin hyppieli hänen rinnallaan monta jänistä, ei tosin aivan lähellä, mutta ikäänkuin toivoen parempaa turvallisuutta hänen läheisyydestään. Tämän kaiken salaperäisyys alkoi häntä kiusata. Ensin hänen vähin teki mieli luulla, että hän näki kummituksia; mutta onneksi hän

paremmaksi varmuudeksi tutki jäljet, ja siitä hänelle kävi varmaksi, että hänen ihmeelliset seurakumppaninsa todella olivat lihaa ja verta. Mutta siitä huolimatta hän alkoi kammota näitä retkiänsä aarniometsän halki ja lopulta hän puhui asiasta Kirstille.

Kirsti nauroi omaan vakavaan tapaansa. "No mutta Taavi", hän alkoi selittää, "ettekö te tiennyt kuinka kovasti Miranda ja metsän eläimet ovat toisiinsa liittyneet? Niin, että hän puoleksi kuuluu niihin itsekin. Eikös teillä ollut selässä vaikka kuinka paljon Mirandan kutomia tavaroita, kun eläimet teitä sillä tavalla seurasivat?"

"Niin aina se, Kirsti, olikin!" vastasi vanha kirvesmies. "Minä muistankin nyt, kuinka se iso sarvas haisteli myttyäni, jossa sukat ja tumput olivat!"

"Ne olivat niitä Mirandan ystäviä; ja kun ne haistelivat tumppuja, niin ne luulivat hänen olevan lähettyvillä, taikka muutoin päättivät teidän olevan hänen ystäviään."

Vanha Taavi siitä pitäen aina tiesi saavansa kulkea kunniavartijain saattamana, kun hän kantoi Mirandan kudelmia kyliin; ja hän oli näistä kunnianosotuksista ylen ylpeä. Tietysti hän puhui asiasta juttukumppanien kanssa; ja siitä alkoi kierrellä paljon kummia puheita. Toiset väittivät Kirstin ja Mirandan puhuvan metsäeläinten kanssa selvää englannin kieltä, samaa jota tavalliset kuolevaisetkin käyttävät, ja että he tiesivät kaikki metsän salaisuudet ja vielä paljon muutakin, jota ihmisten ei ole sallittu tietää. Toiset vielä taikauskoisemmat ja kiihkoisemmat kuiskailivat, etteivät ne olleet paljaita eläimiä, joiden kanssa Kirsti seurusteli, vaan että hänen yksinäisen mökkinsä ympärillä liikkui henkiä jäniksien, kettujen, kissain, pantterien ja karhujen nahkoissa. Moiset ilkeät puheet tuottivat Taavi ukolle monta katkeraa hetkeä, ja monta tuimaa tappeluakin, kunnes juorukontit oppivat kielensä hillitsemään hänen läsnäollessaan. Mitä nuoreen Taaviin tulee, niin oli hän karkottanut mielestään raivion kaikkineen ja lähtenyt Kuah-Davikin pohjoispuolisiin sydänmaihiin, jossa hän nopeaan tuli kuuluksi metsästäjänä ja erämiehenä. Harvoin hän tuli kyliin, ja milloin tuli, niin vähänpä hän viitsi kuunnella kylänpuheita. Hänen mielensä oli muodostumaisillaan suureksi, rauhalliseksi ja suvaitsevaiseksi suurien sydänmaitten opissa.

X LUKU.

Filistealaisten pakoon ajo.

Kirstin maanpakolaisuuden seitsemäntenä vuotena sattui muuan tapaus, josta kylän juorut saivat uutta vauhtia ja raiviota verhoova salaperäisyys kammottavan värityksen.

Talvesta tuli vähäluminen, niin että Kroof juurakonalaisessa pesässään heräsi jo kauan ennen kevättä. Ei ollut riittävästi lunta, jotta se olisi pysynyt suojassaan lämpöisenä ja voinut nukkua. Mutta maa oli jäässä, ruokaa oli niukasti ja sitä alkoi kiusata nälkä. Miranda huomasi, kuinka se laihtui, ja toi sille kokeeksi annoksen papuruokaa heidän omasta padastaan. Pavut olivat kerrassaan ilmestys nälkäiselle karhulle. Se käsitti, että Mirandan äiti mahtoi tavalla tai toisella kuulua tämän jutun yhteyteen, ja sen kauan kestänyt vierominen haihtui kuin tuuleen kiitollisen mauntunnon lämmössä. Kun Kirsti ja Miranda seuraavana päivänä puolenpäivän aikaan istuivat ateriansa ääreen, niin ilmestyi Kroof mökin ovelle ja haisteli kaihomielin kynnystä.

"Mikä tuolla oven takana nuuskii?" ihmetteli Kirsti, koko joukon levottomuutta vakavassa äänessään. Mutta Miranda oli paikalla rientänyt akkunaan katsomaan.

"Äiti, se on Kroof!" hän huudahti ja löi ilosta käsiään yhteen, ja ennenkuin äiti ennätti sanaakaan sanoa, niin hän paiskasi oven selkisten selälleen. Mesikämmen paikalla tallusteli tupaan viekkaita pieniä silmiään vilkuttaen. Se istahti lähelle pöytää takajaloilleen ja tuijotti valkeaan erinomaisen kiinteällä uteliaisuudella. Kuiva puu samalla räiskähti ja paukahti kovasti ja sai mesikämmenen paikalla pakenemaan turvallisemman matkan päähän; mutta siitä huolimatta se yhä vain tuijotti tuohon kummaan ilmiöön.

Sekä Kirsti että Miranda olivat katselleet karhua henkeään pidätellen uteliaina näkemään, miten se käyttäytyisi. Mutta nyt Miranda keskeytti äänettömyyden.

"Voi rakas vanha Kroof! Me olemme niin kovin iloiset, että viimeinkin olet tullut meille vieraisiin!" hän huudahti, hyökkäsi mesikämmenen luo ja kiersi molemmat käsivartensa sen kaulan ympäri. Kirstin kasvot näyttivät hieman epäröiden vahvistavan tämän tervetulon toivotuksen. Kroof ei paljon

huomannutkaan Mirandan hyväilyä, hät'hätää vain nuolaisi hänen korvaansa ja tutki edelleenkin mieltäkiinnittäviä liekkejä. Tämä levollinen käytös rauhoitti Kirstiä, jonka vieraanvaraisuus paikalla heräsi.

"Anna raukalle muutamia tatarpiiraita, Miranda", hän sanoi. "Se on varmaankin tullut sen vuoksi, kun sen on nälkä."

Mirandaa ei haluttanut otaksua, että vierailuun oli niin itsekkäät syyt; mutta hän kuitenkin paikalla toi vadillisen piiraita, jotka hän oli siirapissa liottanut, jotta ne hänelle itselleen paremmin maittaisivat. Hän asetti vadin pöydän kulmalle niin lähelle vierasta kuin suinkin ja veti hiljaa karhun kuonoa sen puoleen. Sitä ei tarvinnut kahdesti kärkeä. Valkea unohtui paikalla. Tatarpiiraitten ja siirapin haju oli kerrassaan uutta Kroofin sieraimille, mutta sen herättämä maittava tunne oli valmiina, täysin kehittyneenä ja odottavana. Se työnsi ulos kapean punaisen kielensä. Piiraat katosivat melkein pikemmin kuin hyvä tapa olisi sallinut, siirappi tuli putipuhutaaksi nuolluksi ja ihastuksesta irvistäen mesikämmen katsoi heihin enemmän saadakseen. Aivan Kirstin edessä oli iso kasa samoja herkkuja, jotka äsken pannusta otettuina vielä olivat kuumia. Ahnaalla vaikka arastelevalla kämmenellä Kroof tavotteli niitä. Mutta se ehdottomasti oli sivistymätöntä käytöstä. Kirsti kohotti vadin niin korkealle, ettei siihen ulottunut, ja Miranda varmalla kädellä työnsi omalupaisen kämmenen pöydältä.

"Ei Kroof, sinä et saa mitään enää, ellet ole kiltti!" hän sanoi uudelleen ja nosti sormensa varottavaan asentoon.

Harva eläin ottaa opetuksen niin äkkiä onkeensa kuin karhu, ja Kroofin järki oli kehittynyt omituisen valppaaksi hänen ja Mirandan kauan kestäneen ystävyuden aikana. Se alistui paikalla nöyränä ja odotti kieli pitkällä, kun Miranda sille valmisti mahdolloman suuren vadillisen leipä- ja siirappirokkaa. Kun se oli tämän syönyt, niin se tutki mökin kaikki paikat ja meni lopulta sisemmän huoneen nurkkaan makaamaan. Ennen auringonlaskua se nousi ylös ja tallusteli pois pesälleen, talviunensa jäljiltä vielä unisena.

Vanha karhu tuli tämän jälkeen joka päivä mökkiin puolisolulle, söi Kirstin ja Mirandan keralla ja iltapäivät uinaili matollaan valitsemassaan nurkassa. Kirsti tottui pitämään sitä perheen jäsenenä. Karjasta ja kanoista se ei välittänyt vähääkään. Muutaman päivän kuluttua härät lakkasivat sarviaan heristämästä sen sivu kulkiessa; ja kukko, Saundersin yhtä kopea seuraaja, lakkasi kiekauttamasta kimakoita, sättiviä varotushuutojaan, joilla se oli tavannut ilmaista sen saapumisen.

Eräänä iltapäivänä, ennenkuin kevät vielä oli täydellä todella alkanut, mökille saapui kaksi epämieluisia vierasta. Kuah-Davikin latvajoen varrella, viidentoista mailin päässä, oli eräässä tukkilaisleirissä tapeltu. Miehistä oli kaksi, jotka kaiken talvea olivat riidelleet ja yllyttäneet pahuuteen, lopulta jonkun erikoisen raakuuden kautta suuttuttanut sekä päällikön että toverinsa siihen määrään, ettei heille enää annettu anteeksi. Haukkumisin ja selkäsainoin leiristä karkotettuina he olivat lähteneet samoamaan metsien kautta kyliin lyhintä tietä. Synkkä viha riehui heidän sydämissään. Kolmen aikaan iltapäivällä he sattuiivat tulemaan raiviolle ja pyysivät jotain syödäkseen.

Vaikka he tuntuivatkin synkiltä ja ilmassa oli jotain uhkaavankin tapaista, niin puhuivat he kuitenkin alussa kylläkin höylysti, ja Kirsti hääräsi minkä joutui, täyttääkseen heidän hänen mielestään kohtuullisen pyyntönsä. Vieraanvaraisuuden lait ovat takametsissä sangen sitovat. Miranda, jota ei miellyttänyt vieraitten ulkomuoto, pysyi vaieten syrjässä ja tarkasteli heitä.

Kun Kirsti oli heidän eteensä kattanut hyvän aterian — kuumaa teetä ja kuumia keitettyjä papuja, muniä, vehnäleipää ja voita — niin he kiukuttelivat sitä, kun ei tuotu sianlihaa, eivätkä he kauaa haikailleet, ennenkuin pyysivät.

"Minulla ei ole", sanoi Kirsti, "meillä ei syödä sianlihaa. Kaipa te tulette toimeen sillä, mikä kelpaa Mirandalle ja minullekin."

Se oli jotain kuulumatonta, ettei takametsän talossa ollut sianlihaa, tuota välttämätöntä, yleistä, tukkimiehen elämän ehtoa. He kumpikin luulivat, että hän ahneudesta kielsi sianlihan.

"Sinä valehtelet!" huudahti toinen, laiha, lyhyt, mustaverinen roikale. Toinen nousi ylös ja astui askeleen naista kohden, joka seisoen katsoi heitä pelotta silmiin. Hänen pörhöiset punaiset parrankarvansa olivat pystyssä kuin harjakset ja jyrkät olkapäät kohosivat pahaa tietävästi kyssään isoja korvia kohti.

"Anna tänne sianliha ja tee se sukkelaan!" hän käski ja lisäsi vielä koko joukon semmoisia voimasanoja, joita tukkilaiset käyttävät — vaikk'ei naisväen seurassa.

"Senkin elukka!" huudahti Kirsti, silmät ja posket palaen. "Ulos paikalla tästä huoneesta." Ja hänen silmänsä etsivät asetta. Mutta samassa silmänräpäyksessä roisto kävi häneen kiinni. Vaikka Kirsti olikin

väkevampi kuin useimmat miehet, niin ei hänessä kuitenkaan ollut tämän tunnetun tappelupukarin ja kaikenlaisten painitemppujen taiturin vastusta. Sekunnissa hän oli nurin. Miranda raivon parkauksella sieppasi käteensä pöytäveitsen ja syöksyi äitinsä rinnalle; mutta lyhempi roisto, jota tämä leikki suuresti miellytti, huuti: "Pidä sinä, Bill, huolta akasta. Kyllä minä hoidan tyttären!" ja tavotteli Mirandaa.

Tämä kaikki tapahtui niin äkkiä, että Kirsti hetkeksi aivan typeryi. Kun sitten tilanteen koko kamaluus hänelle selvisi, niin sai hän kuin mielipuolen voimat. Hän iski hampaansa vastustajansa ranteeseen semmoisella raivolla, että tämä kiljasi ja hetkiseksi hellitti otteensa. Tänä hetkisenä Kirsti sai puoleksi vapautettua itsensä ja iski pitkät voimakkaat sormensa hänen kurkkuunsa kiinni. Se oli vain sekunnin armonaika, mutta se riitti kääntämään toisen roiston huomion Mirandasta. Mahdottomalla naurulla hän kääntyi vapauttamaan toveriansa Kirstin kuristavasta kouristuksesta.

Tämä häneltä kuitenkin jäi tekemättä. Kroof sattui juuri samalla hetkellä unenpöpperössä ja melua ihmetellen kurkottamaan turpaansa sisähuoneesta. Mustaverinen heittiö seisoivat hetkisenä kuin kivettyneinä hämmästyksessä. Vihaisesti möristen Kroof hyökkäsi hänen päällensä, mutta hän pöydän ympäri kiepahtaen sai oven auki temmatuksi ja karkasi pakoon Kroofin syöksyessä hänen jälkeensä.

Vaikka toisen pahantekijän huomio oli täysin kiintynyt hänen omaan pulaansa Kirstin hurjasti kiristäessä häntä kurkusta, niin näki hän kuitenkin silmäpielestään tämän mustan kummituksen ilmestyvän kuin murhanenkelin ja käyvän hänen toverinsa kimppuun. Hänestä Kroof oli härkää suurempi. Huohottaen ja kiroten hän riistäytyi irti; ja sysäten Kirstin melkein pöydän poikki syöksyi hän mökistä ulos. Mies kauhistui, että hirviö ehkä palaisi ulkoa ja saisi hänet kiinni kuin hiiren loukusta, josta ei olisi ollut mahdollista pakoon päästä.

Ja Kroof todenteolla palasikin takaisin vihapäissään itsekseen myöntäen, että vastustaja oli nopeampi juoksemaan. Mutta kas! tuossa oli toinen samaa maata aivan oviaukossa sen edessä. Miehen silmät olivat päästä pullistua, kun karhu asettui hänen eteensä. Kiljaisten hän, sukkelana kuin kuikan kaula, pujahti sivu. Karhu koetti vihaisesti iskeä häntä rankaisevalla kämmenellään. Jos se olisi ulottunut, niin olisi maailma päässyt yhdestä roistosta ja mökin kynnyksellä olisi tahrattu verellä. Mutta se ei ulottunut ja mies livisti tiehensä. Hän juoksi hurjasti lumiläikkäin poikki pakenevan toverinsa perässä; kun taas Kroof, kaikki karvat pystyssä kiukusta, riensi mökkiin, jossa Kirsti ja Miranda sitä syleilivät ja kehuivat kiitollisin kyynelin.

Kun ensimmäiseksi karkuun lähtenyt, se laiha ja mustaverinen, oli päässyt metsänreunaan, niin hän pysähtyi taakseen katsoakseen. Ei ollut ketään muuta perässä tulevaa kuin toveri, joka vähän ajan kuluttua kovasti läähättäen saavutti hänet ja tarttui häneen kiinni. Kumpikaan ei minuuttiin tai pariin saanut henkeä haukkoessaan sanaakaan suustansa, ei muuta kuin katkonaisen kirouksen. Sillä isolla pörhöisellä roistolla, jonka nimi oli Bill, oli ranteessaan Kirstin purema haava, josta vuoti verta, ja hänen punottava pöhöttynyt kaulansa todisti Kirstin sormien voimaa. Toinen oli päässyt leikistä ilman merkkiä. He mulkoilivat toinen toistaan noloina ja ymmällään.

"Onko tuommoista nähty tai kuultu?" kysyi Bill vakavana.

"Se oli itse pääpiru!" paransi toveri kiroten. "Hittoja vielä! Karhu se oli!" vastasi Bill äänellä, joka oli kuuluvinaan leikkisältä. "Mutta suurempi kuin härkä! Minun puolestani olkoot rauhassa!"

"Karhu tai piru, onko sillä eroa? Lähdetään pois ja paikalla!" vastasi toinen, ja oitis molemmat kohottivat silmänsä nähdäkseen auringon paikan ja saadakseen selville matkan suunnan. Mutta ei se ollut aurinko, jonka he näkivät. Heidän naamansa piteni. Ja hiukset nousivat pystyyn. Hetkisen he seisoivat kuin maahan naulattuina sanomattoman kauhun vallassa.

Aivan heidän päänsä päällä, harmaan hongan valtavalta kaltevalta haaralle kyyristyneenä makasi pantteri ja tuijotti heihin kiinteällä kiihtyvällä katseella. He näkivät sen pistävän ulos kyntensä ja painavan ne lujasti kaarnaan. He näkivät sen poimuisten ärisevien huulien kurtut ja oksalta heitä kohti kurkottavan alas painuneen pään. Tämä kuva syöpyi moniaan sydäntä kouristavan sekunnin kuluessa heidän karkeihin aivoihinsa; korisevalla parkauksella, joka pääsi kummankin kurkusta kuin yksi ääni, kumpikin hyppäsi syrjään kuin jänis, ja sitten hurjaa laukkaa polkua pitkin pois juoksemaan.

Ei kulunut kun monias tunti heidän kylille saavuttuaan, ennenkuin kylällä kaikki tiesivät Kirstin mökissä olevan kotihaltijoita, jotka saattoivat ruveta vaikka minkä muotoisiksi, miten milloinkin halusivat, karhuksi, pantteriksi, sudeksi tai villiintyneeksi uroshirveksi karkottaakseen pois matkamiehiä, jotka sattuiivat harhautumaan siihen kirottuun sydänmaahan. Kylällä oli joitakuuta harvoja taikauskaisia, jotka todella uskoivat tämän jutun; toiset olivat uskovinaan saadakseen puheen ainetta. Eikä siitä ollutkaan ikäviä seurauksia kenellekään muulle kuin sille roistolle, jonka nimi oli Bill, sillä nuori Taavi kerran monesta ajasta kylässä käydessään joutui hänen kanssaan väittelemään ja hyväksi lopuksi Bill sai selkäänsä.

XI LUKU.

Miranda ja nuori Taavi.

Tämän jälkeen ei raiviolla tarvittu suurin pelätä rosvoja. Kylän kaikkein epäilevimmistäkin kotikutoisista filosofeista näytti ilmeiseltä, että Kirstiä ja Mirandaa ympäröi joku salaperäisyys ja että he olivat ihmisistä eronneet viljelläkseen metsän eläinten tuttavuutta. Vanha Taavi oli ainoa, jota huvitti käydä seudussa, jota karhut vartioivat ja jossa hiiviskeli viekkaita ilveksiä, ja ylpeät karibusarvaat tepastelivat karjatanhualla. Mitä nuoreen Taaviin tulee, niin ei häntä haluttanut joutua riitoihin ihmisten kanssa, jotka näin ystävällisesti muistelivat Kirstiä ja Mirandaa, vaan hän lähti ansoineen, erämiestietoineen ja tarkkoine pyssyineen raivauksesta etäämpänä oleviin seutuihin.

Ja niin tapahtui, että Miranda kehittyi naiseksi ilman ainoankaan toisen ihmisen kuin äitinsä seuraa. Mutta äitiänsä hän oli niin lähellä, että he molemmat ikäänkuin sulivat toisiinsa. Mitä Kirstillä oli kasvatusta, mitä niukkaa, vaikka sitä kallisarvoisempaa hengenviljelystä hän oli hankkinut, kaikki siirtyi kuin itsestään Mirandaan. Lisäksi häntä huomaamatta kasvattivat metsän hiljainen kansa ja suuri äänettömyys, yötaivaiden avarat ihmeet ja tuulten juhلاميeli. Hän oli seitsemäntoista vuoden vanha, ikäänsä paljon kehittyneempi nainen, mutta hän oli omituinen, hänessä oli jokin keijukaismainen tai faunimainen erikoisuus: ikäänkuin ihmishaahmossa olisi elänyt sielu, joka ei ollut paljasta inhimillistä. Hän oli vaitelias, kesytön, hymytön, hänen myötätuntonsa ei kuulunut ihmisille, vaan sille kesyttömälle vaikenevalle kansalle, joka ei tunne hymyn suloa. Mutta pitkin väliajoin hän sai laulavan raton puuskauksia; ja hellyys kaikkia kärsiviä kohtaan ja veren kammo, nekin olivat ominaisuuksia, jotka olivat hänen seurakumppaneilleen erämaan eläimille yhtä vieraita. Tämä ammottava juopa yhdessä hänen myötätuntonsa ja herkän käsityksensä kanssa epäilemättä olivat syynä siihen salaperäiseen valtaan, joka hänellä oli metsässä; sillä ei hänen päähänsäkään olisi enää pälkähtänyt väistää pantteriakaan taikka hurjistelevaa uroshirveä. Itse ilmassa tuntui olevan jotain, joka kuiskasi kaikille eläimille, että hän oli valtias.

Ulkomuodoltaan Miranda oli äitinsä vastakohta, vaikka värit olivat melkein samat. Miranda oli vähän lyhyempi keskikokoa, hoikka, suloliikkeinen, hienoluinen, kädet ja jalat pienet ja sirot, iholla terveyden, ulkoilman ja auringon verrattoman kauneusvoiteen heleät ruskotukset. Hänen upeat pronssimustat hiuksensa, joista näytti välähtelevän liekkejä auringonvalon niihin sattuesssa, valuivat syvään leveälle matalalle otsalle. Silmät, joissa tuo valta metsäkansan yli suureksi osaksi piili, kuten olemme nähneet, olivat suuret ja tummat. Niissä oli joku omituinen läpikuultavuus, sukua aarniometsän varjojen taikalumoukselle. Tässä hänen katseensa selittämättömässä kirkkaudessa oli mitä lienee ollut epätodellista ja mieleen palaavaa, samanlaista salaperäisyyttä kuin täydellisen peilikirkkaan veden heijastuksissa. Hänen suora ja jalosti muodostunut nenänsä oli ennemmin suuri kuin pieni, sieraimet valppaan herkat erottamaan kaikki sydänmaan tuoksut, metsän puhtaasti elävien eläinten puhtaat yksilölliset tuoksut ja nekin sanomattoman haihtuvat tuoksuviestit, joita ilmaan toisin ajoin hiipi tuoden tietoa vuodenajan vaihtumisesta. Suu oli suuri, vaikk'ei liian suuri kauneuden kannalta, ei laiha, eikä täyteläinenkään, kirkkaan veripunainen, liikkuva ja vaiherikas, mutta siitä huolimatta luja; ja huulien reunat olivat täsmällisesti muotoillut. Hänen liikkeensä olivat, samoin kuin äidinkin, yleensä levolliset ja hillityt, mutta tämä levollisuus muistutti oksalla lepäävää lintua, joka on joka hetki valmiina aavistamattomaan nopeuteen; Kirsti taas oli levollinen kuin kumpu, jonka uumenissa hehkuu ainainen kuohuva tuli. Veripunainen nauha, jota Miranda naisenakin aina piti kaulassaan, samoin kuin oli tyttönä pitänyt, näytti olevan häviämättömän hengen omituisuuden tunnusmerkki, jota vastoin Kirstin punainen päähine vain oli ilmauksena siitä intohimosta, joka hänessä ainiaan paloi levollisen pinnan alla.

Miranda oli joka suhteessa luonnollinen ja itsetiedoton, eikä sen vuoksi ole ihme, että hän oli epäjohdonmukainen. Rauha, jonka hän oli ympärilleen luonut — tuo *Pax Mirandä* — oli niin kauan suojellut hänen silmiään katalan verenvuodatuksen näkemiseltä, että hän oli kuoleman unohtanut ja uskoi tuskiin vain puoleksi. Mutta siitä huolimatta hän yhä vieläkin oli surman nuoli järven ja joen taimenille. Kalastus oli hänelle iloa. Se tyydytti joitakuita julmia esipolvilta perittyjä vaistoja, joita hän ei yrittänytään sen tarkemmin itselleen selitellä. Joen soitteleva sohina, matalan kosken kuohu ja pauhu, syvät, mustat, kiiltävät suvannot, joiden ylitse lehtikuusten ja hemlokkien juuret riippuivat, pyörteiden synkkä purppura ja ambra hitaasti kiertelevine vaahtilauttoineen — kaikki tämä häntä viehätti, samalla kuin uhkasikin. Ja sitten pienen syötetyn koukun tai kiiltelevän karpäsen hiipivä heittäminen, jännitetty odotus, siiman sähköiset tempoilut, maalle nostamisen jännitys ja riemastus ja täplikkään, hopealle ja punalle hohtavan saalin kauneus olivinkarvaisella sammalpatjalla! Hänen päähänsä tuskin juolahtikaan, että nämä suvantojen kalat olivat hengittäviä ja tuntevia olentoja. Epäilemättä hän olisi vieronut kaikkia semmoisia käsityksiä, että väijyvän juoksevan elementin kylmät asukkaat olivat hänen sukulaisiaan. Miranda oli tosiaan sangen lähellä luontoa, ja hänen täytyi myös olla osallisena luonnon vastakohtain ainaisesta taistelusta.

Astelipa Miranda myöhään eräänä kesäiltapäivänä joelta kotoa kohti, kantaen hyvänlaista haarukan täyttä taimenia. Päivä oli lämmin ja tyyni, eikä vuodenaika ollut kalastukseen suotuisa. Mutta näissä kylmissä vesissä kala nousi vielä heinä- ja elokuussakin, ja Mirandan täky tai kotona solmittu kärpänen oli niille aina surman tuottava viettelys. Hän kantoi saalistaan — avokitaista kahden naulan taimenta ja puoltakymmentä pienempää uhria — veripunaisten kidusten kautta leppähaarukkaan pujotettuina. Hänen tummat kasvonsa hehkuivat, hiukset olivat valloillaan — hän ei koskaan käyttänyt hattua — ja suurista hajamielisistä silmistä etsivät kuvastuksiinsa vaihtelevat varjot — paadet, puunkuoren eloisat kirjaukset ja sattumalta lepattava perho tai pieni arvokkaan näköinen pöllö, joka istui petäjän kolossa, — mutta ne eivät näyttäneet näkevän näitä, vaan tähystävän jotain niiden sisässä tai takana olevaa.

Mutta äkkiä niiden huomion kiinnitti näky, joka karkotti kaukomietteet. Niiden polttopiste näytti lähenevän, ilme väkeväytyi hehkuvaksi jännitykseksi, sitten leimahti harmaaksi vihaksi hänen nopeaan astuessaan askeleen eteenpäin ja taas seisautuessaan hetkisen kahden vaiheilla siitä, mitä tehdä.

Hänen edessään oli pieni avoin aukio, turvallisena ja houkuttelevana, täydessä päiväpaisteessa. Sen toisessa päässä oli tuuheaoksainen matala pyökki erottautunut puunrunkojen ja metsän kujien sokkeloista ja peitti kappaleen maata omalla yksinäisellä varjollaan. Tässä varjossa nukkui maassa nuori mies, huolettomana venyen, pää toisen käsivarren varassa. Pitkä, laihahko, harmaihin kotokutoisiin ja jotenkin kuluneeseen sarvaannahkaiseen takkiin puettu nuori mies. Punertavanruskea tukka oli leikattu jotenkin lyhyeksi, vaaleankellertävät pitkät ja silkkiset viikset näyttivät kahta vaaleammilta kasvojen ruskettuneella iholla. Rihla oli läheistä puuta vastaan pystyssä, omistajan nukkuessa joutilaan kesäiltapäivän surutonta unta.

Mutta vajaan viiden askeleen päässä oli mahdottoman suuri pantteri maahan kyyristyneenä ja vahti makaajaa.

Peto oli valmiina hyökkäämään hänen kurkkuunsa, paikalla kun hän vähänkään liikahtaisi tai osottaisi elon merkkiä. Häntä suoraksi ojennettuna ja jäykkänä, pää hiukan sivuun käännettynä se siinä kyyrötti, — suuret valokkaat silmät niin tuikeasti kiintyneinä varmaan saaliiseen, ettei eläin edes huomannut Mirandan äänetöntä lähestymistä.

Tytön mielestä makaaja oli mitä ihanin ilmestys, kaunis samaan elottomaan tapaan kuin soma kukka, avopaikalla kasvava korkea puu, taikka auringonlaskun ruskot ja helmiäisvärit — mutta vieraampi olento hänelle kuin metsän kaikki tuttavat eläimet. Kuitenkin hänessä syttyi omituinen suojeleva viha, kun hän ajatteli tämän mieltäkiinnittävän olennon vaaraa. Miranda hyvin tiesi, kuinka verenhimoinen ja rohkea pantteri oli, ja vavisten hän pelkäsi, että makaaja unessa kääntyisi, taikka liukahuttaisi jäseniään. Hän astui aivan nukkujan viereen ja kiinnitti eläimeen hämmentävän katseensa.

"Pois paikalla!" hän tuimana käski ja teki käskevän kädenliikkeen.

Pantterin tiedot ihmisten puheenparresta epäilemättä olivat sangen niukat, mutta kädenliikkeet kuuluvat luomakunnan yleiskieleen. Kädenliikkeen se ymmärsi täydelleen. Peto katsoi Mirandaa silmästä silmään ja kesti immen katseen jonkun sekunnin, aikoen nousta ylivaltaa vastaan. Sitten sen katse horjahti, sen koko käytös muuttui. Se nousi kyyristyneestä asennostaan, häntä vaipui, jännitys raukesi, se vilkaisi taapäin olkansa yli, kääntyi sitten ja tallusteli hiipien matkoihinsa. Juuri sen lähtiessä mies säpsähtäen heräsi, nousi istumaan, loi Mirandaan ihmettelevän katseen, huomasi poistuvan pantterin ja tavotti rihlaansa.

Nopeana kuin leimaus Miranda sen esti. Astuen hänen kätensä ja esineen väliin hän äkkiä kiukkuun kiehahtaen sinkautti vihansa salamat.

"Kuinka te uskallatte — ampuu sitä!" hän huudahti värisevällä äänellä.

Mies oli hypännyt pystyyn ja tuijotti immen hehkuviin kasvoihin ihailun ja nolouden valloissa. "Mutta sehän aikoi hypätä minun päälleni!" intti hän.

"Niin kyllä", vastasi Miranda lyhyeen, "mutta sepä ei hypännytkään! Eikä teillä ole mitään syytä ampuu sitä!"

"Miks'ei se hypännyt?" kysyi nuorukainen.

"Minä karkotin sen. Jos minä olisin pelännyt teidän ampuvan, niin minä olisin antanut sen hypätä teidän päällenne", vastasi tyttö kylmästi.

"Entä miks'ei se hypännyt teidän päällenne?" kysyi muukalainen, jonka terävät harmaat silmät alkoivat säteillä, kun hänelle vähitellen tilanne selvisi.

"Entäpä ellei se uskaltanut — eikä olisi tahtonutkaan!"

"Minä aavistan", sanoi vieras ja ojensi kätensä, hymyn lieventäessä hänen kasvojensa aprikoivaa jyrkkyyttä, "että te varmaan olette pikku Miranda."

"Minun nimeni on Miranda", impi vastasi, välittämättä ojennetusta kädestä; "mutta voin vakuuttaa, etten tunne teitä, joka tulette tänne minun metsääni ystäviäni tappamaan."

"En karvaakaan niistä hukkaa!" nuorukainen vakuutti innostuneena, vaikka häntä samalla naurattikin. "Mutta olenhan minäkin ystäviänne, Miranda! Olin ainakin ennen."

Hän astui askeleen lähemmäksi, ojentaen yhä rukoilevaa kättään. Miranda peräytyi ja pani kätensä selkänsä taa. "En tunne teitä", hän intti, tällä kertaa kuitenkin enemmän itsepäisyydestä kuin vihamielisyydestä. Vanhat muistot olivat alkaneet elää unhotetuissa aivosoluissa.

"Te olitte ennen nuoren Taavin ystävä", sanoi nuorukainen kiihkeästi kuiskaavalla äänellä. Mirandan kauneus ja sen omituisuus alkoivat vaikuttaa hänen kauan häiritsemättä olleeseen vereensä.

Tyttö paikalla ojensi kätensä avomiellisen ystävällisesti. "Oi, nyt muistan!" hän sanoi. "Kauan olette meidät unohtaneet, eikö niin? Mutta väliä siitä. Tulkaa mukanani mökille, niin tapaatte äitini ja saatte illallista."

Taavi punastui mielihyvistä tämän kutsun saadessaan.

"Ystävällinen kiitos, Miranda, tulenpa varmasti", sanoi hän; ja vähän syrjään poiketen otti rihlansa. Mutta kun Miranda näki aseensa, niin hänen uusi ystävytensä jäähmettyi ja hänen suuriin silmiinsä tuli moittiva kiilto.

"Antakaa minun koettaa, paljonko se painaa", hän äkkiä pyysi, ojentaen käskevästi kätensä.

Taavi luovutti sen paikalla paheksuvan näköisenä, vaikka hänen pitkään kellerväin viiksiensä alla värähtikin hymyn henkäys.

Mirandaa ei vähääkään huvittanut kirotnut aseensa paino sen enempää kuin tasapainokaan: sen omistaminen oli hänelle pääasia.

"Minä kannan sen", hän jyrkästi huomautti. "Ottakaa te nämä", ja ojentaen hänelle taimenhaarukan hän kääntyi polulle.

Taavi seurasi häntä, milloin sivulla astuen, milloin kunnioittavasti itseään jätättäen, kuinka polku kulloinkin vaati. Ei puhuttu mitään johonkin aikaan. Immen vaistomainen myötätunto miestä kohtaan, jonka suojaksi hän oli niin täperällä hetkellä ilmestynyt, hukkui nyt vihamielisyyteen hänen ajattellessaan miehen murhaavaa ammattia. Jyrkällä mielipahalla hän otaksui hänen suvaitsevan, mutta samalla halveksivan hänen ystävyttään piilevää kansaa kohtaan. Hänessä hehkui takautuva sääli kaikkia niitä eläimiä kohtaan, jotka erämiehen luoti oli kaatanut, taikka sokeat ja raakamaiset ansat pyydystäneet. Ansa oli Mirandan silmissä sietämätön hirmu. Eikö hän kerran pienenä tyttönä nähnyt ilvestä — tiesi vaikka olisi ollut Ganner itse — joka oli takajaloistaan loukkuun tarttunut? Peto ei ollut vielä aivan kuollut, — se oli tehnyt kuolemaa monta päivää. Silmät olivat himmenneet, mutta tuijottivat hurjasti, ja mustana ja turvonneena roikkui kieli irvistävien leukojen välistä. Miranda oli paikalla nähnyt, että eläintä oli mahdoton auttaa; ja hän olisi kidutuksen päättänyt, jos hänen pienet kätensä olisivat tienneet, miten tappaa. Mutta avuttomana ja tuskan vihlomana hänen täytyi paeta koko paikalta, ja tuntikauden hän oli vavissut ja itkenyt silmänsä kyynelettömiksi. Sitten hänen mieleensä oli tunnonvaivain kerällä juolahtanut, että se kamala kieli varmaan kaipasi vettä, ja hän oli juossut takaisin läkkituopilla kantaen tätä lohduttavaa juomaa; mutta hän oli saapunut nähdäkseen, että eläin oli juuri henkensä heittänyt. Se tuskallinen ajatus, että hän ehkä olisi voinut lieventää sen viimeisiä hetkiä, mutta oli jättänyt sen tekemättä, syövytti koko tapauksen katoamattomaksi muistoksi hänen sydämeensä; ja nyt tämän uljaan ansamiehen, hänen lapsuutensa hyvän ystävän hänen rinnallaan astuessa, tuo tapaus tuskieneen palasi hänen mieleensä julman sopimattomalla ajalla. Mutta kaikkein enemmän hänen sydämensä paatui tätä miestä kohtaan siitä uhkaavasta tunteesta, jonka hänen ilmapiirinsä toi mukanaan, — epämääräisestä vaarasta, joka vaani hänen koko elämänjärjestystään, myötätuntojaan, tyytymyksiään ja rauhaansa.

Taavi puolestaan tunsu uponneensa syvälle epäsuosion kylmään virtaan ja huolestuneena pohti mielessään, eikö olisi keinoa päästä takaisin neitosen hymyn päiväpaisteeseen. Puolivilli vaisto paikalla kuiskasi hänelle, että Mirandan viha liittyi hänen pyssyynsä ja osaksi hän käsitti hänen vastenmielisyytensä erämiehen koko ammattia vastaan. Hän kiihkeästi toivoi voivansa hänet sovittaa; ja ääneti astuessaan metsän tuoksuissa hämärissä salakaarroissa, poikki täpläisen polun vihantain ja harmaitten ja ruskeiden vyöhykkeitten, — hän kauas tähtävällä mielenmaltilla kutoi suunnitelmiaan. Kuvaavaa hänen tynnelle hallitsevalle mielelleen oli, ettei hänen mieleensäkään välähtänyt semmoinen sovinto, joka olisi käsittänyt pyssyn ja ansain hylkäämisen ja inhimillisemmän ammatin valitsemisen. Ei,

semmoisia teitä ja keinoja hän nyt mielessään pohteli, millä voisi taivuttaa Mirandan omaan käsityskantaansa. Hän tunsi, vaikkei ollutkaan kyllin filosofi sitä selvästi julkilausukseensa, että koko luonto kannatti hänen pyrkimystään saada impi tahtonsa mukaan muodostelluksi, jota vastoin neidon kanta oli yksinäinen, vieläpä häntä uhkasi suuri itsepetoksen vaara omassa sydämessä.

Vaiteliaisuus oli hyvää politiikkaa Mirandaa kohtaan, joka oli vaiteliaisuuteen tottunut ja piti siitä. Mutta naisena Miranda piti vielä enemmän siitä että toinen oli vaiti. "Te olette metsämies, eikö niin?" hän lopulta kysyi päätään kääntämättä.

"Niin olen, Miranda."

"Ja ansapyytäjä myös?"

"Niin, Miranda, siksi minua sanovat."

"Ja teistäkö on hauska tappaa eläimiä?"

"Niin kyllä, Miranda, ainakin toisia niistä; niin aina, ja täytyyhän niitä tappaa, että eläisi. Aivan samalla tavalla ne itsekin tekevät, toisiaan tappavat, että itsekukin eläisivät ja se on ainoa elämänlaatu, joka minulle mallaa — kaukana metsissä, pimennoissa ja hiljaisuudessa, siellä on puita ja taivasta ja puhtauden lemua ja siellä kuulee kuiskeita, joita ei koskaan ymmärrä."

Taavi sulki suunsa äkkilujaan tämän harvinaisen tunteenpurkauksen päätettyään. Ei ollut ketään muuta, jolle hän olisi siihen saakka näin ilmilausunut ihastustaan erämiehen elämään; ja nyt Miranda, joka oli äkkipäätä kääntynyt aivan ympäri, katsoi häneen omituisella tutkistelevalla katseella. Taavi joutui siitä ymmälleen; ja tämän katseen alaisena, jota oli mahdoton karttaa, hän pelkäsi puhuneensa tyhmyyksiä. Siitä huolimatta Mirandan äänessä nyt oli vähemmän kylmäkiskoisuutta, vaikk'eivät sanat olleetkaan rohkaisevia.

"Jos teitä huvittaa eläimien tappaminen", hän sanoi hitaasti, "niin ei teille ole täällä paikkaa. Ehkä sitten onkin parempi ettette tule meidän mökillemme ensinkään."

"Ei minua haluta tappaa teidän eläimiänne, ei millään muotoa", Taavi intoillen intti vastaan. "Ja aina siitä pitäen kun minä kuulin, kuinka te ja karhut ja karibut olette kuin ystäviä, olen tarkkaan pysynyt vedenjakajan toisella puolella, enkä kertaakaan ole virittänyt ansaa Kuah-Davikin laakson tälle puolelle. Mitä näihin eläimiin tulee, joihin te, Miranda, olette niin kiintynyt, niin en kadottaisi karvaakaan ainoankaan selästä, sen vannon!"

"Viisainta onkin olla niihin koskematta! Minä itse tappaisin teidät", hän kivahti kiukkuisena, pikainen uhkaava liekki tummassa katseessaan; "taikka usuttaisin Kroofin teidän päällemme", hän lisäsi ilon välähdyksen äkkiä kirkastaissa hänen kasvojaan ja kauniisti tummentaessa hänen silmiään, niin että Taavi oli aivan huumauksissaan hänen sulostaan. Mutta hän säilytti kuitenkin siksi järkensä, että neidon uudelleen polulle kasvonsa kääntäessä älysi saaneensa luvan käydä hänen kerallaan.

"Kuka on Kroof?" kysyi erämies nöyrästi ja astui aivan immen rinnalle, vaikka polussa juuri sillä kohtaa oli leveyttä vain yhdelle.

"Paras ystäväni", vastasi Miranda. "Saatte nähdä hänet mökillä. Mutta kyllä teidän on paras pitää varanne, kun Kroof on saapuvilla, sen voin vakuuttaa!"

XII LUKU.

Nuori Taavi raiviolla.

Loppumatkalla — sitä kesti astua tunnin verran — ei Mirandan ja Taavin kesken vaihdettu monta sanaa; sillä aarniometsillä on se ominaisuus, että puhuminen niissä kuuluu joutavanpäiväiseltä. Kun ihmiset vaeltavat salojen korkeita kujia, niiden läpikuultavassa hämäryydessä, niin heidän ajatuksensa pyrkivät vaihtumaan äänettömyyden ja myötätunnon tietä, elleivät jää aivan vaihtamatta. Miranda ei muuta ajatellut kuin kumppaniaan, mitä muutoin lieneekin pahoja aavistellut, harmitellut ja vihotellut. Hän oli häneen siihen määrään kiintynyt, ettei edes huomannut pimentojen harvinaista tyhjyyttä matkan varressa.

Piilevä kansa oli tosiaan kaikki paennut pois. Metsästäjän läsnäolo täytti sen vaistomaisella pelolla; ja

niiden tärkeimpään puolustuskeinoon, liikkumattomaan lymyämiseen, ei tällä kertaa ollut luottamista, kun Mirandan kaikki huomaava silmä oli mukana. Vieras oli samanlainen kuin hänkin — ja vaikka ne luottivat Mirandaan kaikessa muussa, niin oli niille tunnettu asia luonnon pakko, ja ne pelkäsivät, että hän pettäisi heidät kaltaiselleen kumppanille. Siitä syystä ne varovaisina pysyttelivät syrjässä — jänis ja piikkisika, kettu ja ilveskissa; pesukarhu pujahti vaahteran koloon ja metsähiiret mennä livistivät hemlokin juurien alle ja tikka asetti niin, että puun koko vahvuus oli hänen työmaansa ja Mirandan silmään välillä. Ainoastaan huoleton utelias sepelpyy jäi koivun oksalle istumaan aivan polun päälle ja odotti uteliaana heidän lähestymistään, kunnes se äkkiä havahtui pelon vaistosta ja hätäntynein siivin pakeni kautta vähenevien kaartojen. Petäjän haarassa pieni ruskea pöllökin naksautti nokkaansa ja kähisi huolestuneena näiden molempien astuessa sen istuinpaikan alitse. Mutta kaikki nämä merkit, jotka toisissa mielialoissa olisivat kovaäänisesti muutosta ennustaneet, jäivät nyt Mirandalta huomaamatta. Hän vastaanotti parailtaan uusia vaikutuksia, ja ne täyttivät kokonaan hänen mielensä.

Raivion laidalle tultuaan Taavi ihmeekseen näki, kuinka paljon kaikki oli muuttunut siitä, kun hän kolmetoista vuotta takaperin auttoi Kirstiä pakenemaan kyläkunnasta. Raivio oli yhä vieläkin alaston, aavan kaikkoamattoman autiuden syleilemä, sillä kumpuava maa kohotti sen pois metsän suojasta ja teki siitä yksinäisen taivaan naapurin. Mutta avoimilla vainioilla rehottivat sinikukkainen pellava, punavalkoinen tatar, perunain tumma vihannus ja vehnän uljaat sarat; ja kantoinen laidun oli kirjavana lehmistä, joita oli enemmän kuin puolen kymmentä, ja lihavia ne olivatkin. Aidat olivat hyvässä korjuussa. Mökki ja navetta olivat saaneet ympärilleen hohtavia päivännouto-tiheikköjä, kukkivia samettihaapoja ja punaista turkinpapua. Nuori erämies tunsi kuin pistävää tuskaa, nähdessään tämän pienen palan kotisuloa ikäinkuin kohotettuna kohti maailmankaikkeuden mittaamatonta erämaata. Se sai hänet ajattelemaan eksyneen lapsen hymyä, kun lapsi ei tiedä, että se on eksynyt.

Hänen kummakseen nousi nyt mustavatukkapensaikon takaa suurin karhu, mitä hän oli milloinkaan nähnyt. Valtava eläin pysähtyi vieraan nähdessään ja istahti takajaloilleen häntä katsellakseen. Sitten se jälleen laskeutui alas neljälle jalalle, tallusteli Mirandan rinnalle ja pisti kuononsa miellytellen immen käteen. Taavi katseli sitä ihailevalla hymyllä. Kuva miellytti häntä. Eikä Miranda, kateellisen terävästi hänen kasvojaan tutkiessaan, voinut niissä huomata muuta kuin hyväksymistä.

"Tämä on Kroof", sanoi hän suloisesti.

"Enpä ole eläissäni nähnyt noin kaunista karhua!" huudahti nuori mies kylläkin tosissaan. Ja liikaa hätäillen hän unohti kuinka varovaisuus hallitsee kaiken piilevän kansan tapoja, oravia lukuun ottamatta, ja hän ojensi kätensä silittääkseen Kroofin komeata turkkia.

Tämä liikarohkeus sai paikalla rangaistuksen. Harmistuneena mörähtäen Kroof väisti ja kämmenellään letkautti loukkaavaa kättä, mutta ei juuri eikä juuri osannut, Taavi kun ennätti temmata sen takaisin, ennenkuin tuho tapasi. Vihan kuohahdus synkisti hänen kasvonsa, mutta hän ei sanonut mitään. Miranda oli pahoillaan, tuntien vieraanvaraisuutensa häväistyksi. Tylyin moittein hän iski karhua terävästi kuonoon ja poistui siitä vähän kauemmaksi.

Kroof hämmästyí. Tämä oli ensi kerta tuon jänisjutun jälkeen, kun Miranda häntä löi, ja silloin oli käsi ollut lapsen, joka ei loukannut. Nyt oli asianlaita toinen; ja karhu tunsi, että tuo pitkä muukalainen oli tähän erotukseen syynä. Sydän kuohahti vihaisesti kontion karvaisessa rinnassa. Se loi Mirandaan katkeran moittivan silmäyksen ja tallusti hitaasti pois pitkin vihannan perunavainion vakoja.

Moniaan hetken epäröiden Miranda katsoi Kroofista Taaviin ja Taavista Kroofiin. Sitten sydän soimasi häntä. Pientä itkun tapaista kurkussaan hän nopeaan juoksi karhun perässä ja sen kaulaa halailien supatti katumuksen sanoja. Mutta niihin vähääkään huomiota kiinnittämättä Kroof kulki tietään vakaasti metsää kohti, vetäen perässään Mirandaa kuin karvoihinsa takertunutta takiaista. Vasta kun se oli saapunut aivan metsän reunaan siihen päivänpaisteiseen kolkkaan, jossa heidän oli ollut tapana leikkiä ystävyytensä etäisinä ensi vuosina, vanha karhu pysähtyi. Se kääntyi ympäri, istahti takakintuilleen, katsoi muutaman sekunnin vakaasti tytön kasvoihin ja nuoli sitten hänen korvaansa. Se merkitsi anteeksiantamusta ja sovintoa; mutta Kroof oli liian syvästi loukkautunut palatakseen Mirandan kanssa mökille. Immen pyytelyihin vastaukseksi se vain ahkeraan nuoli hänen käsiään, ikäänkuin rukoillen, ettei häntä väärin ymmärrettäisi, sitten laskeutui alas neljälle jalalle ja vaelsi pois metsään, jättäen Mirandan kyynelsilmin katselemaan.

Kun Miranda palasi nuoren odottavan erämiehen luo, niin oli hänen ystävällinen mielenkiintonsa kadonnut ja he kulkivat edelleen mökille ylläpitäen kylmäkiskoista äänettömyyttä — aivan toisenlaista kuin se kaunopuhelias äänettömyys, joka vajaa puolituntinen aikaisemmin oli heidän välillään vallinnut. Kirstin tervehdys oli niin lämmin kuin Taavi suinkin saattoi toivoa, eikä hän sanallakaan moittinut häntä niin monen vuoden laiminlyönnistä — josta hän, Taavi itse, sen sijaan nyt soimasi itseään kahta katkerammin. Paras turva omantunnon soimauksia vastaan on toisten moite; mutta Kirsti säälimättä ja perin pohjin riisti häneltä tämän turvan. Kirsti uteli häneltä yksityiskohtia myöten, minkälaista oli elämä yksinäisenä ansamiehenä, onnitteli häntä, että hän oli niin hyvin menestynyt, näytti olevan

myötätuntoinen hänen ammattiaan kohtaan eikä yrittänytkään käännättää häntä kasvisruokajärjestelmään. Katsellessaan Kirstin jaloa muotoa ja hänen voimassaan ja tyyneydessään yhä kauniita kasvojaan nuori mies muisteli niitä muinaisia kylän parjauksia ja päätteli, ettei Frank Craig voinut omasta tahdostaan hylätä vaimoa, joka oli näin kauttaaltaan suloinen ja miehen mielen mukainen. Hän päätti tiheään käydä täällä raivion mökillä, vaikkapa Miranda olikin häntä kohtaan ynseä.

Ja ynseä impi kieltämättä oli hänelle koko illan, — kylmä ja välinpitämätön, ikäänkuin häntä ei olisi ollutkaan, lukuun ottamatta tietenkään illallisateriaa, jonka aikana sekä kohteliaisuus että vieraanvaraisuus velvotti häntä pitämään huolta siitä, ettei vieras istunut tyhjä lautanen edessään, ja ettei hänen ateriaansa turmeltu itsepintaisella vaitiololla. Taavi katseli häntä salaviihkaa äidin kera jutellessaan; eikä se seikka, että immen kesytön herkkä kauneus sykäytteli hänen vertaan ja saattoi naurettavaksi hänen sydämensä kiukun, suinkaan estänyt häntä nauttimasta kunnan ateriaa, munia, höyryäviä, voilla voideltuja piiraita siirapin keralla ja makeata kotijuustoa viinimarjahyytelöineen. Kirsti ei sietänyt kuullakaan, että hän lähtisi pois yön selkään, ja hän siis jäi ja nukkui samassa vuoteessa, jossa hänen isänsäkin oli nukkunut toistakymmentä vuotta takaperin.

Aamulla hän oli uutterana apuna karjapiha-askareissa, josta Kirsti häntä kaunein sanoin kiitti; Miranda kuitenkin oli yhä jäätävän kylmä hänen ihailulleen. Mutta aamiaisen aikaan Kroof palasi takaisin, vieläpä sillä mielellä, ikäänkuin olisi kokonaan unohtanut illan pienen ikävyyden. Taavia se ei ollut huomaavinaanakaan, vaan katseli hänen lävitseen, taakseen ja ympärilleen; mutta mesikämmenen palattua Mirandan käytös hieman menetti jäykkyyttään. Omatunto ei enää soimannut häntä yhtä ankarasti, kun hän huomasi, ettei hänen hetkellinen kiintymyksensä vieraaseen ollut aivan auttamattomasti rikkonut suhdetta vanhaan ystävään.

Taavi oli matkalla kyliin järjestääkseen eräitä raha-asioita ja nahkain myyntiä. Huolimatta Kirstin vierasvaraisista vastasyistä hän piti päänsä ja lähti matkaan heti aamiaisen jälkeen. Hänen ottaessaan pyssynsä sängyn takaa nurkasta Miranda kuin rauhan merkiksi antoi hänelle luotipussin. Mutta suurta ruutipulloa kirkkaan viheriäisine nauhoineen hän ei antanut. Hän meni sen kerralla ovelle ja kylmäverisesti tyhjensi sen sisällyksen takiaisten sekaan. Sitten hän selittämättömän hymyn hymyillen ojensi pullon takaisin omistajalleen.

Nuorta metsästäjää harmitti. Ruuti oli hänen käsityksensä mukaan pyhitettyä tavaraa ja niin mieletön haaskaus hänestä tuntui suorastaan rikolliselta.

"Siinä oli kaikki ruuti, mitä minulla oli ennenkuin kylään pääsen", hän sanoi soimaavalla äänellä.

"Sitä parempi", sanoi Miranda.

"Mutta eihän ymmärtääkseni ole mitään syytä hävittää sitä tuolla tavalla", intti erämies.

"Kuka tietää, mitä voisi tapahtua meidän ja kylän välillä", arveli impi tarkotellen.

Taavi punastui harmista. "Enkö minä antanut sanaani, etten minä menetä hiuskarvaakaan elukkainne selästä?" hän kysyi.

"No mitä te sitten teette ruudilla siirtokunnan tällä puolella?" impi kysyi kiusottavan itsepäisenä.

Vaikka nuori erämies olikin vakava ja selväjärkinen, niin ei hän kuitenkaan ollut sananvaihdossa ovela, ja Miranda oli häntä julman paljon etevämpi. Hämillään hänen viime kysymyksestään Taavi pahasti sekaantui vastauksessaan.

"Mutta — entä jos pantteri hyppää päälleni, niinkuin oli eilen tehdä?" hän väitti vastaan.

"Ettekös te luvannut, ettette hiuskarvaakaan menettäisi ainoankaan selästä", arveli siihen Miranda miettiväisenä, mutta voitonilolla.

"Antaisitteko te sitten pedon tappaa minut vain sen vuoksi, että pitäisin lupaukseni?" hän vastasi ja leikillisyyks alkoi selvittää hänen hämmennystään.

"Enkä tiedä, miksikäs ei", mutisi Miranda. "Ja oli miten hyvänsä, teidän täytyy nyt tulla ruuditta toimeen. Eikä teidän tarvitse pelätä, Taavi", — tämän hän sanoi hyvin suojelevalla äänellä — "isällänne ei ole koskaan pyssyä, kun hän meillä käy, eikä hän ole sitä vielä koskaan tarvinnut."

"No hyvä sitten", nauroi Taavi, "minä koetan pitää varani enkä aio aivan kuoliaaksi pelästyä. Hyvästi, Kirsti! Hyvästi, Miranda! Saattaapa tapahtua, että minä taas pikapuoleen käyn teitä katsomassa."

"Ennenkin kuin kahdentoista vuoden päästä", sanoi Kirsti viehkeästi hymyillen, ja tämä hymy karsi kaiken moitteen hänen sanoistaan.

"Eiköpähän", vastasi Taavi ja lähti pitkin joutuisin askelin polkua poistumaan.

Mirandan silmät seurasivat häntä vastahakoisesti.

XIII LUKU.

Lypsyaikana.

Nuori Taavi Titus ei ollut aivan vailla alkeellisia tietoja naisesta, vaikka hänellä olikin ollut niin vähän tilaisuutta perehtyä tähän kaikista tieteistä vaikeimpaan. Hän ei käynyt raivion mökissä toista kertaa, ennenkuin oli antanut Mirandan monta viikkoa ihmetellä, miksi viipyi tulematta. Vasta kun maissivainiolla oljet olivat valkoisen ja harmaan kirjavat ja kurpitsat kullan keltaiset, kun tatarsarka oli kirkkaan ruskea, kun vaahterain tulipuna metsän reunalla alkoi haalistua, — silloin hän eräänä iltapäivänä myöhään palasi tavallisin hitain askelin, juuri samalla kun lehmänkellojen hidas *tänk ä tonk* alkoi mehevin äänin julistaa lypsyaikaa ja auringonlaskua. Syksyn elähyttävä raikkaus sydänmaan aukealla vastasi suloisesti sieraimiin hänen tullessaan ulos metsien lämpöisemmästä hiljaisuudesta. Haju, lehmänkellojen ääni — ne olivat kodikkaan suloiset koko päivän yksinäisyyden jälkeen taipaleella. Mutta näköala — harmaa mökki taivasta kohti kohotettuna verkalleen paisuvalla vainioaallolla — se oli itse yksinäisyys. Raivio oli Taavista kuin pieni kaunis hukunut maailma ja hänen sydämeensä koski kipeään, kun hän ajatteli niitä vuosia, jotka Miranda ja Kirsti olivat täällä yksin viettäneet.

Aivan metsän reunalla hän tapasi Kroofin, joka kaiveli ja pureskeli kasvijuuria. Hän puhui sille ystävällisesti, mutta mesikämmen kiepautti ympäri suuren takapuolensa eikä ollut häntä vähääkään huomaavinaan. Hän olisi mielellään saavuttanut tämän viekkaan eläimen suosion, taikka ainakin sen, että se olisi häntä suvainnut. Hän olisi niin suonut käyvän, koska karhun käyttäytyminen oli jättänyt syvän vaikutuksen hänen mielikuvitukseensa, ja koska sen suopeus Mirandan silmissä varmaan kaikkein parhaiten puhuisi hänen puolestaan. Mutta hän ei kuitenkaan koettanut tungetella tuttavuuttaan, ja siinä hän tekikin viisaasti.

"Pikku hiljaa, poikani, pikku hiljaa vain. Tämä on naisväkeä; ja hyvin luultavaa on, ettet tiedä miten se oikein on voitettava", hän itsekseen mutisi leirinsä ainaisessa yksinäisyydessä saadun tavan mukaan. Jättäen Kroofin omaan jurouteensa hän kiirehti mökille, toivoen siksi ajoissa saapuvansa, että voisi auttaa Kirstiä ja Mirandaa lypsämään.

Vähää ennen kuin hän ovelle ehti, tapasi häntä uusi yllätys, mikäli hän yleensä saattoi kokea yllätyksen tunnetta tässä tarumaisessa ympäristössä. Mökin takaa astui esiin Wapiti sarvas, taikka ehkä joku nuorempi sarvas, joka oli perinyt isänsä sisua kahdenkertaisen annoksen. Aivan sen takana kulki kaksi naarasta, jotka epäluuloin haistelivat vieraan ilmassa tuntuvaa hajua. Wapitin mielestä tämä vieras epäilemättä oli vihemies, taikka ainakin epäiltävä, sillä eihän mökillä koskaan käynyt vieraita. Se astui siroasti polulle, polki uhitellen kauniita kavioitaan ja laski hyökkäysasentoon sarviensa asevaraston. Ne olivat terävät ja lujat ne lokakuun sarvet, sillä tämä oli tappelukuukausi ja sarvas oli sen varalle valmiina. Kiima-aikaan Wapiti oli sankaria kiireestä kantapäähän.

Taavi Titus sattui hyvin tietämään, ettei tämä ollut Wapitin puolelta mitään tyhjää uhittelua. Häntä se huvitti, mutta samalla hän oli pulassa. Hän ei voinut taistella tätä odottamatonta vihollista vastaan, sillä voitto ja tappio olisivat olleet yhtä kova kolaus hänen toivolleen saada Miranda itseensä suostutelluksi. Ja siinä hän siis nyt seisoi, Taavi Titus, tunnettu metsämies, Nimrod itse, jolta kiimainen sarvas sulki tien! Hyvä, pula oli Mirandan aikaan saama. Hänen velvollisuutensa oli myös hänet siitä päästää. Jäädessä seisomaan viiden tai kuuden askeleen päähän Wapitista sen eteen hän nojasi rihlansa perän varvastaan vastaan ja kajahutti täyteläällä sointuvalla äänellään *heihoo, heihoo!* huutonsa tyyneen ilmaan. Metsän reunat ottivat huudon kiinni ja vastasivat siihen yhä uudelleen ja uudelleen. Kirsti ja Miranda tulivat ovelle katsomaan, ken huhuili, ja ensi silmäyksellä käsittivät tilanteen.

"Kutsu pois koirasi, Miranda", huuti nuori Taavi, "niin tulen tästä vieraaksenne."

"Se luulee, että aiot tehdä meille pahaa", selitti Kirsti; ja Miranda juoksi apuun iloisesti nauraen.

"Elä pelottele tätä kilttiä pikku poikaa, Wapiti", hän huuti, työntäen ison hirven pois tieltään ja juosten Taavin rinnalle. Heti kun Wapiti näki Mirandan Taavin rinnalla, niin se käsitti, ettei vieras ollut vihollinen. Sarviaan heilauttaen se astui syrjään ja johti joukkonsa pois karjapihasta.

Tultuaan ovelle, jonka luona Kirsti odotti ystävällisenä, vaikka muutoin asiaan puuttumatta, Taavi

huudahti: "Taas tyttönne pelasti henkeni, Kirsti. Ensin pantterin ja nyt kiimaisen sarvaan kynsistä. Saapa nähdä, minkä kynsistä ensi kerralla!"

"Luultavasti kaniinin, taikka ehkä oravan", härnäili Miranda pisteliäästi.

"Oli minkä tahansa", jatkoi Taavi hellittämättä, "kolmas kerta on joka tapauksessa minun onneni. Jos vielä kerran pelastat henkeni, Miranda, niin sitten sinun pitää aivan ottaa minut suojaasi. Minä tavallani tulen sinusta riippumaan."

"Sitten, Taavi, taidat saada ensi kerralla suoriutua pulasta omin neuvoinesi", vastasi Miranda päättäväisyydellä, joka ei juuri ollut rohkaiseva.

"Siinä sait, Taavi", huomautti Kirsti tarkkaa puolueettomuutta teeskennellen. Mutta Mirandan selän takana hän iski silmää, ikäänkuin sanoakseen "elä ole milläsikään siitä, mitä hän sanoo, toista sydän ajattelee!" Siinä ei kuitenkaan ollut vähääkään perää. Jos Taavi olisi ollut niin ymmärtämätön, että olisi avoimesti kosinut, Mirandan tunteitten tällä kannalla ollessa, niin hän olisi saanut äkkilähdön.

Taavi tuli siksi ajoissa, että sai olla apuna lypsämässä, mikä toimi tuotti hänelle poikamaista iloa. Lehmät, joita oli viisi luvultaan, ammuivat jo veräjällä. Kirsti toi ulos kolme peltikiulua. "Voit auttaa meitä, jos sinua haluttaa, Taavi", hän huudahti, mutta Miranda näytti kovin epäilevän, tokko niin kömpelö olento kykenisi lypsämisen hienoon taitoon. "Osaatko lypsää?" hän kysyi.

"Tietenkin minä osaan, vaikkei minulla ole viime vuosina ollut paljoa tilaisuutta harjotella", sanoi Taavi.

"Osaatko lypsää lehmän viottamatta sitä? Oletko varma siitä? Ja osaatko lypsää loppumaidon aivan tyhjäksi?" Miranda itsepintaisena ja ilmeisesti epäilevänä jatkoi.

"Annahan kun koetan", sanoi Taavi.

"Antaa hänen saada vanha Kirjo, Miranda. Ehkä hän saa sen lypsetyksi siinä kuin me muut", arveli Kirsti.

"Niin, miks'ei, kuka hyvänsä voi Kirjon lypsää", myönsi Miranda; ja Taavi itsekseen lupaili, että jos hänestä mihinkään oli, niin lypsäisi hän vanhan Kirjon, lypsäisi aivan tyhjäksi, lypsäisi sen mieliksi ennenkuin Kirsti tai Miranda olisivat ensimmäisestäkään lehmästään selviytyneet. Hän silitti lehmän kylkeä, kyhni hiljaa sen mahaa ja näin aikaan sai ystävälliset välit, ennenkuin alkoi; ja hänen suuren kätensä joustava vakavuus sattui mainiosti sopimaan Kirjon suuriin nisiin. Lehmä katsoi häneen suosiollisesti ja antoi maitoansa runsaasti. Kun täydet suihkut alkoivat kiulussa soida yhä maitoisemmin, niin Taavi tiesi, että kaikki kävi, niinkuin pitikin, ja hän joutui luomaan katseen kilpailijoihinsakin. Siinä Kroof hänen ihmeekseen seisoi takakynkillään aivan Mirandan vieressä, kapea punainen kieli roikkuen avoimien laiskojen leukojen välistä, ja suurella mielenkiinnolla katseli maitolähteitä.

Kirstin vielä painaessa punaliinaista päätään lypsettävän kylkeä vastaan ja Mirandan juuri ruvetessa pingoittamaan ulos lihavaa loppumaitoa läkkituoppiin, Taavi oli saanut urakkansa suoritetuksi. Hänen kiulunsa — johon hän oli lypsänyt loppumaiden muun maidon sekaan, — vaahtosi kermaisena reunoja myöden täynnään.

Taavi nousi seisomaan ja kehaisi itseään. "Jonain päivänä kun on liikaa aikaa", hän uhitteli, "minä opetan teitäkin lypsämään."

"Älä luulekaan, että se jo tuli kaikki tehtyä", vastasi Miranda ylös katsomatta. "Minä lypsän Kirjosta vielä korttelin, kunhan tästä pääsen."

Mutta Kirsti tuli siihen ja vilkaisi kiuluun. "Etpä, Miranda, — et tällä kertaa", hän huudahti. "Taavi on meidät voittanut, ei siitä epäilemistä. Vanha Kirjo ei eläissään ole meille antanut täydempää kiulua. Taavi, sinä osaat lypsää. Käy ja lypsä Mikko, se mustan ja valkoisen kirjava, minun edestäni. Minä jätän sinut tänne Mirandan kanssa lypsyä lopettamaan, ellette rupea riitelemään; minä sillä välin menen ja laitan teille oikein tavallista paremman illallisen, ehkä sitten taas pian käyt luonamme. Minä tiedän, että teillä miehillä on sydän vatsassa, jotta me naiset voisimme sen sitä helpommin tavoittaa. Mikähän meidät olisi perinytkään, ellei Luoja olisi opettanut meitä ruokaa laittamaan!"

Moinen tavaton leikin lasku osotti Mirandalle, että Taavi oli suuresti hänen synkän äitinsä suosiossa, ja tämä vaikutti, että hänen teki mielensä olla vielä tavallistakin jäykempi tasapainoa yllä pitääkseen. Taavi yritti saada aikaan keskustelua, mutta Miranda vain vastaili juu ja ei, niinkauan kuin lypsyä kesti, ja pian saikin pojan alakuloisena vaikenemaan. Tuli sitten illallinen, — ateriaan kuului verestä maissijauhossa paistettua taimenta, kullankeltaisia kuumia maissipiiraita punaisen siirapin kerällä,

tomaattien kerällä paistettuja munia ja hörkkää kerman keralla, ja kaikki mitä parhaiten valmistettua Kirstin lupauksen mukaan. Aterioidessa Miranda taas hiukan sulii ja puheli vapaasti. Mutta Taavia oli niin pahasti nolattu, ettei hänen hyvä tuulensa tahtonutkaan enää palata. Hänen kielensä se nyt vain vastaili juu ja ei. Huomatessaan töykeytensä johtaneen semmoiseen tulokseen Miranda tunsikin herkän sydämensä pehmenevän. Hän kääntyi tuolillaan pistääkseen vieressään istuvan Kroofin odottavaan suuhun suuren palan siirappiin kastettua maissipiirasta ja puhui nyt Taaville äänellä, jonka sulo väreili pojassa aina sormenpäihin saakka. Keimailun vaisto, joka on synnynnäinen eikä piilevälle metsäkansallekaan vieras, alkoi liikahtella Mirandan kokemattomassa sydämessä.

"Lähden illalla järvelle, Taavi", hän sanoi, "ja lasken yöksi siimaa, ehkä saan taimenen. Kuu on täysi ja järveä kannattaa katsella. Etkö tahdo tulla meidän kanssamme?"

"Enkö tahdo? Enpä, Miranda, tiedä mitään hauskeempaa!" vastasi Taavi innokkaasti.

"Lähdemme paikalla, kun olemme saaneet astiat pestyksi", sanoi impi.
"Ja sinä voit meitä siinä auttaa — vai mitä, äiti?"

"Tietenkin Taavi voi meitä auttaa", vastasi Kirsti, "jos sinulla on luontoa panna hänen kaltaistaan naisten työhön. Mutta minä ajattelen, etten minä lähdekään kanssanne yöksi järvelle. Kroof ja Taavi saavat pitää sinusta huolta."

"Taikka minä Taavista, niin se pikemminkin käy", huudahti Miranda harmistuneena, muistellen sekä Wapitia että pantteria. "Mutta mikä sinun on, äiti? Tule mukaan. Ei ole lainkaan yhtä hauskaa, ellet sinä ole myötä."

"Minusta tuntuu, että minua tänä iltana vaivaa jonkinlainen väsymys, ja minun tekee mieleni jäädä kotiin ajattelemaan."

Miranda hyppäsi pöydän äärestä, huolestusta kasvoillaan, ja juoksi ympäri äitinsä tuolin luo.

"Väsymystkö, äiti!" hän huudahti, tutkien huolestuneena hänen sävyjään. "Kuka on koskaan kuullut sinun ja minun laisten voimallisten ja oikealla tavalla elävien ihmisten puhuvan väsymyksestä? Minä pelkään, ettet voi hyvin, äiti; en kulje täältä askeltakaan."

"Kyllä, lapseni, kyllä sinun täytyy", vastasi äiti, eikä Miranda ollut vielä koskaan kapinoinut sitä lujaa sävyä vastaan, joka nyt oli Kirstin äänessä. "Minä tosiaan tahdon olla vähän yksinäni ja ajatella. Taavin käynti on herättänyt minussa paljon vanhoja ajatuksia ja minä tahdon vähän muistella niitä. Minä luulin niiden jo vuosia takaperin kuolleen ja jääneen unhotukseen!"

"Onko se varma, äiti, ettet ole sairas?" jatkoi Miranda, palaten epäröiden takaisin paikalleen.

"On, lapseni, en minä ole sairas. Mutta minä olen näinä viime päivinä aina silloin tällöin tuntenut väsymystä, vaikk'ei olisi ollut syytä. Minä alan tuntea, että tämä metsien suuri yksinäisyys minua jollain tavalla kuluttaa. Minä olen, Taavi, kaikkina näinä vuosina pysynyt sen suojassa pystyssä ja se on antanut minulle rauhaa ja voimia aikoina, jolloin minä, Jumala sen tietää, sitä kylläkin tarvitsin. Mutta minusta tuntuu, että se on minulle jollain tavalla liian paljon, ja se ajan pitkään musertaa minut. Mökkimme on minulle rakas, mutta en tahdo täällä päiviäni päättää."

"Äiti", huudahti Miranda, hypäten jälleen ylös tuoliltaan, "en eläissäni ole kuullut sinun tuolla tavalla puhuvan! Ettäkö sinä aiot hylätä mökkimme! Hylätä metsät! Minä en voisi elää, minä en suorastaan voisi elää missään muualla!"

"On niitä muitakin paikkoja, Miranda", mutisi Taavi. Mutta Kirsti jatkoi syittänsä selitystä.

"Sinun laitasi, lapsi kulta, on vähän toinen", hän sanoi mieltäväisenä. "Sinä olet täällä kasvanut. Metsät ja taivas ovat sinut muodostaneet. Ne ovat sinun veressäsi. Sinä elät ja hengität niitä. Sinä olet kummallinen lapsi, enemmän keijukainen tai muu metsän olento kuin ihmislapsi, jo ennenkuin tänne metsän helmaan tulitkaan. Kaikki mitä metsässä elää, näyttää pitävän sinua kaltaisenaan; ja sinä näet semmoista, mitä muut ihmiset eivät näe, — mitä metsän kansa ei itsekään näe. Niin niin! sinun laitasi, Miranda, on vähän toinen. Isäsi tapana oli katsella sinua ja sanoa, että sinusta tulisi naisfauni taikka metsän kuningatar, taikka että keijukaiset sinut veisivät. Tämä paikka sopii hyvin sinulle. Ja minun oli tapana ajatella, että minä olin kyllin iso ja luja luonnoltani voidakseni kestää tätä koko loppuikäni. Mutta minä alan luulla, että se on minulle liikaa. Minä en tahdo kuolla täällä, Miranda!"

Miranda tuijotti häneen suuresti huolissaan.

"Sinä et saa kuolla, ennenkuin minäkin olen kyllin vanha kuollakseni, äiti", hän huudahti, "sillä minä en voisi elää päivääkään ilman sinua. Mutta", hän kiihkeästi lisäsi "minä tiedän, että minä kuolisin pian, suoraa päätä, jos minun täytyisi lähteä pois mökkistämme! Minä tiedän, että niin kävisi!"

Miranda puhui sitä rajummalla varmuudella, kun hän juuri sitä sanoessaan tunsu epäilevänsä omia sanojaan. Hän väläykseltä näki itsensä vanhenevan täällä aavassa sydänmaassa kahden Kirstin kanssa ilman ketään muita likimaillakaan. Ja se henkilö, joka niin julmasti loisti poissaolollaan, oli hämärästi nuoren Taavin näköinen. Hän ei itseltään kysynyt, oliko mahdollista, että hän vielä kerran haluaisi hyljätä mökin, hiljaisuuden ja aarniometsän kaiken kansan, mutta jossain sydämensä sisälokerossa hän tunsu, että sekin oli mahdollista, ja se kipeästi kouristi hänen sydäntään. Hän juoksi ja kietaisi molemmat käsivartensa Kroofin kaulan ympäri ja pyyhkäisi salaisen kyynelen sen pörhöiseen turkkiin.

Taavi, jonka vaisto nopeaan terottui pelosta, että koko järvimatka ehkä menisi myttyyn, älysi keskustelun joutuneen vaaralliselle tolalle. Hän sen vuoksi varovaisesti muutti puheenaineen lausuakseen ajatuksia maissipiiraista.

XIV LUKU.

Hirvien hirnunta kuutamolla.

Kuu oli jo noussut matalalle taivaanrannalle ja paistoi suurena ja täydellä terällään mökin akkunasta, kun Miranda oli valmiina lähtöön. Hän otti pienen tinatun kattilan, jossa oli vähäisiä kaloja täyiksi.

"Missä ovat siima ja koukut?" kysyi Taavi.

"Niitä pidän ontossa puussa järven rannalla", sanoi Miranda. "Mutta älä ota tuota kapinetta mukaan, taikka et tule minun kanssani!" hän lisäsi terävästi, kun nuori mies tarttui rihlaansa.

Tämä laski sen sukkelasti taas luotaan.

"Mutta yöllä, Miranda!" hän koetti vastustella.

"Oletko varma siitä, ettei ole vaaraa?"

"Älä tule sitten, jos pelkää!" impi vastasi murhaavasti ja astui ulos valoon ja kylmään kirpeään ilmaan.

Taavi tuota pikaa oli hänen rinnallaan välittämättä sen enempää pilkasta, joka sopi häneen vähemmän kuin kehenkään muuhun mieheen. Mirandan toisella puolella tallusteli kömpelö Kroof, immen hyväilevä käsivarsi kaulallaan.

"Me emme viivy kauaa, äiti", huudahti Miranda Kirstille, joka oli tullut oveen.

Mutta ennenkuin oli kuljettu kahtakymmentä askelta Kroof äkkiä seisahtui aprikoimaan. Se piti Mirandan suojelemista (vaikk'ei Miranda mitään suojelusta kaivannut) omana erikoisena virkanaan näillä yöllisillä retkillä, joille impi lähti sillä päällä ollessaan. Aikoiko tuo keho vieras nyt anastaa hänen virkansa ja etuoikeutensa? Hän, Kroof, ei aikonut suostua mihinkään jakoon. Parempi jäädä sinne, missä häntä tarvittiin.

"Tule mukaan, Kroof!" kehotti Miranda, kiskaisten sitä karvoista. Mutta mustasukkainen karhu oli itsepäinen. Se pyörsi ympäri ja lähti tallustamaan mökin ovea kohti. Mirandaa harmitti.

"Jääköön sitten!" hän huudahti, käänsi kasvonsa metsää kohti ja hymyili entistä ystävällisemmin nuorelle Taaville. Kroof kieltämättä oli sangen harmillinen.

"Niin oikein!" sanoi Taavi, joka oli iloisempi kuin hän uskalsi näyttääkään. "Se jää äitisi seuraksi kunnes palaamme takaisin."

"Kroof näyttää ajattelevan, että minä olen sen omaisuutta!" sanoi Miranda mieltäväisenä. "Minä pidän siitä enemmän kun mistään muusta maan päällä äitiä lukuun ottamatta; mutta minä en saa pilata sitä, kun se tyhjästä suuttuu. Eihän sovi, että se rupee kadehtimaan, kun minä olen sinulle ystävällinen, Taavi! Minä olen sille kovin vihoissani, kun se oli niin tuhma. Pitäisihän sen tietää, ettet sinä ole minulle mitään sen rinnalla; vai mitä?"

"Tietysti", myönsi Taavi niin rattoisasti kuin saattoi. Sitten hän viekkaasti alkoi Mirandaa suostutella, kertoen laajalti Pekka nimisestä kesystä karhusta — sen henkisistä, siveellisistä ja ruumiillisista ominaisuuksista, — jonka eräs kylän tukkimiehistä omisti. Aihe olikin viisaasti valittu ja sillä oli se vaikutus, että Miranda tunsu itsensä melkoista vähemmän vieraaksi ihmisten maailmaa kohtaan. Se

hänessä herätti semmoisen ajatuksen, että ihmisten maailman ja aarniometsän välillä ehkä sittenkin saattoi olla jonkinlaista ymmärrystä.

Kun kuutamoinen aukea jäi heidän taakseen, niin tavotteli kuun aavevalo heitä pitkillä sormillaan siellä täällä hajoavien lehväkaartojen lomitse. Sitten viimeinenkin pujotteleva säde jäi taakse ja he astuivat lauhaan pimeään. Taavi huomasi mieluisaksi, vaikka välttämättömäksi pakoksi pysytellä lähellä Mirandan kyynärpäätä, jopa niin että kosketti hänen hamettaan, sillä eivät hänenkään tottuneet erämiehen silmänsä alussa huomanneet mitään. Mutta Miranda, joka oli niin ihmeellisen terävänäköinen, astui sukkelaan ja epäröimättä, ikäänkuin keskipäivällä ja sileätä tietä.

Mutta pian Taavinkin silmät tottuivat ja hän kykeni erottamaan epämääräisiä eroavaisuuksia, sekä sankempia kohtia että puoleksi läpikuultavia pimeyden vahvassa vaipassa, Sillä jonkun verran valoa oli, se mikä lukemattomien taivutusten ja heijastuksien kautta pääsi aarniometsän syvyyksiin tunkeutumaan latvimmaisten lehtien marista pinnoista, jotka heijastivat taivaankannen valoa. Ja vuosikausia elettyään luonnon ainaisen puhdistuksen alaisena hän lisäksi oli kehittynyt niin puhdasveriseksi ja herkkähermoiseksi, että muut aistimet korvasivat sen mikä näöstä puuttui. Hän näytti paremminkin tuntevan kuin näkevän petäjän ja koivun runkojen täyden aineen, kun kasvot olivat tulleet niistä käsivarren mitan päähän. Ja sammalen alta hän tunsi kovempaa paisuvaa maata, aina kun juuriverkko lähestyi puuta, johon se kuului. Hänen sieraimensa erottivat petäjän, kuusen, hemlokin, balsamipoppelin ja hyvälle tuoksuvan dirka puun heidän niiden ohi kulkiessaan; ja tamarakkisuuden läheisyyden hän vainusi jo paljoa ennen kuin sille tultiin. Korvistaan hänellä vain ei ollut apua. Lukuunottamatta Mirandan askelia, jotka olivat pehmeät kuin untuva sammalella, ja hänen omaa raskaampaa, mutta taiten masennettua astuntaansa, ei metsässä kuulunut mitään, lukuun ottamatta epämääräistä kuisketta, joka oli niin heikkoa, että se saattoi olla lehtien supatusta tai pienempiin oksiin kohoavan kasvimehun kihinää. Hän ei virkkanut sanaakaan, sen enempää kuin Mirandakaan. Hiljaisuus oli niin juhlallista, että ääni olisi kuulunut loukkaavalta. Huomatessaan mahdolliseksi pysyä rinnalla kompastelematta ja pahaa ääntä aikaan saamatta Taavi vastaan sanomatta alistui immen etevämmän johdon alaiseksi.

"Sinun täytyy nyt nähdä minunkin puolestani, sinä ihmeteltävä Miranda, sillä en enää pysy rinnallasi!" hän kuiskasi immen korvaan. Kun impi niskassaan tunsi hänen hengityksensä vienon lämmön, niin kulki hänen ruumiinsa kautta väristys, joka kerrassaan hämmensi; mutta immetä se tunne oli mieluinen. Taavi tarttui Mirandan käsivarteen sangen hellävaroen, itseään vähän tukeakseen, ja melkein hämmästytti sitä, että impi sen salli. Taavi oli kuitenkin siksi viisas, ettei kiinnittänyt tähän suosion osotukseen liian suurta huomiota. Hän päätteli itsekseen, että Miranda, joka ei ollut kylän tyttöjä, ei sillä tarkottanut niin mitään.

Äkkiä he näkivät aivan edessään kaksi kalpeata hehkuvaa silmää, jotka olivat parin jalan verran maasta. Miranda puristi kainaloon pujoteltua kättä merkiksi, ettei Taavin tarvinnut kaivata rihlaansa. Eikä Taavia sillä hetkellä haluttanut kaipailla mitään.

"Ilves!" hän kuiskasi immen korvaan.

"Ei, pantteri!" mutisi Miranda välinpitämättömästi suoraan eteenpäin astuen. Taavi ei, tämän pelottavan sanan kuullessaan, asianhaaroihin nähden voinut kokonaan masentaa huoliaan. Pantteria ei ole hyvä pimeässä kohdata. Mutta kalpeahehkuiset silmät vaipuivat salaperäisesti maata kohti ja peräytyivät Mirandan edelleen astuessa; ja muutaman sekunnin kuluttua ne luisuivat toiselle puolelle ja katosivat.

"Millä ihmeellä sinä saat tuon aikaan, Miranda?" kuiskasi Taavi melkein kammolla.

"Ne tuntevat minut", vastasi impi; ja tämä oli hänestä, vaikk'ei Taavista, aivan riittävä selitys.

Ei puhuttu sen enempää. Pimeyden lumous sai kummankin kulkemaan henkeään pidätellen. He olivat kumpikin omituisen sähköisen tunteen ja odotuksen jännityksessä. Taavin sormet immen käsivarrella leväten väreilivät kumman suloisesti. Kerran kuului aivan heidän vierestään kuusen kuorta kapuavien kynsien rapinaa, ja sitten ylhäältä hehkui heitä kohti kaksi pientä valopistettä, jotka olivat aivan lähekkäin. Miranda ja Taavi kumpikin hyvin tiesivät, että se oli pesukarhu, eivätkä sanoneet mitään. Kauempana he äkkiä tapasivat aavemaisen hohtavan olennon, joka oli aivan heidän tiellään. Se oli melkein miehen mittainen. Tämä aavemainen valo kasvoi ja katosi heidän silmänsä edessä. Pelokas mielikuvitus olisi voinut sanoa sitä hengeksi, joka oli lähetetty heitä varottamaan, että heittäisivät yrityksensä kesken. Mutta he tiesivät, että se vain oli laho koivupötkkö, joka oli alkanut hehkua fosforivaloa. Heidän ohi kulkiessaan Taavi murti siitä palasen ja hienonsi sen, ja sen sinervä valo tarttui vähäksi aikaa hänen sormiinsa kuin haju.

Vihdoin he kuulivat huuhkajan juhlallisesti huhuavan etäämpää. "*Tu'oh-huu-huu-huu-uu*", sen kolkko

alakuloinen ääni kajahteli.

"Me olemme lähellä järveä", Miranda kuiskasi. "Minä tunnen Uah-huun; se asuu vanhassa puussa aivan veden partaalla. Me olemme melkein perillä." Sitten kimalteli valoa, rikkinäistä ja haaleata, kuutamon hopeoimasta etäisestä pinnasta. Pian tuntui kylmän henkäys, vaikka oli aivan tyyni. Ja sitten he tulivat järven avoimelle rannalle.

Miranda irrotti päättävällä liikkeellä käsivartensa Taavin kouristuksesta ja sitten he rinnan astuivat pitkää oikealle päin kaartavaa hiekkarantaa.

"Katsoppa tuota nokkaa", sanoi Miranda, "jolla seisoo yksi ainoa nuokkuva puu. Siihen puuhun olen piilottanut siimani ja koukkuni."

"Kuinka voit laskea siimaa ilman venettä?" kysyi Taavi.

"Minulla tietysti on vene!" impi vastasi. "Isäsi teki minulle toissa kesänä haapion ja minä pidän sitä tuon nokan takana."

Kuu oli nyt noussut korkealle ja kulki kaartaan hyisessä loistossa rannattoman aarniometsän yllä. Järvi oli tyyni kuin peili. Ranta oli sangen sileä ja valkoinen, maan puoleinen reuna puiden varjoista lovisena. Eräässä paikassa kasvoi kolme pajua yhdessä ryhmässä aivan lähellä veden reunaa, luoden läpikuultavan salaperäisen varjon. Juuri samassa kun Taavi ja Miranda saapuivat tähän hohtavan hiekan keskelliseen pieneen keitaaseen, kuului veden poikki uroshirven pitkä täyteläs hirnunta. Se oli syvä, soinnukas ja kauas kantava ääni, se tavallaan tuntui olevan itse autiuden julki lausuttu ajatus.

"Tuo vasta on minun mielestäni soitantoa!" sanoi Taavi.

Mutta ennenkuin Miranda ennätti sanoa mitään, vastasi aivan vierestä metsän pimeydestä jyriävä karjuva hirnaus; alusmetsästä kuului raskasta ryskettä ja hiekan reunaan ilmestyi toisen uroshirven korkea patsasmainen haahmo, taisteluun vaatijaa tähyten. Huomatessaan Taavin ja Mirandan se paikalla hyökkäsi niitä kohti.

"Sukkelaan puuhun!" huuti Taavi temmaten tupestaan pitkän puukkonsa ja astuen immen eteen.

"Älä puutu asiaan, niin käy kaikki hyvin!" sanoi Miranda terävästi. "Seiso sinä tuon puun takana!" ja tarttuen hänen käsivarteensa impi koetti työntää hänet näkymättömiin. Mutta Taavi hetkisen typerästi vastusti.

"Houkka!" impi hänelle tiuskasi. "Kuinka luulet minun tulleen tähän asti toimeen ilman sinua?"

Immen silmäin kiukku lävisti hänen mielensä ja sai hänet järkiinsä. Taavi oivalsi, että Miranda tavalla tai toisella hallitsi tilannetta, ja vastahakoisesti astui hän ison pajun taa. Se olikin viime tingassa, sillä raivostunut eläin oli melkein saavuttanut heidät. Samalla järveltä tuleva ilman henkäys kantoi Mirandan hajun eläimen sieraimiin ja sai sen epäröiden peräytymään. Miranda paikalla vihelsi pehmeästi ja astui ulos kirkkaaseen kuutamoon. Uroshirvi tunsu hänet, seisoi aivan hiljaa, kohotti valtavat sarvensa täyteen korkeuteensa ja kurkotti imeä kohti pitkäntaipuisan kuononsa, ystävällisesti haistellen. Sitten se lähestyi askel askelelta immen odottässa ja ojentaessa sitä kohti pienen kätensä, kämmen ylöspäin; ja Taavi katsoi puun takaa ihmetellen, vaikka vielä epäillen ja puukonpäätä hypistellen.

Samalla kajahti taas järven takaa ensimmäisen hirven hirnaus. Tämä hirvi paikalla unohti Mirandan. Se kiepahti sukkelaan ympäri, laski sarvensa julkista taisteluunvaatijaa kohti, mölähdytti vastauksensa ja hyökkäsi pitkin rantaa tappelemaan elämästä ja kuolemasta. Kun se oli kadonnut mäntyniemekkeen taa, niin tuli pimeydestä näkyviin iso naarashirvi, joka lähti sen perässä juoksemaan.

Miranda kääntyi Taaviin voitonriemuisena, unhottaen kaikki suuttumukset.

"Minä vannon, Miranda!" nuori erämies huudahti, "että se tyttö, joka saa kiimaisen uroshirven lauhtumaan, se on varmaan metsän kuningatar. Minä otan lakin päästäni teidän majesteettinne edessä!"

"Pane se taas päähäsi, Taavi", sanoi impi, joka ei vähääkään pahastunut, "ja mennään sitten siimaa laskemaan."

Niemen nokan takaa löytyi rautapuu- ja mustikkapensaikosta [Tämä pohjois-amerikkalainen kasvi (*Gaylussacia*) on pensas, jolla on mustikan kaltaiset tummansiniset syötävät marjat. (Suom. muist.)] puinen kanootti eli haapio täysin hyvässä kunnossa. Taavi työnsi sen vesille ja Miranda nakkasi siihen kelan, jolle oli kiedottu vankkaa turskasiimaa, siimassa aina neljän jalan päässä toinen toisestaan neljä puolentoista jalan mittaista kieluketta vankkoine koukkuineen. Sitten hän alkoi peltiastiastaan pistää

koukkuihin täkyjä.

"Miks'ei niin pitkässä siimassa ole enempää koukkuja?" kysyi Taavi.

"Mitäpä minä pyytäisin enemmän taimenia kuin syödä jaksamme?" selitti Miranda. "Ei niitä ole hauska pyytää tällä tavalla, eivätkä ne suolattuina maistuisikaan paljon miltään."

Meloja oli vain yksi ja sen Taavi anasti. "Istu sinä keulassa, Miranda, ja hoida siimaasi, niin minä melon", hän sanoi.

Mutta siihen ei Miranda vähääkään suostunut. "Kuuleppa nyt, Taavi", hän huudahti, "nämä ovat minun hommiani ja sinä olet vieras. Totta tosiaan, minun melkein on mieleni paha siitä, kun otin sinut kanssani. Istu nyt vaan siinä, johon sinut on asetettu, ja tee, niinkuin minä käsken, taikka en huoli sinua kanssani toista kertaa."

Nuori mies kävi nöyrästi venhoon polvilleen, vähän keulan puoleen, mutta ei niin kauas, että kanootti hänen suuremman painonsa vuoksi olisi käynyt nokkapainoon. Sitten Miranda astui siihen siroasti, istahti perään poikkituhdolle ja alkoi pistellä melallaan tarkkaan ja ihmeen taitavasti. Kanootti ääneti kiiti varjosta kareettomalle peilille. Aivan nokan kohdalla, toistakymmentä sylvä rannasta, kellui puinen koho uppikiveen kiinnitettynä. Miranda pysäytti kanoottinsa sen viereen, huovaten ääneti melallaan voimallisista rannepunalluksin. Kohossa oli ruostunut määrä, ja siihen hän kiinnitti siiman pään.

"Tämän nokan edustalla taitaa olla syvää vettä", arveli Taavi.

"Tietenkin", vastasi Miranda. "Taimenia ei olekaan muuta kuin syvässä vedessä."

Taavin oli kyllä lupa lausua julki mietteitään, mutta hommiin hän ei saanut sen tehokkaammin ottaa osaa. Kun hän oli enemmän toimen ja haaveen kuin puheen mies, niin ei tämä osa ollut hänen mielensä mukainen, ja hän sen vuoksi piti suunsa; kun taas Miranda, kätevästi siimaa lappan toisella kädellään, toisella kädellä taitavasti hoiti melaansa siten, että kanootti liukui rantaa kohti. Hän oli liian kiintynyt hommiinsa selitelläkseen niitä Taaville, mutta tämä näki, että hän aikoi kiinnittää siiman toisen pään paaluun, joka kohosi vedestä melkein rantapiissä.

Miranda pisti nyt siiman pään jalkansa alle, jotta se pysyi kiinni, ja kahden käden melaan kiinni käyden aikoi laskea rantaan, kun samalla yhtä koukkuja nykäisi rajusti. Siima luiskahti hänen keveään jalkansa alta ja lappoi järveen sen sileän tien. Taavi huomasi, miten kävi; mutta hän oli siksi viisas, ettei ruvennut sanomaan, eikä edes äänellä tarkottamaan, että "enkös minä . . ." Hän sen sijaan kääntyi ja osotti kohoa, joka nyt liikkui hyvin oikullisesta, hyökkäillen puoleen ja toiseen ja toisinaan aivan veden alle sukeltan. Järven lasimainen peili meni rikki. "Sinä jo sait kalan, Miranda", hän huudahti voitonriemuisena; ja hänen ilmeinen intonsa kokonaan lauhdutti Mirandan harmin. Pari kolme kertaa melalla pistäen impi palautti kanootin kohon luo ja Taavi sai palkkansa.

"Ota kohosta kiinni, Taavi", Miranda käski, "ja nosta kala kanoottiin, minä sillä välin hoidan kanoottia."

Taavi suuren molskeen ja melskeen kerällä veti venhoon suuren, ainakin kahdentoista naulan painoisen taimenen, ja nakkasi sen pohjalle läiskimään. Miranda pisti puukkonsa sen niskaan ja tällä inhimillisellä, vaikka tuimalla tavalla päätti sen taistelun.

Taavin ihaillessa kimaltelevaa saalista Miranda alkoi päästellä siimaa kohosta.

"Mitä sinä nyt teet, Miranda?" kysyi Taavi, kun tyttö vielä otti syötin muista koukuista ja nakkasi ne järveen.

"Emme viikkoon tarvitse taimenta, kun tämän saimme", impi selitti. "Tämä kun on niin iso ja kaunis." Ja hän käänsi venhon keulan kohti niemen varjoa ja omaa rantaa.

XV LUKU.

Riistapaisti.

Kautta koko seuraavan talven Taavi sovitti matkansa siten, että hän saattoi käydä pari kolme kertaa kuussa raiviolla, mutta ei hän silti huomannut Mirandan käyvän häntä kohtaan paljoakaan suosiollisemmaksi. Toisinaan impi oli ystävällinen, kuten alussakin, toisinaan taas välinpitämätön ja

pilkallinen. Vain kerran hän näki immessä jonkun verran mielihyvän merkkiä siitä että hän tuli. Tämä tapahtui kerran, kun hän tuli metsän läpi lumikengilläään kuutamossa, lumen hajottaessa joka puolelle valoa, niin että polku näkyi taajimmassa tiheikössäkkin. Aamupuhteella tullen hän yllätti Mirandan navetan ovella tulossa karjaa ruokkimasta. Impi punastui hänet nähdessään; ja hänen suuriin tummiin silmiinsä tuli ilme, jota ei Taavikaan vaatimattomuudessaan voinut aivan väärin ymmärtää. Mutta hänen ilonsa sammui sukkelaan, Miranda oli häntä kohtaan ynseän välinpitämätön koko ajan, jopa siihen määrään, että Kirsti moitti häntä epäkohteliaisuudesta, kun Taavi oli mennyt.

"Minkä minä sille voin, äiti!" impi selitti. "Minä en tahdo häntä vihata, mutta mitä hän on teurastajaa parempi? Hänen leipänsä on verellä tahrattu. Hyi! Toisinaan oikein tuntuu veren hajua, kun hän on täällä, — hajua kilttien metsäeläinten verestä."

"Mutta ethän sinä kuitenkaan tahdo estää häntä tulemasta", pahotteli äiti.

"Tiedäthän sinä itse, että se tuottaa sinulle iloa, kun hän joskus käy täällä", sanoi tyttö hämärästi.

Taavi jatkoi käyntejään aikaansa odottaen. Hän käytti joka tilaisuutta totutellakseen Mirandan mielikuvitusta ihmisen tarpeihin, mikäli hän niitä itse oivalsi, ja järkevään elämäntähtäykseen oman parhaan ymmärryksensä jälkeen. Hän ei tehnyt tätä suoranaisesti, vaan keskustelussa Kirstin kanssa, jolle hänen sanansa olivat lohdutusta täynnään. Taavi oli päättänyt kumota Mirandan ennakkoluulot erämiehen ammattia kohtaan, joka hänen mielestään oli ainoa miehen arvoinen — terveellinen, raikas, täynnään seikkailua, täynnään viehätystä. Hän oli niinkään päättänyt voittaa immen syvälle juurtuneen vastenmielisyyden liharuokaan. Hän tunsi, että vasta kun nämä molemmat kohdat oli voitettu, kävisi Miranda kyllin inhimilliseksi ymmärtääkseen ihmisrakkautta ja yleensäkin inhimillisiä tunteita. Tässä luulossa hän visusti piti varansa, ettei millään tavalla kosinut; ja siten hän rakensi paremmin kuin itse aavistikaan.

Taavi oli kylmän aikana hyvillään siitä, ettei Kroofia silloin näkynyt ei kuulunut, sillä mesikämmen oli omalla vaiteliaalla tavallaan osottanut itsensä kerrassaan leppymättömäksi. Taavi oli turhaan koettanut ostaa sen suosion hunajalla, hyvällä kekomehiläishunajalla, jonka hän oli kennoineen tuonut aina kylästä saakka. Mutta Kroof ei tahtonut olla hänen kanssaan missään tekemisissä, ei millään hinnalla; ja Taavi tunsi, että tämä seikka alensi hänen arvoaan Mirandan silmissä. Hän toivoi, että Kroof sinä keväänä myöhään nukkuisi pesässään petäjän juurien alla. Mutta samalla kun Taavi näin utteraan ja oman luulonsa mukaan viekkaasti puuhasi Mirandaa muodostellakseen ja kehittääkseen, Miranda aivan huomaamatta muodostelikin häntä. Rihla ja ansat alkoivat hänen ajattelemattansakaan menettää viehätystään; ja hänen Kuah-Davikin takana olevan leirinsä sanomaton yksinäisyys alkoi peittelemättä tuntua ikävältä. Kerran hän liian kauan viivytteli laukaustaan vain siitä syystä, että ilves näytti niin paha aavistamattomalta, vaikka muutoin oli mitä parhaan matkan päässä, joten laukaus lopulta myöhästyi ja turkiskimppu siitä jäi yhtä hyvää nahkaa köyhemmäksi. Ja ampuessaan kerran syvään lumeen nuoren naarashirven hän tunsi mieltään kääntelevän oudolla tavalla, kun huohottava, verta vuotava eläin loi häneen tuskallisen nuhtelevan katseensa. Hänen kätensä ei ollut yhtä varma kuin tavallisesti, kun hän pisti puukkonsa sen kurkkuun. Tämä oli heikkous, jota hän ei tahtonut ruveta liian tarkkaan selvittelemään. Hän tiesi, että nuoren naarashirven liha oli mureata ja hyvää, ja jäädytettynään sen hän ripusti sen kylmään kellariinsa. Vaikk'ei hän olisi sitä hetkeksikään myöntänyt, ei edes itselleenkaan, niin oli hän kuitenkin mielissään siitä, ettei karhujen kaataminen talvella kuulunut hänen hommiinsa, sillä jos hän olisi karhun ampunut, niin hän ehdottomasti olisi tuntenut tehneensä väärin Mirandaa kohtaan. Mutta samalla kun hän sydämensä salatuissa syvyyksissä tunsi tällaisia tunnonvaivain pohjavirtauksia, menestyi hänen metsästyksensä sinä talvena tammi- ja helmikuussa harvinaisen hyvin; ketut, ilvekset ja ahmat näyttivät suorastaan juoksevan hänen pyssyinsä suuhun ja etsivän hänen ansojaan kuin pakopaikkaa. Hän tappoi oikein uhmalla, ikäänkuin kurittaakseen mielensä orastavaa heikkouden itua. Mutta ei hän ensinkään tuntenut entistä mielihyvää nähdessään nahkavarastonsa kasvavan. Ammatti oli nyt muuttunut elinkeinoksi, paljaaksi toimeentulon pakoksi. Mielihyvää hänelle sen sijaan tuotti, kun hän näki Mirandan ruokkivan siivekkäitä ruokavieraitaan — pulmusia, peukaloisia, punaisia käpylintuja, joukossa joku kiiltävä variskin — niiden aamusin kokoontuessa hänen ympärilleen saamaan vilja — ja leipämuru-ateriansa. Ne istahtivat hänen hiuksilleen, olkapäilleen, käsivarsilleen; ja pyöreäpäiset lapselliset käpylinnut nokkivat leipää hänen punaisten huuliensa välistä; ja silloin tällöin hyppi varis sukkelaan kylkimyöryä hänen luokseen ja vallattomasti kiskasi häntä mokkasiinin nauhasta.

Impeä kohtaan ei tarvinnut lämmittää Taavin sydäntä — siellä paloi nyt tuli, jota hän kaikesta metsäläisjäykkydestään huolimatta osasi hyvin huonosti salata — ja se lämpeni lintujakin kohtaan ja niiden kautta metsän kaikkea turkiskansaa kohtaan, hänen katsellessaan tätä kaunista näkyä. Hän pani merkille, etteivät linnut vähääkään pelänneet Kirstiä, joka niinkään ruokki niitä; mutta Mirandaa kohti hän huomasi niiden osottavan vilkasta, jopa kilpailevaa kiintymystä, pyrkien kateesti koskettamaan hänen kättään, jalkaansa tai hameenhelmaansa, kun hänellä ei ollut tarjota minkäänlaisia herkkupaloja. Ja eräs toinenkin näky talvi-illan hämärtyessä teki häneen oudon vaikutuksen. Silloin tulivat kesyttömät

valkoiset jänikset (Taavi samoin kuin Kirsti ja Mirandakin sanoivat niitä kaniineiksi) lumen poikki mökin ovelle syömään, hyvässä turvassa siitä, ettei ollut kissaa eikä portimoa kintereillä. Ne tunkeilivat immen ympärillä ja näykkivät ahneesti hänen apilas- heinä- tai porkkanatukkoaan; toiset hänen jaloissaan kyykkien, toiset pystyssä istuen ja takoen hänen hameenhelmojaan hermostuneilla etukäpäpäillään, kaikki korvillaan viittoen ja empimättä luottaen tähän apilakkaaseen Mirandaan.

Kevätpuoleen Miranda alkoi olla huolissaan Kirstin terveyden vuoksi. Hän huomasi, että äidin varmat kasvopiirteet alkoivat käydä tavattoman jyrkiksi ja poski- ja leukaluut pistää oudosti esiin. Sitten hän huolestuneena tutkistelujaan jatkaessaan huomasi hänen ihonsa alaisen kalpeuden, harmahtavan valkeuden silmäpielissä ja eloisuuden puutetta huulien tavallisesti kirkkaassa veripunassa; sillä aina siihen saakka Kirsti oli ennallaan säilyttänyt nuoruuden eloisat värit ja vivahdukset. Ja sitten hänessä ilmeni välinpitämättömyyttä, halua levätä ja hengähtää kesken aivan tavallisia puunhakkuu- ja karjanruokkimistoimia. Tämä huolestutti neitosta paljon enemmän kuin se, että Kirsti pyrki yhä enemmän istumaan takkavalkean ääressä haaveilemassa, vaikka olisi ollut työtäkin. Miranda tunsu kykenevänsä suorittamaan kaikki talviaskareet ja hän tiesi, että äiti, samoin kuin hän itsekin, aina haaveili, kun sille päälle tuli. Mutta tämä haaveileva hajamielisyys alkoi Mirandaa lopulta tuskastuttaa, kun äiti eräänä aamuna, lunta tuiskivan myrskyn kasattua nietoksia akkunain puoliväliin, antoi hänen luoda auki kaikki polut vähääkään auttamatta, vieläpä syyttämään selittämättä tai anteeksi pyytämättä. Miranda ei ollut siitä mitenkään pahoillaan, kaukana siitä; mutta hän alkoi pelätä, pahoin pelätä. Se oli niin toista kuin vilkkaan ja uutteran Kirstin tapa oli ennen ollut. Miranda tietysti kääntyi Taavin puoleen, pyytäen hädässään neuvoa, kun Taavi seuraavan kerran saapui raiviolle.

Neuvottelu tapahtui navetan lämpimässä hämärässä, jossa Taavi tapansa mukaan auttoi Mirandaa lypsämään, sillä välin kun Kirsti rakensi illallista. Nuori metsämies näytti vakavalta, vaikk'ei hämmästyneeltä.

"Minäkin olen huomannut muutosta parina viime kuukautena, Miranda", hän sanoi, "ja minä vähän ihmettelin, kuinka sinun suuret silmäsi, jotka erottavat semmoisia asioita, mitä me tavalliset ihmiset emme näekkään, eivät nähneet tätä, joka sinua niin läheltä koskee."

"Näinhän minä, Taavi", intti impi harmistuneena; "mutta minä en käsittänyt, miten sinä olisit voinut asiaa auttaa. Enkä käsitä nytkään; mutta kun ei ollut ketään muuta, jonka kanssa voisi siitä puhua", lisäsi hän äänen väräyksellä, joka ennusti lähenevää itkua.

"Kyllä minä voisin jonkun verran auttaa, jos vain sallisit, Miranda", vastasi Taavi epäröiden, "sillä hyvin minä tiedän, mitä hän tarvitsee."

"No mitä?" kysyi impi. Taavin äänessä oli jotain, joka herätti hänessä painostavia, epämääräisiä pahoja aavistuksia.

"Hyvää tuoretta paistettua lihaa hän tarvitsee!" sanoi Taavi.

Seurasi hetken äänettömyys. Miranda kääntyi ja katsoi ulos ovesta poikki kimaltelevien kenttien.

"Hänen verensä on käynyt laihaksi ja heikoksi", jatkoi Taavi. "Ei mikään muu kuin liharuoka voi häntä nyt auttaa ja hänen tulee sitä saada." Taavi alkoi aavistaa, että oli aika antaa Mirandan tuntea lujempia otteita.

"Minä en usko sinua!" sanoi tyttö ja alkoi taas kiivaasti lypsää.

"No niin, saadaanpahan nähdä", vastasi Taavi. Mirandan äänettömyys hänelle ennusti hänen mielipiteidensä hidasta voittoa.

Hän pani sinä iltana merkille, ettei Kirstillä ollut vähääkään ruokahalua illallista syötäessä, vaikka kaikki ruuat olivat vietteleviä ja hyvin valmistettuja. Mirandakin sen huomasi. Hän tunsu uusia pelon tuskia äitinsä puolesta, mutta ajatteli samalla harmin tunteella, että Taavi pitäisi jokaista oiretta oman käsityksensä vahvistuksena. Miranda rehellisellä inholla tätä käsitystä vastusti, sillä hänen silmissään liharuoka oli jonkinlaista salaista myrkyä. Mutta Miranda oli liian huolissaan äitinsä terveyden puolesta vastustaakseen julkisesti mitään, eipä vihoviimeistäkään keinoa, josta luultiin apua olevan. Hän päätti sen vuoksi pysyä tässä asiassa syrjässä ja antaa äitinsä ja Taavin päättää se mielensä mukaan.

Nuoren erämiehen keskustelusta elpyneenä Kirsti oli aterian aikana tavallista virkeämpi; sitä suurempi oli hänen pettymyksensä, kun Taavi heti illallisen jälkeen nousi ylös matkaan lähteäkseen. Taavi ei suostunut millään jäämään, intti vain, että hän oli tullut katsomaan, olivatko he molemmat terveinä, ja sanoi erinomaisen tärkeiden asioiden vaativan häntä oikopäätä palaamaan takaisin leiriin. Kirsti ei ottanut uskoakseen. Hän käänsi Mirandaa kohti kasvonsa, joista puhui niin peittelemätön nuhde, että immen täytyi ryhtyä itseään puolustamaan.

"No voi! eihän se ole minun syyntä, äiti", hän intti ja naurahti hieman väkinäisesti. "En minä ole ollut hänelle millään tavalla häijy. Jos hän lähtee, niin ei se ole muuta kuin hänen omaa itsepäisyyttään, sillä kyllä hän tietää, että me soisimme hänen jäävän yöksi nyt, niinkuin aina ennenkin. Mutta antaa hänen mennä, jos tahtoo!"

"Miranda", sanoi äiti vakaasti nuhdellen, "minä soisin, ettet sinä olisi niin jäykkä Taavia kohtaan. Jos sinä kohtelisit mykkiä eläimiäsi samalla tavalla kuin häntä, niin tuskinpa ainoakaan palaisi luoksesi toista kertaa. Sinä et näytä muistavan, että Taavi ja hänen isänsä ovat ainoat ystävämme ja ettei varsinkaan nyt, kun isä on metsänhakkuussa, ole ketään muuta kuin Taavi, johon voisimme luottaa."

"Voi! Ei minulla ole Taavia vastaan mitään, äiti, paitsi että hänen kätensä ovat niin veriset", puolustautui impi ja käänsi pois kasvonsa.

Nuori erämies kohautti olkapäitään pahotellen, hymyili Kirstille hitaan molemminpuolisen ymmärryksen hymyn ja astui ovea kohti.

"Hyvää yötä teille kummallekin", hän sanoi rattoisasti. "Enköpähän minä ole täällä taas huomenna tähän aikaan päivästä."

Hänen lähtiessään Miranda hämmästyksellä ja lämpimällä tunteella huomasi, että hän kerran ja ensimmäisen kerran oli tullut ilman eroamattoman pyssynsä seuraa. Tyhjän äänettömyyden aikana, joka seurasi hänen lähtöään, Kirstin kielellä jo pyöri: "Miranda, minä soisin, että sinä kiintyisit Taaviin". Mutta hänen naisen sydämensä ajoissa varotti, eikä hän virkkanut mitään. Ja seuraus tästä järkevyydestä oli, että Miranda sinä iltana levolle mennessään tunsi palon tapaista sydämessään. Se että Taavi oli tullut ilman pyssyä, oli hänen vaikutuksensa suoranaista tunnustamista ja se jossain määrin korjasi Taavin kamalaa ehdotusta, että äiti saastuttaisi suunsa lihalla.

Seuraavana iltana kaikki askareet olivat tulleet tehdyiksi; "kaniinit" apiloineen ja porkkanoineen olivat olleet ja menneet; ja Kirsti ja Miranda juuri istuivat illallispöytänsä, kun Taavi astui sisään. Hänellä oli mukanaan ruskeaan säkkiin kiedottu mytty, ja tällä kertaa hänellä oli rihlakin matkassa. Kirstin tervehdys oli peittelemättömän innostunut, mutta Miranda näki rihlan ja jäykistyi. Taavi huomasi hänen katseensa ja vaiston välähdyksellä paikalla käsitti sen.

"Minun täytyi ottaa se matkaan, Miranda", hän selitti hätäntyneenä. "En olisi tänne muutoin päässyt ollenkaan. Sudet olivat palanneet, kuusi kappaletta. Kävivät kimppuuni oman mökkini ovelle."

"Hyi, sudet!" huudahti Miranda inhon äänellä. "Ne ovat maanvaiva."

Aina siitä etäisestä päivästä, kun hän lapsen kasvojaan ruutua vastaan painaen, lapsen sydämensä kiukusta ja itkusta pakahtuessa, oli nähnyt susien hyökkäävän Ten-Tinen pienen lauman kimppuun, hän oli koko sielustaan vihannut näitä ahnaita petoja.

"Suokoon Jumala, että sait ne kaikki tapetuksi!" sanoi Kirsti hurskaalla hartaudella.

"Kaksi pääsi karkuun; muitten nahkat ovat tallessa", vastasi Taavi.

"Sepä oli reippaasti tehty", kiitteli Kirsti hyvällä mielellä; "tule nyt syömään illallista."

"Ei juuri vielä, Kirsti", vastasi tulija, mytynsä avaten. "Minä olen viime aikoina huomannut, että te näytätte niin huonolta eikä teille maita ruoka. Kun ihmisen laita alkaa olla sillä tavalla, niin minä ymmärrän asiaa yhtä hyvin kuin moni tohtori, ja minä tiedän mistä siihen tulee apu. Jos tahdotte lainata minulle valkeatanne ja paistinpannaa, niin minä laitan teille illallisen, joka parantaa teitä paremmin kuin sangollinen tohtorin rohtoja."

Miranda tiesi, mikä siitä oli tuleva. Hän tiesi, että Taavi oli käynyt erämökkillään saakka Kuah-Davikin takana lihaa hakemassa, jottei hänen tarvitsisi kokea niitä vihoja, joita tuottaisi Mirandan suojeluksen alaisten eläinten tappaminen. Hän tiesi myös, että Taavi tuskin oli ennättänyt tunnin verran nukkua, kun oli moisen matkan kulkenut neljässäkolmatta tunnissa. Siitä huolimatta impi paadutti sydämensä häntä vastaan. Hän loi katseensa lautaseensa ja kuunteli jännitetyllä mielellä, mitä hänen äidillään olisi sanottavaa tästä perin tärkeästä asiasta.

Kirstin uteliaisuus oli nyt ylimmillään. "Tuossa on tuli, Taavi", hän sanoi, "ja paistinpannu on naulassa astiahyllyn vieressä. Mutta mitähän sinä olet tuonut? Minä olenkin kaiken ajan kaivannut jotain vaihtelua — vaikkei siltä, ettei se ruoka, jota Miranda ja minä tavallisesti syömme, olisi hyvää ja terveellistä."

"No niin, Kirsti", nuori erämies vastasi syvään hengähtäen, ennenkuin kävi asiaan kiinni, ja samalla kohottaen vaatteiden pois helakan punaisen hirvenpaistin päältä, "ei se ole sen kummempaa kuin tuoretta lihaa. Se on hirven lihaa, puhdasta ja terveellistä hirven lihaa; ja minä nyt paikalla paistan

teille tämän mureen viipaleen, jota tässä leikkaan irti."

Kirsti säikähti aivan suunniltaan. Mökissä oli lihan kielto ollut niin kauan voimassa ja kylläkin niin yleiseen tunnettu, se oli niin joka puolelta pönkitetty periaatteilla ja ennakkoluuloilla, että Taavin sanat hänestä melkein tuntuivat loukkaukselta. Kirsti tunsu, että hänen olisi pitänyt suuttua; mutta kävikin niin, että hän vain oli levoton siitä, mitä Miranda ajattelisi niin uhkarohkeasta ehdotuksesta. Samalla hän äkkiä tunsu pakanallista himoa juuri samaa kiellettyä tavaraa kohtaan. Hän loi Mirandaan pelokkaan katseen, mutta lapsi näytti kokonaan vaipuneen omiin ajatuksiinsa.

"Mutta tiedäthän sinä, Taavi", hän sanoi nuhdellen, "etemme me kumpikaan koske minkäänlaiseen liharuokaan. Tunnethan sinä mielipiteemme tästä asiasta."

Sanat sinään olisivat tyydyttäneet Mirandaa, ellei hän olisi huomannut äänen sävyssä jonkinlaista horjuvaisuutta. Taaviin ne eivät vaikuttaneet vähääkään. Hetken aikaan hän ei vastannut mitään, leikkasi vain kiireesti viipaleita paistista. Hän latoi ne huolellisesti kuumaan voihiin, joka karisi hiillokselle nostetussa pannussa; ja sitten hän, oikaisten itsensä työstään suoraksi, puukko kädessä reippaasti vastasi: "Se on aivan oikein. Mutta nähkääs, kaikki ihmiset pitävät minua vähän kuin tohtorin tapaisena, ja tämä ruoka, jota nyt teille paistan, ei oikeastaan olekaan ruokaa. Se on rohtoa; eikä ole oikein, että te nyt kiellätte sen itseltänne, kun tarvitsette sitä rohtona. Se on väärin Mirandankin vuoksi. Enkö minä ole nähnyt, kuinka te olette kaiken talvea kitunut. Uutta verta te tarvitsette ja rautaa. Lihasta, eikä mistään muusta kuin lihasta te saatte rautaa ja uutta verta. Kun te sitten olette terve ja voimallinen kuin ennenkin, niin voitte taas heittää lihan, jos haluttaa — ja antaa minulle potkut, kun olen asiaan sekaantunut; mutta nyt —"

Hän keskeytti kaunopuheliaaseen paussiin. Hän oli vasten vaiteliaita tapojaan puhunut nimenomaisella tarkotuksella. Hän tunsu luonnon vaatimusten voiman. Hän odotti, että Kirstin yksinkertaiset ruumiilliset tarpeet puhuisivat hänen perusteittensa puolesta. Hän odotti juuri sen verran, että paistin kutkuttava haju oli huoneen täyttänyt ja tehnyt ihmeensä. Nyt olivat lumot liikkeellä. Hän katsoi Kirstiin vastauksen saadakseen.

Paikalla tämän hajun tuntiessaan Kirsti tiesi, että hän oli oikeassa. Liha, riistan liha voissa paistettuna oli juuri se, mitä hän tarvitsi. Hänellä ei ollut moneen viikkoon ollut ruokahalua; nyt hänen tuli kamala nälkä. Sitä paitsi tuhannet pienemmät voimat, joita pitkät keskustelut Taavin kanssa olivat liikkeelle saaneet, kehottivat häntä juuri sellaiseen muutokseen, jota lihan syönti hänelle merkitsisi. Mutta — entä Miranda? Kirsti tuijotti häneen hermostuneen pelon vallassa, odottaen vihan purkausta. Mutta Miranda ei näyttänyt tietävän mitään siitä, mitä mökissä tapahtui. Hänen pohjattomat silmänsä tuijottivat suurina ja hajamielisinä ulos akkunasta. Hän koetti kaikin voimin ajatella salaperäistä vaaleansinervää sädetulvaa, joka näytti valuvan täysikuusta kuin virta; — piileviä karvaisia eläimiä, joiden hän tiesi ääneti kulkevan edes takaisin aarniometsän kuutamoisten aukioitten poikki; — hirvilaumaa, joka makasi kuusikossa hyvässä turvassa korkeiden lumiseinämien välissä, tallattuaan itselleen siihen pari viikkoa takaperin "tarhan"; Kroofia, joka makasi mykkyrässä lämpimässä pesässään petäjän juurakon alla, sylen verta nietosta päällään. Mutta oikeastaan hän kiukkuisella epätoivolla paadutti mieltään ihmeellistä ruokahalua vastaan, joka tuon katalan hajun vaikutuksesta oli hänessä heräämässä. Hän melkein kauhulla huomasi joutuneensa sotaan itseään vastaan, — huomasi, että toinen puoli hänen luonnostaan todella himoitsi tuota kiellettyä ruokaa.

Taavi huomasi kysyvän katseen, jonka Kirsti loi Mirandaan.

"Ah, ei teidän tarvitse häneen katsoa, Kirsti, saadaksenne häneltä kannatusta tuhmuudellenne", hän jatkoi. "Puhuin siitä hänen kanssaan eilen illalla, eikä hänellä ollut mitään sanottavaa lääkkettäni vastaan."

Mutta Miranda ei vain vielääkään sanonut mitään. Jos Miranda, jolle lihan hylkääminen oli uskonto, saattoi tinkiä vakuutuksestaan, niin miksi ei hän, Kirsti, jolle se vain oli ennakkoluulo ja mielijohde, voinut hetken vaatimuksesta rikkaa piintynyttä tapaa? Hän oli sisällisesti jo kuukausia ollut huolissaan tilastaan. Sekunnin tai kaksi epäroityään hän teki päätöksensä; ja kun Kirsti kerran päätti, niin harvoinpa asia siihen jäi.

"No minä sitten koetan sinun tohtoroimisiasi, Taavi", hän sanoi verkkaan. "Minä koetan sitä kunnolla. Mutta kun kerran olet hommassa, niin miksi et paista itsellesikin? Oletko pannut suolaa pannuun? Ja tässä on ripponen pippuria."

"Ei", vastasi nuori erämies iliaan salaten, kun hän paistille kohtuullisesti sirotteli tarjottua suolaa ja pippuria, "en minä itse kaipaa, en minä kaipaa lihaa kuin joskus, kun alan tuntea heikkoutta. Mutta ei mikään sovi minun makuuni niin hyvin kuin ne ruuat, joita minä täällä saan — kihisevän kuumat riisi- ja tatarpiiraat ja niiden kanssa runsaasti voita ja siirappia, ja maissipiiraat, ja perunapaistos ja kananmunat, jotka te osaatte keittää niin maukkaiksi. Minä täällä ollessani usein ajattelen, etten

välittäisi vaikk'en enää koskaan näkisi tuoreen lihan tai porsaampaistin viipalettakaan. Mutta meidän ruumiimme on rakennettu omalla tavallaan, eikä ihminen mihinkään pääse luonnon aikomuksista. Meidän hampaamme todistavat sen todeksi ja sisälmyksemme myös — minä olen tästä kaikesta lukenut lääkärin kirjoista. Minä luen koko joukon erämökkilläni. Asia on se, Kirsti, että me olemme rakennetut samalla tavalla kuin karhu — elääksemme kaikenlaisesta ravinnosta, lihat siihen luettuna — ja ellemme me aina joskus saa joka lajia, niin sitten pian käy huonosti."

Taavi ei vielä koskaan ollut puhunut näin paljoa; mutta nyt hän kiihkeästi koetti estää, ettei asiasta syntyisi väittelyä. Puhellessaan hän paistoi lihan valmiiksi ja kantoi sen pöydälle. Kirsti söi mielihalulla, joka sai Taavin vakuutetuksi siitä, että hän oli osannut oikeaan. Kirsti söi kaikki mitä hän oli paistanut; ja Taavi oli niin viisas, ettei paistanut lisää, että ruokahalu säilyisi vielä huomiseenkin. Sitten Kirsti söi muutakin ruokaa harvinaisella himolla. Miranda palasi pöydän ääreen, jutellen hauskesti kaikesta muusta paitsi ei terveydestä, ruuasta eikä metsästyksestä. Itselleen hän oli vihoissaan; mutta Taaville hän hymyili tämän ihmeeksi niin suloisesti kuin harvoin ennen. Häntä liikutti Taavin hienotunteisuus, tämä kun oli esittänyt paistin lääkkeenä; ja kun hän itse oli sanonut mieluummin syövänsä heidän tavallisia verettömiä ruokiaan, niin oli hän tavallaan asettunut hänen, Mirandan, puolelle, vaikka olikin rikkonut hänen periaatteitaan vastaan. Mutta — voi sitä hyvää tuoksua! Se höysti mökin ilman; se synnytti kiihkeätä himoa hänen hämmästyneessä ruokahalussaan. Miranda vapisi pelosta ja vihasta itseään kohtaan.

Kun Kirsti laski alas veitsen ja kahvelin, entisen hohteen jo alkaessa palata hänen kasvoihinsa, ja vieraalleen selitti, "sinä olet hyvä tohtori, Taavi Titus, ei siitä ole epäilemistäkään; minä alan jo voida paremmin, sen sanon arvelematta", niin Miranda nousi ylös ja sanaakaan sanomatta lähti ulos kuutamoon raikasta ilmaa hengittämään ja mielentilaansa selvittelemään.

Taavi olisi seurannut häntä, mutta Kirsti esti. "Parempi antaa hänen olla", hän sanoi tarkotellen, matalalla äänellä. "Hän on saanut niin paljon ajatteleminen viime puolen tunnin kuluessa."

"Mutta hän suostui siihen vähäistä paremmin kuin minä luulin", vastasi Taavi.

Ja yhden hirvenpaistin vuoksi hänen toiveensa nyt tähtäsivät korkeammalle kuin olivat vielä koskaan uskaltaneet.

XVI LUKU.

Kuolema vähän elämän edestä.

Siitä pitäen Kirsti kahdesti tai kolmesti viikossa paranteli itseään tuoreella riistan lihalla, jota nuori Taavi uupumatta kantoi, ja siihen aikaan kuin kevät oli raiviolla valtaan päässyt, hän jälleen oli entisissä reippaissa voimissaan. Mutta Taavin toiveet olivat sitävastoin huvonneet olemattomiin. Miranda oli kauhistunut äkillistä lihanhimoaan ja koettaessaan voittaa tämän hetkellisen heikkouden hän oli karttanut Taavin vaikutusta niin paljon kuin mahdollista. Tähän häntä oli lisäksi yllyttänyt välinpitämättömyys, jota hän oli huomaavinaan karvaisten ja siivekkäitten ruokavieraittensa puolelta. Pari kettua, jotka epäilemättä olivat hänen mailleen muualta eksyneet, oli tehnyt suuria tuhoja jänisten kesken näiden palatessa mökiltä ruokarekiltään. Ne nälkäiset rosvot olivat parina yönä väijyneet raivion sivussa metsänreunassa. Ne olivat murhanneet säälimättä. Sitten ne olivat kadonneet, epäilemättä paikkakuntalaisten karkottamina, jotka tiesivät miten piti tappaa taidolla ja suojella omaa aluettaan sivullisten pyynniltä. Mutta jänikset siitä pelästyivät ja vähän niitä nyt tuli iltasin Mirandan apiloille ja porkkanoille. Miranda päätteli, ja se koski hänen sydämeensä sangen kipeästi, että hän oli menettänyt vaikutusvaltansa aarniometsän asukkaihin. Oravienkin kesken oli tapahtunut majanmuuttoa, niin että näitä punaisia utteria puuhailijoita nyt oli katon alla paljon vähemmän entistään. Ja linnut — ne olivat melkein kaikki matkaan lähteneet. Harvinaisen aikainen kevät, joka sulatti lumet matalammilta mailta ja sai hyönteiset liikkeelle ennen aikojaan, oli hajottanut Mirandan kesyttömät karjat paria viikkoa tavallista aikaisemmin. Eivät mitkään leivänmurenet voineet korvata turpoovia siemeniä ja ensimmäistä lihavaa päiväkorennoista. Mutta Miranda luuli niiden kaikkien paenneen siitä syystä, etteivät ne häneen luottaneet. Kroof, vanha vakaa Kroof oli aivan ennallaan talvisilta uniltaan tullessaan; mutta tänä kevännä se toi mukanaan harvinaisen kauniin penikan, ja penikka luonnollisesti anasti Mirandalta suuren osan emon ajasta ja huomiosta. Kun Miranda sen kanssa kuljeskeli aarniometsän hiljaisia läpikuultavia solia, niin palasi koko entisyys takaisin kristallikirkkaana ja ehjänä kuin ennen. Jälleen piilevä kansa hommaili omia hommiaan hänen

läheisyytensä turvallisessa rauhassa; jälleen hän oikean hurmauksen valtaamana iloitsi näkönsä ihmeteltävästä hienoudesta; jälleen hän oli varma katseensa tehosta. Mutta näin oli vain Taavin käyntien väliajoilla. Kun Taavi oli raiviolla, niin oli kaikki toisin. Hän ei enää missään asiassa ollut varma itsestään. Ja pahinta oli, että kuta välinpitämättömämmäksi hän teeskentelihe Taavin suhteen, sitä vähemmän hän sitä välinpitämättömyyttä tunsu. Hän ei vähääkään aavistanut, että äiti kaiken aikaa salavihkaa piti silmällä hänen taisteluitaan. Mutta Taavin käytöksen hän huomasi sitä paremmin. Hän huomasi, että Taavi näytti jöröltä ja tyytymättömältä, joka oli hänelle mieleen — hän ei itsekään tiennyt miksi — ja vahvasti häntä kylmäkiskoisuudessaan. Mutta lopulta Taavin sydämessä alkoi palaa hidas kiukku ja hän rupesi noudattamaan sitä juonta, ettei ollut välittävänä immestä ensinkään, vaan omisti kaiken huomionsa Kirstille, jonka jälkeen Mirandassa heräsi se ajatus, että hänen sula velvollisuutensaakin oli olla kohtelias äitinsä vieraalle.

Tämä muutos, joka ei ollut silmään pistävä, mutta Taaville hyvin suuri asia, tapahtui immessä kesäkuussa laidunmaan ollessa voikukkaa kirjavanaan. Toimitettiin paraillaan kylvöä ja perunain istutusta. Mökin seinustalla olivat sireenipensaat täynnään purppuralumoaan. Se ei ollut kylmän välinpitämättömyyden aika; ja Taavi iski oitis kiinni tähän sulavaan mielialaan. Mutta hän käyttäytyi sillä tavalla, ettei Miranda voinut siitä itseensä ottaa.

"Miranda", hän sanoi, sulan hyvän toverisuhteen äänellä ja näöllä, "tahtoisitko huomenna tehdä kanssani pienen matkan, nyt kun touoiltakin vähäksi aikaa joudat?"

"Minne sitten, Taavi?" sanoi Kirsti väliin, koska hän pelkäsi tytön umpimähkään kieltävän, ennenkuin tiesi, mitä Taavi aikoikaan.

"Niin nähkääs, minun täytyy kulkea vedenjakajan poikki ja laskea Isoa Haaraa kanootillani Gabe Whiten mökille viemään hänelle vähän rohtoja, jotka olen tuonut kylästä hänen pienelle sairaalle pojalleen. Se on semmoinen pieni poika rääsy, viiden vuotias, hiukset pitkät ja keltaiset, kaunis kuin kuva, mutta niin huono ja laiha, että oikein sydämeen koskee häntä katsella. Gabe tuli eilen kylään ja kävi hänen tähtensä tohtorin puheilla rohtoja saamassa; mutta hänen täytyi lähteä vielä kauemmaksi kaupunkiin saakka nahkoja myymään ja saamaan erästä ainetta, jota tohtori sanoo pikku miehen tarvitsevan, mutta jota ei ole kylässä ensinkään. Gabe sen vuoksi antoi tämän pullon minulle", (hän veti sen metsästysmekkonsa povitaskusta) "jotta veisin sen hänelle oikopäätä, pikku mies on kovin sen tarpeessa. Se on oikein nätti matka, Miranda, ja Isossa Haarassa on koskia, jotka varmaan miellyttävät sinua. Mitä sanot?"

Taavi alkoi Mirandan opissa viisastua. Hän tiesi, että pienen pojan kuva houkuttelisi impeä; ja myös, että sairastavan lapsen näkeminen vaikuttaisi hänen herkkään mieleensä ja siinä herättäisi uuden inhimillisen harrastuksen ja salassa puhuisi hänen puolestaan. Maisemain kauneus, koskien jännitys — nämä olivat toisarvoisia vaikutuksia, mutta hän tiesi, etteivät ne olisi vaikuttamatta kauneutta ihailevaan pelottomaan Mirandaan.

Immen syvät silmät säteilivät hänen näitä kuullessaan. Häntä halutti nähdä jotain muutakin, joka ei kuitenkaan olisi vierasta eikä vihamielistä — uuden joen, toisia mäkiä ja metsiä, syvemmän laakson, vielä yksinkertaisemman mökin etäisemmällä raivauksella, yksinkertaisen vaimon — ja ennen kaikkea sen pienen sairaan pojan, jolla oli ne pitkät keltaiset hiukset.

"Mutta sinne on varmaan pitkä matka, Taavi", hän esteli, vaikka äänellä, joka kehotti vastaväitteihin.

"Ei niin pitkä kuin kylään", vastasi Taavi; "eikä puoltakaan aikaa kulu, kun matka sujuu niin joutuisasti myötävirtaa. Mutta parempi meidän on minun mielestäni olla yötä Whiten mökissä ja palata mukavasti seuraavana päivänä, — ellei teillä, Kirsti, ole mitään sitä vastaan! Sary Ann White on kovin hyvä nainen ja Miranda varmaan pitää hänestä. Se tekee raukalle kovin hyvää, kun saa vähän jutella Mirandan kanssa."

Hänen teki mieli sanoa, että rouva Whitelle tekisi kovin hyvää, kun saisi katsella Mirandan kesytöntä suloa; mutta niin rohkeaan kohteliaisuuteen hänellä ei kuitenkaan ollut uskallusta.

"Ei, mitäs minulla olisi sitä vastaan, jos Mirandaa haluttaa lähteä", sanoi Kirsti; "en minä tänne yksin jää, kun Kroof on melkein koko ajan seurani."

Se oli tullut luonnolliseksi asiaksi ja siihen vastaan sanomatta suostuttiin, että kun Taavi lähti jonnekin Mirandan kanssa, niin mustasukkainen vanha karhu jäi kotiin.

Taavi oli monessa tuskassa ja huoleissa siitä, että Miranda muuttaisi mielensä, aina siksi kun oltiin kunnolla matkassa. Mutta retki olikin kerrassaan immen mielen mukainen, eikä hänen päähänsä ensinkään pistänyt heittää sitä sikseen. Syötyään aamiaisen ani varhain, kesäkuun aikaisen aamuruskon vasta hohtaessa mökkiin kylmiä ruskokajastuksiaan ja himmentäessä liedessä palavan tulen loistoa, Taavi ja Miranda lähtivät matkaan. He kulkivat polkua lepikön lähteelle ja poikkivat

siitä suoraan aarniometsään, suunnaten pohjoisesta hiukan idän puoleen. Pihan lastukolla ja ratamoruohoissa oli vahvalta hopeisia kastehelmiä. Lähteen luona olivat niitä täynnään soreat ruohot, leppäin nuoret lehdet, ja hämähäkkien häikäisevät verkot. Tällä kerralla Taavi otti rihlan matkaan, eikä Miranda ollut sitä huomaavinaankaan.

Metsät olivat lävitseen märät, mutta niissä oli harvinaisen paljon valoa. Vasta nousut aurinko loi raikkaita säteitään syvälle äänettömiin soliin ja jokainen kostea lehti tai hohtava kaarnaroso heijasti ympärilleen vähiä valojaan pimennoita kirkastaakseen. Kun aurinko kohosi korkeammalle ja kaste alkoi haihtua, niin metsän hämärä hieman tummeni, ilman sanomaton kirkkaus varjoissa palasi ja aarniometsän sydän sai takaisin lumoutensa. Näkymättömänä vaikuttavan lumouksen aavemaisuus, tarkottava ja odottava hiljaisuus, läheisten ja etäisten sekaantuminen, tavallisten esineitten epätodellisuus — tämä kaikki yhä kiehtoi molempain matkamiesten mielikuvitusta tenhoisasti, ikäänkuin he eivät olisikaan siihen tottuneet jo pienestä pitäen. Aarniometsän salaperäisyys ei tottumuksen kautta tylstynyt. Herkkinä sen lumoukselle kuin lasin pinta hengitykselle nämä molemmat kaikkine hermoinensa olivat sille avoinna, ja äänettömyys valtasi heidän huulensa. Se äänettömyys oli keskinäistä ymmärrystä. Se oli Taavin tehokkainta kosintaa, jota vastaan Mirandalla ei ollut mitään varokeinoa tai puolustusta.

Heidän astellessaan täten ääneti ja kevein jaloin kuin piilevä kansa itsekin, kuului pienestä aukiosta suoraan edestä päin nuoren virginiahirven heikko sointuva äännähdys. He olivat nyt, kolme tuntia nopeaan astuttuaan, saapuneet semmoisiin metsiin, jotka olivat Mirandalle tuiki tuntemattomat. Se aukio oli kalliota, jolla kasvoi ohutta sammalta ja vähän viinimarjapensasta; lähellä oli kohoovan mäen graniittiperustuksen maasta pistävä polveke.

Kuulumattoman varomatonta oli nuoren virginiahirven huutaa niin ajattelemattomasti metsän vaarallisissa kätköissä. Molemmat kulkijat pysähtyivät vaistomaisesti ja sitten hiipivät eteenpäin entistä varovaisemmin, oksain lomitse ympärilleen kurkistellen. Metsän asukkaille, sekä eläimille että ihmisille, se mikä on tavatonta on aina epäiltävääkin ja siis myös pelättävää. Muutaman askeleen astuttuaan he tulivat paikkaan, josta Miranda näki varomatonta hirvaan vasikan.

"Hiljaa!" hän kuiskasi, laskien kätensä Taavin käsivarrelle. "Katsos, se raukka on eksynyt. Elä säikyttä sitä!"

"Pian se saa muuta pelättävää", mutisi Taavi, "ellei heitä määkimistään."

Tuskin hän oli saanut nämä sanat sanotuksi, ennenkuin pieni eläin hyppäsi, värisi, yritti juoksuun ja sitten surkeana katsoi puolesta toiseen ikäänkuin epätietoisena, mihin suuntaan paeta ja mitä vaaraa. Siinä samassa ponnahti alusmetsästä ilveksen harmaanruskea haahmo nopeana kuin salama. Se karkasi nuoren sarvaan kurkkuun kiinni, kiskoi sen nurin, raateli sitä vihaisesti ja alkoi juoda sen verta.

"Tapa se! tapa se!" huohotti Miranda eteenpäin hyökäten. Mutta Taavin käsi pidatti hänet.

"Odota!" hän sanoi varmasti. "Se pieni raukka on jo kuollut: sitä emme enää voi auttaa. Odota, niin saamme ne kelvottomat kummankin. Niitä tietysti on kaksi."

Tavallisissa oloissa Miranda ei olisi vähääkään suostunut "molempain kelvottomain" saantiin; mutta tällä haavaa hän oli täynnään vihaista sääliä nuoren sarvaan puolesta ja kostonhimolla muisteli sitäkin etäistä päivää, kun Ganner oli tullut raivaukselle ja ainoastaan Tähdän, heidän urhoollisen härkensä kunto oli pelastanut hänet itsensä ja Mikko vasikan julmasta kuolemasta. Hän sen vuoksi totteli Taavin käskyä ja odotti.

Mutta oli toinen, joka ei odottanut. Emo oli kuullut pienokaisensa avunhuudon. Hurjalla kiireellä, vaikka ääneti, se pehmeitä sammalpatjoja loikki huutoa kohti. Se joutui näkemään saman, minkä Miranda ja Taavi näkivät. Mutta se ei pysähtynyt aprikoimaan tai punnitsemaan, tekikö nyt viisaasti vai eikö. Yhdellä loikkauksella se oli aukiolla ja toisella murhamiehen kimpussa. Nälkäinen ilves katsahti ylös siksi ajoissa, että juuri ennätti väistää emon putoavat kaviot, jotka olisivat siltä selän katkaisseet. Näin isku vain hipaisi kylkeä, reväisten rikki sen kauniin nahkan ja nakaten sen monen askeleen päähän alamäkeen.

Ennenkuin ilves ennätti täysin tointua, oli virginiahirvi jälleen sen kimpussa; ja Miranda kiihkosta ja innosta säihkyvin silmin ja punottavin poskin puristi toverinsa käsivartta tuimasti ja hänen hoikat sormensa tuottivat tälle suloista kipua. Ilves pelästyneenä ja raivostuneena kääntyi kaksinkerroin takaisin ja iski sekä kyntensä että hampaansa vastustajansa reiteen, aivan olan alle. Mutta vaikka se oli vihainen ja voimakas, niin olisi sen kuitenkin käynyt huonosti, ellei samalla naarasilves olisi laukannut mäkeä alas ja vihaisesti äristen hypännyt hirvaan niskaan, sortaen sen polvilleen.

"Ammu! ammu!" huuti Miranda ja hyppäsi syrjään Taavin rinnalta hänelle tilaa antaakseen. Mutta Taavin pyssy oli poskella, ennenkuin hän ennätti mitään sanoa. Kun Miranda huudahti, niin se jo

samalla pamahti; ja jälkimäinen hyökkääjistä mukelsi sätkien nurin. Taavi heti juoksi paikalle. Koirasilves irti ponnistan syöksyi metsään; mutta juuri kun se oli katoamaisillaan, Taavi lyhyen matkan päästä laukaisi toisen piipun ja luoti kulki viistoon takapuolen poikki selkärangan katkaisten. Taavia mainittiin niiden seutujen parhaaksi tarkkampungaksi; mutta Miranda ei vähääkään huomannut sitä taitoa, jota hän oli tässä osottanut. Mirandan mielestä oli ampuminen luonnollisestikin sama asia kuin osaaminen ja osaaminen sama kuin tappaminen. Taavin ensi laukaus oli tappanut. Eläin makasi jo liikkumaton. Mutta toinen ilves väenteli pensaikossa suulleen sortuneena, ja sen tuskat vihloivat immen sydäntä.

"Voi kuinka se kärsii! Tapa se, sukkelaan!" hän huohotti. Taavi juoksi paikalle, kohotti pyssynsä, puolesta piipusta kiinni pitäen, ja iski petoa takaraivoon, niin että se heitti henkensä. Virginiahirvi hoiperteli sillä välin ontuen ja verta vuotaen takaisin vasikkansa luo, jonka ruumis hervottomana makasi sammalella. Hetkisen se haisteli sitä herkillä sieraimillaan ja huomattuaan, että se oli aivan kuollut, poistui hitaasti metsän pimennoihin. Itse se pääsi tästä vaarallisesta seikkailusta pahemmista vammoista.

Miranda kävi vuoron takaa kunkin tapetun eläimen luona ja katseli niitä mieltäväänä Taavin vaieten tuumiessa, mitä nyt oli tehtävä. Hän oivalsi, että hänen oli paras liikkua varoen, niinkauan kun Miranda taisteli tunteidensa kanssa. Viimein sanoi tyttö nyyhkyttävällä äänellä ja silmät suurina ja kirkkaina:

"Tule, lähdetään pois tästä kamalasta paikasta!"

Taavi tunsu lievää mielihahaa, kun piti jättää kaksi hyvää nahkaa kettujen kaluttaviksi; mutta sanaakaan sanomatta hän kuitenkin seurasi Mirandaa. Olisi ollut vaarallista puhua tällä haavaa nahkoista. Mutta heti kun avorinne oli kadonnut puiden peittoon, hän kääntyi sivulle päin ja suuntasi kallionnyppylää kohti, joka näkyi puitten välistä.

"Miksi sinä tänne käännyt?" kysyi Miranda.

"Minä epäilen, että ilveksillä on noissa louhissa pesänsä", hän vastasi, "ja meidän tulee etsiä se."

"Mitä me niiden pesällä?" impi hämmästyen kysyi.

"Varmaan siinä on joku ilveksen penikka", sanoi Taavi, "ja ne meidän tulee löytää."

"Minkä vuoksi?" kysyi Miranda epäluuloisesti.

Taavi katsoi häneen.

"Pyysit minua ampumaan molemmat vanhemmat, Miranda", hän sanoi hitaasti, "hirvaan vuoksi. Soisitko nyt penikkain kuolevan nälkään?"

"Sitä en tullut ajatelleksikaan, Taavi", vastasi impi omantunnon tuskalla; ja hän katsahti Taaviin uudenlaisella hyväksymisellä. Hän itsekseen ajatteli, että Taavi, vaikka olikin erämies ja veren tahraama, kuitenkin osotti herkempää ja järkevämpää hellyyttä metsän karvaista kansaa kohtaan kuin hän itse.

Melkein puolen tuntia he etsivät kalliopykälän louhikoista, ja lopulta löysivät matalan luolan, jonka suuta peitti riippuva vaivauskedri-vaippa. Luolan suulla oli luita ja sisällä kelli kuivalla sammalpatjalla kaksi pienoista ruosteen ruskeata kissanpenikan kaltaista olentoa pehmeästi yhteen kietoutuneina. Mirandan tarkka näkö keksi ne paikalla, mutta Taavin silmät tottuivat vasta jonkun sekunnin kuluttua pimeään. Ilveksen penikat karvakeräksi yhteen kietoutuneina näyttivät Taavista sangen somilta — hyväiltäviltä ja suojeltavilta. Hän hyvin tiesi, kuinka niiden avuttomuus herättäisi sääliä Mirandan hellässä sydämessä. Siitä huolimatta hän lujalla rohkeudella, jota harvat sankarit olisivat samoissa oloissa kenneet osottamaan, astui eteenpäin, kumartui, selvitti erilleen pehmeän karvakerän ja metsästyspuukonsa raskaalla päällä napautti kumpaakin penikkaa terävästi niskaan, tappaen ne paikalla ja helposti.

"Voi noita pikku raukkoja!" hän mutisi; "ei niille voinut mitään muutakaan", ja hän kääntyi Mirandan puoleen.

Impi oli peräytynyt luolan suulta ja seisoi nyt kasvot punaisina tuijottaen häneen vihasta säihkyvin silmin.

"Sinä raakalainen!" hän huudahti.

Taavi oli otaksunut, että tapauksesta syntyisi keskustelua. Mutta ei hän osannut juuri tätä odottaa. Hän sanoi puolestaan selvät sanat.

"Minä luulin sinua täysikasvuiseksi naiseksi; ja vaikka sinun ajatuksesi ovatkin tuntuneet niin kaukaa haetuilta, niin olen minä antanut niille paljon arvoa; ja ovat ne minuun vaikuttaneetkin. Mutta nyt minä huomaan, että oletkin vain tyhmä lapsi, joka et viitsi ajatella. Luulitko sinä tosiaan, että nuo pienet rääsyt olisivat voineet elää ja pitää huolta itsestään?"

Taavi puhui kylmästi, uhmaten; ja hänen äänessään oli isännöivä sävy, joka lannisti neitosta. Ja Miranda lisäksi hämmästyti. Hänen kasvonsa punastuivat vielä tummemmiksi, mutta hän loi alas silmänsä.

"Minä olisin vienyt ne kotiin ja kesyttänyt ne", vastasi hän vallan nöyrästi.

Taavin jyrkkä ilme lauhtui.

"Sinä et millään olisi voinut niitä elättää. Ne olivat liian nuoret, pikkuista liian nuoret. Kas nyt, eihän niillä ole vielä silmiäkään. Ne olisivat käsiisi kuolleet, Miranda, se on varma asia!"

"Mutta — kuinka sinä saatoit!" impi intti, ei enää vihalla, vaan kurkussa säälin värähdys.

"Se oli juuri sama tempu, Miranda, jonka sinä teet kaloille niiden kärsimyksen päättääksesi."

Miranda katsahti ylös äkkiä, silmät suurina.

"Tiedätkö mitä, Taavi, sitä en ole koskaan ennen tullut ajatelleeksi", hän vastasi. "Minä en enää koskaan pyydä kaloja, en koko elämässäni! Lähdetään pois täältä."

"Näetsen", alkoi Taavi, joka oli päättänyt kylvää Mirandan mieleen muutamia epäilyksen siemeniä hänen omien mielipiteittensä oikeuteen nähden, "näetsen, Miranda, ei ole mahdollista olla aina elämässä johdonmukainen; mutta saatpa nähdä, että aina elämä tavalla tai toisella saattaa sinut häpeään. En minä tahdo sillä sanoa, että sinä olet kauttaaltaan väärässä, en toki. Kun olen tullut näkemään, kuinka sinä ymmärrät metsän eläimiä ja kuinka ne ymmärtävät sinua, niin niiden tappaminen on alkanut minusta itsestäkin tuntua vähän toiselta kuin ennen. Mutta, Miranda, luonto on luonto eikä sillä pitkälle pääse, jos sitä vastaan puskee. Katsoppas tätä, sinä käskit minua ampumaan ilveksen, koska se tappoi hirvaan vasikan. Mutta ei se tappanut sitä häijyydestä eikä vain oman vatsansa täyttämiseksi — senhän sinä tiedät. Se tappoi naaraansakin tarpeiksi. Ilvekset eivät ole niin rakennetut, että ne voisivat syödä ruohoa. Ellei naarasilves olisi saanut tarvitsemaansa lihaa, niin penikat olisivat kuolleet nälkään. Sen täytyy tappaa. Luonto on sille antanut tämän lain, ja panttereille, ketuille, susille ja pesukarhuille ja portimoille samoin. Ja karhuille se on antanut saman lain, vaikk'ei niin ankaraa, ja ihmiselle niin ikään; nämä kaikki ovat siten rakennetut, että niiden tulee syödä kaikenlaista ruokaa, lihaa muun mukana. Ja oikein eläkkeeseen ja ollakseen täydesti sitä, mitä niiden on oltava, niiden kaikkien täytyy joskus syödä lihaa, sillä luonto ei paljon suvaitse sitä, että sen lakeja laiminlyödään!"

"Olenhan minä terve", keskeytti Miranda kiihkeästi, ilmeisellä esimerkillä kumotakseen nuo puheet.

"Ehkäpä et ainiaan!" arveli siihen Taavi.

"No jos minä sairastun, — niin minä kuolen, ennenkuin syön lihaa!" väitti impi kiihkeästi. "Mitä iloa on elämästä, jollei se ole muuta kuin murhaa, murhaa ja murhaa, ja jos jokaisen edestä, joka jää eloon, monen täytyy kuolla!"

Taavi pudisti päätään järkeillen.

"Sitä, Miranda, ei vielä kukaan ole voinut selvittää. Minä olen ajatellut sitä koko joukon, ja lukenut myös siitä koko joukon yksinäisessä leirissäni, enkä voi mitenkään sitä käsittää. Usein minusta on tuntunut siltä kuin ei koko elämä olisi muuta kuin muutaman perhosen lepattelemista hautausmaalla. Mutta siitä huolimatta, ellemme liian paljon typerästi haudo semmoisia asioita, joita emme voi ymmärtää, niin meistä tuntuu hauskalta elää; ja minä, Miranda, ajattelen että tämä elämä voisi olla ihanampi kuin ihaninkaan uni."

Hänen äänessään oli, kun hän sanoi nämä viimeiset sanat, jotain joka sai Mirandan värähtämään, mutta samalla kehotti häntä olemaan varuillaan.

"No niin", impi huudahti jyrkästi, vaikk'ei asiaan kuuluvasti, "minä en enää koskaan pyydä kaloja."

Vastaus ei ollut juuri sen laatuinen, jota Taavi olisi kaivannut pikku hyökkäystään tukemaan, hän sen vuoksi nolostui ja antoi keskustelun raueta.

XVII LUKU.

Koskien pauhussa.

Vähää ennen puoltapäivää, sydänkesän helteen heikosti suotaessa aarniometsänkin viileihin soliin ja haaleansinisen perhon siellä täällä toverinsa keralla karkeloidessa kirkkaan varjon poikki ja metsän hyvänhajuisten tuoksujen levitessä ilmaan tavallista runsaampina, molemmat vältäjät raukaisevan lämmön muistutellussa pysähtyivät puolista syömään. Kaatuneen hemlokin rungolla, pienen, mutta melskeisen puron rannalla istuen he söivät vaatimattoman aterian, juustoa ja mustaa leipää, jota Kirsti oli pannut Taavin laukkuun. Lyhyt oli heidän lepoheikkensä, ja kun he jälleen lähtivät liikkeelle, niin Taavi sanoi:

"Tästä ei ole mailiakaan Isoon Haaraan. Gaben kanootti on kätkeyty pensaihin aivan tämän pienen puron suuhun. Eikös se pidä aika ääntä?"

"Minä pidän siitä äänestä", huudahti Miranda, astuen sukkelaan ja iloisesti, ikäänkuin joen kevyt sointuva soitto olisi hänen veriinsä mennyt.

"Niin, mutta Iso Haara on sentään vähän isoäänisempi", jatkoi Taavi. "Se on väkevää vettä, koski kosken perästä kaiken matkaa aina Gaben raivaukselle saakka. Ethän vain pelkää, Miranda?"

Impi nauroi kauniin naurahduksensa, se oli sangen kimakka, mutta lyhyt, sointuva ja kumman hännäävä. Hän kiihkomielin odotti koskenlaskua.

"Minä luotan siihen, Taavi, että sinä osaat kanoottia hoitaa", siinä kaikki, mitä hän sanoi. Hänen äänensä luottavaisuus vaikutti, että Taavi mielestään oli päässyt melkoista lähemmäksi päämääräänsä. Hän ei uskaltanut puhua, ettei tämä ilo itseänsä ilmaisisi.

Vähän ajan kuluttua alkoi kuulua toista ääntä, johon pienen puron kirkas ilakoiminen ei kuitenkaan hukkunut, eikä edes hämmentynyt, vaan esiintyi kirkkaana kuin jylhää taustaa vastaan. Se oli suurta, mutta lauhkeata, sykkivää pauhua, joka näytti kuuluvan samalla haavaa joka puolelta; ikäänkuin olisi heitä lähestynyt etäisiä karjalaumoja ontolla maalla kulkien. Taavi katsahti Mirandaan, joka loi häneen säteilevän ymmärryksen katseen.

"Siellä on koski!" hän huudahti. "Laskemmeko tuon?"

Taavi nauroi.

"Emme tuota! Emme likimainkaan! Se on 'Metsäkarju', joka siellä pauhaa, ja se on enemmän putous kuin koski. Aivan sen alla on pyörre ja suvanto, ja siitä me lähdemme kanootilla."

Heidän jatkaessaan kulkuaan tuntui tuo suuri paisuva pauhu Mirandan mielestä täyttävän hänen sielunsa ja se vaikutti hänessä syvään vaikkapa hiljaisen kiihtymyksen. Mutta vaikkapa sen mahti nopeaan paisui, niin pysyi puron kevyt loiske kuitenkin selvänä, ikäänkuin sen pinnalla uiden. Sitten metsän edestä päin ohetessa ja valkoisen päivänvalon sieltä vastatessa puron ääni yht'äkkiä tukehtui, kerrassaan hukkui. Lauhkea läpitunkeva pauhu puhkesi yht'äkkiä vapisevaksi, rajuksi, taistelevaksi, räjähteleväksi jyrinäksi; ja metsästä ulos astuessaan heillä oli edessään mutkainen putousrinne pitkin pituuttaan. Valkoisina, keltaisina, ruskean vihertävinä aallot hyppelivät ja mukeltelivat nurin niskoin pitkin ärjyvää rinnettä ja siellä täällä mustat kalliopaadet pistivät vedestä olkapäänsä ja ainiaan harasivat hyökijien voimaa vastaan.

Miranda seisoivat tämän näyn tenhoamana ja katseli, sillä aikaa kun Taavi pensaista veti ruskahtavan keltaisen koivuntuohi-kanootin ja työnsi sen vesille tyveneeseen, vaikkapa vaahtilaikkaiseen akanvirtaan, joka palasi rantaa pitkin vastavirtaan. Keulaan hän pani tiiviin risukimpun Mirandalle istuimeksi, toisen latuskan kimpun hänelle selkänokjaksi, jottei poikkikituki tekisi hänelle haittaa.

"Sinun on parempi istua matalalla, Miranda, eikä olla polvillasi", Taavi selitti, "sillä minun täytyy toisissa korvissa seisoa ja auttaa sauvoimella, ja sinun on vakavampi istua kuin olla polvillasi."

"Mutta minä melon paremmin polviltani", intti Miranda.

"Ei sinun tarvitse meloa", sanoi Taavi hieman tuikeasti. "Sen verran ehkä vain, että joskus ulostat kalliosta, siinä kaikki. Virta ja minä pidämme huolen lopusta."

'Metsäkarjun' putous päättyi sangen laajaan ja syvään lampeen, jonka suuret pohjaontelot lauhduttivat veden raivoa, niin että se jurona lähti matkaa jatkamaan. Taavi oli perässä polvillaan, mela kädessä, pitkä valkoinen sauvoim perästä pitkälle pistäen, niin että se oli joka hetki käsillä. Muutamalla

melan pistoksella pieni venho kiiti syvän virran sileille purppuran ja meripihkan karvaisille pyörteille, joilla vaahtisiekaleita hitaasti kierteli. Muutaman minuutin kuluttua kierrettiin äkkijyrkkä kasvien kaartama kallionpolveke, jonka jälkeen virran viimeinenkin voima raukesi syvään tilavaan kanavaan, koprun ärjyntä masentui äkkiä samaksi sykkiväksi jyrinäksi, jonka he olivat ensin kuulleet, ja kanootti, Taavin ääneti sille kyytiä antaessa, kiiti myötämaahan tumman ruskeata lasipintaa. Mailin verta oli tätä hiljaista vettä, ja tällä väliä Mirandan piti välttämättä saada meloa. Kalliot kohosivat suoraan virran kalvosta ja puut riippuivat alas niiden partaalta ja kesäkuun aurinko, jonka lämmin valotulva täytti vettä virtaavan kalliokaukalon, vielä suuresti kohensi sen jylhyyttä. Sitten kalliot alenivat ja veden raja vietti jyrkkiä, rehevän kasvullisuuden peittämiä rinteitä ja edestä päin alkoi kuulua paisuvaa temmeltävää pauhua. Virta valveutui kanootin alla ja kiiti sukkelampaan eteenpäin. Kuohujen pauhu näytti hyökkävään vastavirtaa heitä vastaan. Virran kalvo alkoi kallistua matkan mukaan; silti kuitenkin murtumatta se järjestyi pitkiin nauhamaisiin poimuihin. Kaukana vesimäen alla mellasti sitten vastassa ahnas pölyinen valkoinen vyöhyt lyhyitä hyökyaaltoja, jotka kulkivat aivan uoman poikki.

"Parempi melomatta nyt, Miranda", sanoi Taavi tyynellä äänellä, nousten hetkeksi seisomaan veden kulkua tutkiakseen kanootin sukkelaa luistaessa mylläkkää kohti. "Nyt on paljasta keskimatkaa aina Gaben mökille saakka. Eikä sitä kauaa viivytä tällä matkalla."

Lyhyen hetken kuluttua Miranda näki lehväisten rantain ikäänkuin vastaan juoksevan ja aaltojen kiehuvan rintaman ikäänkuin heitä kohti karkaavan. Hän ei ollut vielä koskaan laskenut koskea; järvellä vain hän oli opetellut kanoottia hoitamaan. Hän pidätti henkeään, mutta pysyi pelottomana myllertävän veden pauhatessa ja voihkiessa hänen ympärillään. Sitten hänen verensä kiihtyi jännityksestä; hermoja kimitti. Hänen teki mieli kirkaista ja meloa hurjasti ja umpimähkään. Mutta hän hillitsi kuitenkin mielensä. Ei liikahnutkaan. Piti kiinni melasta, joka makasi joutilaana hänen edessään, ja kädellään vain kiristi sen vartta, niin että rystät valkenivat. Taavi ei virkkanut sanaakaan; ei mikään ilmaissut hänen läsnäoloaan, paitsi että kanootti ampui suoraan kuin nuoli ja iski varmasti kiinni suuriin hyökyviin aaltoihin, niin että Miranda kyllä tiesi hänen teräsranteidensa sitä ohjaavan. Äkkiä pulpahti aivan keulan eteen särmäinen musta kallio, jota vastaan vesi hurjasti rynnisti, suistuakseen murrettuna takaisin kahden puolen. Kanootti syöksyi suoraan sen päälle ja Miranda pidätti henkeään.

"Pistä oikealta puolelta!" käski Taavi terävään. Miranda pisti terhakasti melallaan, pisti kerran — toisen — jo kolmannenkin, — ja viime tingassa kääntyen ja veden partaillaan solistessa kanootti hyvässä turvassa kiiti ohi.

Miranda herkesi melomasta. Edessä oli jyrkempi rinne, mutta selvä uoma, aallot eivät olleet korkeita, mutta lainehtivat sisäänpäin keskustaa kohti. Kanootti hyökkäsi niiden keskelle, kellervän viheriään, sisälmyksiään myöten vaahtujuomuisten hyökyjen molemmilta puolilta sitä rutistaessa. Penkan juurella kihisi terävänä ja auringonpaisteessa loistaen kolme suurta kaarevaa aaltoa, keskiuomassa paikallaan hyökyen, taapäin kipertyvät harjat ohuina ja särmäisinä. Taavi laski suoraan niiden puhki. Ohuet harjat heittivät nopean venhon niitä puhkoessa toinen toisensa jälkeen kylmät tyrskyt vasten Mirandan kasvoja, kastaen hänet ja syytäen kanoottiin suuren sangollisen vettä.

"Ohhoh!" hengähti Miranda yllätettynä ja ravisti hiuksiaan hurjasti nauraen.

Tämän jälkeen oli satakunta syltä tyynempää vettä ja Taavi laski varovasti rantaan.

"Meidän täytyy mennä maihin ja tyhjentää vene", hän sanoi. "Ei koko matkalla ole tämän jälkeen enää samanlaisia isoja aaltoja; eikä nyt enää nakkaa vettä Gabelle mentäessä."

"Ei tee mitään, vaikka nakkaisikin!" huudahti Miranda innoissaan. "Se oli ihanaa, Taavi! Ja sinä laskit mainiosti!"

Tämä kiitos hieman hämmensi Taavia, eikä hän osannut osottaa tyytyväisyyttään sen johdosta muuta kuin tyhmällä irvistyksellä, joka yhä oli hänen kasvoillaan hänen taas kääntäessään kanootin oikein päin ja työntäessään sen vesille. Se oli vielä paikallaan, kun Miranda asettui keulaan; ja kumma kyllä, tytöllä ei ollut mitään halua moittia häntä siitä.

Tuntikauden kesti vielä laskua ja se oli melkein yhtämittaista koskimatkaa, siellä täällä vain lyhempi kappale työntä vettä. Ei ollut ainoatakaan yhtä pitkää ja rajua koskea kuin ensimmäinen; mutta kun kanootti lopulta hiljensi kulkuaan tullessaan sille suvannolle, joka kulki Gaben raivauksen kohdalla niityn halki, niin kauan kestänyt jännitys raukaksi Mirandaa. Hänestä tuntui, kuin olisikin se ollut hänen, eikä Taavin erehtymätön silmä ja pettämätön ranne, joka kuljetti kanootin voitokkaasti ärjyvien uhkaavien hyrskyjen halki.

He laskivat maihin kukkaisen niityn rantaan ja Taavi kumosi kanootin ruohokkoon jalavan varjoon, jottei iltapäivän aurinko pääsisi pihkaa saumoista sulattamaan. Gaben mökki oli kivenheiton päässä

niitystä siksi korkealla maalla, että se oli kevättulvilta turvassa. Se oli kalju, huonosti hoidettu paikka; kaikki tatar- ja perunamaat olivat vielä mustia kantoja täynnään; ulkokuoneet hajoamaisillaan; mökin ympärillä ei köynnöstä, ei pensasta. Miranda tunsu säälin pistoksen sitä katsellessaan. Heidän mökkinsä oli kylläkin autio, mutta sen autius oli korkeata, jylhää ja kirkasta; se näytti pitävän seuraa taivaan tähtien kanssa. Mutta tämän paikan autius oli umpinaista laakso-autiutta, se oli vailla taivaanrantaa ja toivoa. Hän oli niin suruissaan, että melkein itki, nähdessään sen kalpean vaimon alakuloisine silmineen, joka ilmestyi mökin oveen heille tervetuloa toivottamaan.

"Sary Ann, tämä nyt on Miranda, josta teille puhuin."

Molemmat naiset käittelivät toisiaan hieman ujosti rotunsa vaiteliaaseen tapaan, eikä kumpikaan puhunut sanaakaan.

"Kuinka Jimmyn laita on?" kysyi Taavi.

"Melkein kuin ennenkin, kiitos vaan huolestasi, Taavi", vastasi vaimo ja kulki väsyneesti tupaan.

Akkunan vieressä istui matalalla tuolilla laiha, kalpea pikku poika, jonka pitkät vaaleat hiukset valuivat hartioille ja joka haluttomasti leikki likaisella punaisen ja keltaisen kirjavalla tilkkunukella. Hän kohotti surulliset sinisilmänsä Mirandan kasvojen puoleen, kun tämä, nopean hellyyden ja säälintunteen valtaamana, juoksi eteenpäin ja polvistui häntä syleilläkseen. Immen eloisuus ja hänen katseensa hellä kirkkaus paikalla suostuttivat lapsen. Hänen kuihtuneet pienet kasvonsa kirkastuivat. Hän kohotti lapsensuunsa suudeltavaksi. Miranda painoi hänen kellervän päänsä vienosti rintaansa vastaan ja sai töin tuskin estetyksi silmänsä kyyneltyästä, — niin koskivat häneen lempi ja sääli ja sydämen äitiyden kaiho.

"Se suostuu teihin, Miranda", sanoi vaimo hymyillen. Ja Taavi, jonka tunteet olivat aivan reunainsa yli kuohua, ei malttanut olla ylpeänä huudahtamatta:

"Tahtoisinpa minä tietää, kuka ei häneen suostuisi?"

Hän tällä hetkellä tunsu, että Miranda nyt oli paljasta ihmistä, eikä koskaan voisi kokonaan palata salaperäiseen kaameaan erämaahansa eikä pitää metsän mykkää karvaista heimoa omaa lämmintä ihmiskukaan parempana. Hän kaivoi rohdot laukustaan; ja Jimmy otti lääkkeen Mirandan avuliaasta kädestä, ikäänkuin se olisi ollut jumalten juomaa. Jimmyn äiti katseli impeä peittelemättömällä mielihyvällä. Jos olisi ollut pelkoa, että Miranda jäisi sinne pitemmäksi aikaa, niin hänessä olisi herännyt äidin kateutta; mutta näin ollen hän tunsu vain mitä suloisinta helpotusta, kun Jimmy näin sai olla muutaman tunnin muitten huomassa. Hän kuiskasi Taaville kuultavasti — tai oli vain kuiskaavinaan paremmin härnätäkseen:

"Siitä tuleekin sinulle, Taavi Titus, hyvin nätti ja veikeä pikku vaimo, ja hän se osaa hoitaa lapsesi. Sinä olet onnen poika, ja minä vain toivon sinun ymmärtävän, kuinka onnellinen olet!"

Taavi parka. Se oli kuin sangollinen kylmää vettä vasten kasvoja. Hetken hänen teki mieli kuristaa ystävällinen, karkeasyinen, hyväntahtoinen tyhmä vaimo, joka seisoi ja säteili heitä molempia kohti kelmeätä hyväntahtoisuuttaan. Hän kirosi itseään, kun ei ollut häntä varottanut, ettei Mirandaa sopinut härnätä samalla tavalla kuin kylän tyttöjä. Hän näki Mirandan kasvojen lentävän punaisiksi korvia myöten, vaikka hän koukistui Jimmyn yli, eikä ollut kuulevinaanakaan; ja Taavi tiesi, että sillä samalla hetkellä hänen hyvä työnsä tuhoutui. Muutamaan sekuntiin hän ei voinut sanoa mitään ja hiljaisuus alkoi tuntua tuskastuttavalta. Sitten hän änkötti:

"Minä pelkään, Sary Ann, ettei minua odota semmoinen onni, vaikka minä halusta hänet ottaisin, sen taivas tietää. Miranda ei pidä minusta kovin paljoa."

Vaimo katsoi häneen, ikäänkuin ei uskoisi.

"No mutta Herran nimessä, Taavi Titus, mitä hän sitten tekee täällä kahden kesken sinun kanssasi?" hän huudahti ja väsymys palasi taas lauseen lopulla hänen ääneensä. "Mene nyt järveen! Ethän sinä tunne naisia ensinkään!"

Tämä oli jo liikaa Taaville, jonka vaisto oli kehittynyt erehtymättömän hienoksi niinä pitkinä kuukausina, joiden kuluessa aarniopuut, suuret tuulet ja vakaat tähdet olivat olleet hänen ainoana seuranaan. Hänen omat kasvonsa kävivät nyt punaisiksi Mirandan vuoksi.

"Minä olisin teille, Sary Ann, kiitollinen, jos tämä asia saisi jäädä tähän", hän sanoi tynnosti. Mutta hänen äänessään oli lujuus, jonka vaimo käsitti.

"Te olette varmaan kumpikin puolikuolleena nälästä", hän sanoi. "Minun täytyy paikalla ruveta illallista hommaamaan." Ja hän lähti lieden luo ja täytti kattilan.

Miranda ei sen jälkeen illallisen aikana eikä lyhyen illan mittaan virkkanut Taaville sanaakaan. Hän puhui rouva Whitelle jonkun verran ja hyvin ystävällisesti, kaunaa kantamatta; mutta pikku Jimmyyn kiintyi muuten hänen koko huomionsa. Ja hän saikin pitää Jimmyn melkein omanaan, sillä rouva White sai Taavin seurakseen lähtiessään ulkoaskareille ja lypsämään. Myöhemmin takkavalkean ääressä, jota pidettiin enemmän hovin kuin lämmön vuoksi, rouva White enimmäkseen keskusteli Taavin kanssa. Hän ei ollut tälle kiukuissaan saamastaan nuhteesta, — kantoi sen sijaan epämääräistä kaunaa Mirandaa vastaan, tämä kun muka oli siihen synnä. Rouva White alkoi älytä, että Miranda oli toisenlainen kuin muut tytöt ja toisenlainen kuin hän itse oli tyttönä ollut. Mirandan hienous ja herkkyytys tuntuivat hänestä suorastaan loukkaavilta, vaikk'ei hän voinutkaan niiden laatua määritellä. Hän aivan ylimalkaisesti sanoi, että tyttö oli olevinaan; ja hän alkoi tuota pikaa arvella, että Taavin kaltainen pulska poika oli hänelle liian hyvä. Mutta siitä huolimatta vaimo oli oikeamielinen nainen omaan uupuneeseen värittömään tapaansa; eikä hän voinut muuta kuin myöntää, että Mirandassa varmaan piili paljon, koska pikku Jimmy häneen niin kiintyi — "sillä lapsi tuntee hyvän sydämen", kuten hän itseksen arveli.

Matkamiehet läksivät seuraavana aamuna heti päivänkoiton jälkeen paluumatkalle, Miranda vaivoin riistäytyen irti pikku Jimmyn syleilystä ja jättäen hänet epätoivoisen itkun valtoihin. Miranda oli nyt Taavia kohtaan aivan kohtelias ja semmoinen kuin tavallisestikin, jopa siihen määrään, että kiltti, tylsä rouva White päätti kaiken taas olevan ennallaan. Mutta Taavi tunsii jäätävän erotuksen; ja hän oli liian ylpeä ja ehkä sillä haavaa liian toivotonkin koettaakseen sitä sulattaa. Koskien nouseminen sauvomalla oli hidasta ja ankaraa työtä, Taavi teki ihmeitä taitavuudellaan ja voimallaan, mutta oli aivan ääneti. Hänen voimatyönsä eivät jääneet Mirandalta huomaamatta, mutta impi paadutti sydäntään itsepintaisesti; sillä häpeän tunne, jota hän ei ollut koskaan ennen kokenut, antoi nyt kiinteyttä hänen kiukulleen. Siitä huolimatta hänen kuitenkin täytyi kaiken aikaa sykkivin sydämin katsella tätä taistelua kohisevia koskia vastaan ja ihailla niiden hidasta järkähtämätöntä voittamista. Metsän poikki astuttiin vaieten nyt kuten menomatallakin; mutta kuinka erilailla nyt vaiettiin! Se vaietilo ei nyt ollut tarkotuksesta sähköistä, vaan kylmää, seinällisen huoneen äänettömyyttä. Ja metsän henget näyttivät olevan hyvillään Taavin vastoinkäymisestä, ne eivät nyt sallineet mitään välikohtausta, ei mitään viihdykettä. Ne pitivät kaiken metsäkansan piilossa, ne häätivät metsän pihoilta kaiken elämän ja merkityksen. Ja Taavin mieli synkistyi.

Saapuessaan takaisin raivaukselle vähää ennen auringonlaskua he pysähtyivät mökin ovelle. Taavi katsoi Mirandaa silmiin puoleksi moittien, puoleksi rukoillen. Kirstin ääni kuului mökin takaa vadelmapensaista rattoisasti haastellen Kroofille. Miranda ojensi kätensä kylmän avomielisesti ja loi Taaviin ilmeettömän vastakatseen.

"Se oli oikein hauska matka, Taavi, kiitos siitä", hän sanoi. "Äidin löydät tuolta vadelmia poimimasta."

XVIII LUKU.

Vieraan tihutyö.

Kaiken kesää ja alun syksyäkin Taavi aina parin viikon kuluttua kävi raivion mökillä ja Miranda aina osotti häntä kohtaan samaa kylmää totunnaista kohteliaisuutta. Hän tunsii taikka ainakin luuli tuntevansa kiittollisuutta Gabe Whiten suorapuheista kelmeätä vaimoa kohtaan, joka niin kömpelöillä kolauksilla oli hänet järkiinsä palauttanut juuri kun hän oli ollut vähällä uhrata vapautensa ja yksilöllisyytensä miehelle — voimalliselle miehelle, joka olisi hänet itseensä yhdyttänyt. Kiihkeällä innolla hän jälleen etsi piilevän kansan seuraa, aarniometsän salaisuutta ja ihmeitä. Kun se oli inhimillinen rakkaus, jota hän paraillaan tukahutti, ja kun hän samalla sydämessään tunsii kalvavaa ihmisyyden kaipausta, vaikk'ei sitä itsekään tiennyt, niin tuli Kirstin osaksi semmoinen mielenosotuksellinen hellyys jommoista tyttö ei ollut koskaan ennen osottanut. Se miellytti Kirstiä ja hän vastasi siihen sydäimestään tyneen voimalliseen tapaansa; mutta hän älysi, mikä sen pohjalla piili ja hymyili ajatuksiensa piilosopissa itseksseen, uskaltamatta aavistustaan edes varmaksi ajatella, koska hän pelkäsi immen vaistomaisesti sen silloin tajuavan. Hän piti Taavia suuressa arvossa, vaikk'ei sitä Mirandalle koskaan sanonut; ja hän rohkaisi vakaasti alakuloista kosijaa yhtä mittaa vakuuttaen: "Kaikki käy hyvin, Taavi. Älä suureksi, vaan odota, kunnes aika tulee." Ja Taavi sen mukaan odotti aikaansa tyynenä, vakaana ja kiireettömänä; ja jos hän sureksikin, niin koetti hän ainakin kaikin tavoin olla sitä näyttämättä.

Kirsti oli siis Taavin liittolainen, mutta kaikki metsän asukkaat olivat hänen leppymättömiä

vastustajiaan; sillä niin lähelle Mirandaa ei metsän kansa ollut vielä koskaan tullut sillä ajalla, jonka hän oli viljellyt sen puolisalaista tuttavuutta. Kroof oli melkein aina hänen seurassaan, jos suinkin vielä entistäkin uskollisempana ja paljon ovelampana Mirandan puhetta ymmärtämään. Ja Kroofin penikka, erinomaisen hyvän näköinen ja kauniisti kehittynyt eläin, oli melkein yhtä uskollinen kuin emo. Kun nämä molemmat joskus harvoin olivat poissa omilla retkillään, jotka Kroof huomasi tarpeellisiksi penikan lihasten harjottamiseksi, niin silloin ketut alkoivat seurata Mirandaa, juosten kuin koirat hänen kintereillään; ja eräänä painostavana iltapäivänä, kun hän oli nukahtanut männynneulasten peittämälle rinteelle, tuli se sama suuri pantteri, jonka kynsistä hän oli Taavin pelastanut, ja laiskasti tallusteli ja kävi hänen viereensä maata. Miranda heräsi sen kovaa kehrätessä aivan hänen korvanjuureensa. Pantteri kehräsi vielä kovemmin, kun hän hiljaa kynsi sen leuanalustaa. Mirandan täytti omituinen innostus, kun hän huomasi vaikutuksensa metsän eläimiin yhä kasvavan ja laajenevan. Ei mikään, niin hän lupasi, saisi milloinkaan viekotella häntä pois näistä kirkkaista varjoista, tästä vaikenevasta kansasta, jota hän hallitsi kädellä ja silmällä ja tästä salaperäisestä elämästä, jonka ainoastaan hän saattoi tuntea. Kun vanha Taavi, johon hän oli lämpimästi kiintynyt, tähän aikaan yhä harvemmin kävi raiviolla, niin Miranda pyrki häntä karttamaan ikäänkuin peläten, että hän heikentäisi tätä päätöstä; ja itsepintaisesti hän oli ajattelemta pikku Jimmyn kalpeita kasvoja ja lapsen suuta, sillä se ajatus oli vaarallisin kaikista. Ja tästä seurasi, että kun lokakuu tuli ja koko metsä kaikkialla oli täynnään varisevien lehtien äänetöntä elämää ja sinisen taivaankannen valo alkoi tutkia paikkoja, jotka olivat olleet siltä suljetut kaiken kesää, niin Miranda mielestään oli sangen varma päätöksessään; ja Taavin oli nyt taisteltava, ettei hänen sydämensä epätoivo pääsisi kasvoin kovin selvään kuvastumaan.

Sen lokakuun lopulla Taavi metsästysretkellään tuli kulkeneeksi samalle avoimelle kalliopaikalle, jossa hän oli kesäkuussa Mirandan kanssa tavannut ilveksen. Hän paraillaan etsi Kirstille verestä lihaa, mutta riistaa ei ollut näkynyt sinä päivänä ensinkään. Juuri kun hän jonkinlaisen koti-ikävän haikeudella tunsu tämän paikan, jossa hän ja Miranda olivat näyttäneet lyhyen hetken olevan keskenään niin täydelleen sopusoinnussa — kuinka kauan siitä oli ja kuinka uskomattomalta koko tapaus hänestä nyt tuntui! — niin hänen erämiehen silmänsä keksi näyn, joka sai rihlan viipymättä poskelle lentämään. Aivan aukion reunalla seisoi karhunpenikka ja ahneesti riipi täpötäysistä varsista mustikoita ja mörähteli tyytyväisenä kun niitä oli niin paljon ja ne olivat niin hyviä.

"Karhunpaisti onkin", Taavi ajatteli, "Kirstille mitä parasta. Näyttää rupeavan vähän väsymään sarvaan lihaan!"

Hän tähtäsi kiireettä, rihla paukahti terävään läiskähtäen, ja soma karhunpenikka suistui suulleen ja mukelsi nurin läpi aivojen ammuttuna. Taavi meni sen luo. Se oli paikalla kuollut — niin silmänräpäyksessä ja tuskatta, että puoliavoin suu vielä oli täynnään marjoja ja pieniä tummanviheriäisiä lehtiä. Taavi tunnusteli sen pehmeätä ja kiiltävän mustaa karvaa.

"Olipa siinä kaunis karhun alkua", hän mutisi melkein katumapäällä. "Oli kai vähän ilkeätä tehdä sinusta noin äkkiloppua, kun sinun oli siinä yksinäsi niin lysti olla."

Mutta Taavi ei ollut se mies, joka antoi turhalle hemmottelulle mielessään sijaa. Hän viipymättä nylki saaliin ja kätki nahkan huolellisesti, latoen sen päälle kasan isoja kiviä, palatakseen ottamaan sen niin pian kuin aika salli. Hän oli nyt matkalla raivaukselle, eikä voinut ottaa matkaansa veristä nahkaa, joka olisi lopullisesti tuominnut hänet Mirandan silmissä; mutta nahka oli liian kaunis jäädäkseen kettujen ja ahmain saaliiksi. Kun se oli varmassa tallessa, niin hän leikkasi penikasta mureimmat palat, kääri ne koivun tuoheen ja nakkasi kantamuksen selkäänsä, lähtien sitten raivausta kohti harppaamaan. Hänen mielessään oli, että Kirstin vielä sinä iltana piti saada karhunpaistia.

Vähän sen jälkeen kuin hän oli lähtenyt kallioaukiolta, jolla punainen raato rumasti irvisti päivän paisteelle, ilmestyi pimennoista toinen karhu verkkaan tallustellen. Se oli suunnattoman suuri, karva ruosteen ruskahtava, harmaita karvoja kuonon ympärillä. Se pysähtyi ympärilleen katsellakseen. Samassa sen ruumis jäykistyi ja sitten se rytinällä hyökkäsi mustikkapensaitten kautta kohti sitä paikkaa, missä kamala raato venyi verissään. Karhu kulki sen ympäri kahdesti, kuono ilmassa ja taas maatakin sivuten. Sitten se poistui siitä hitaasti takaperin alamäkeen, tuijottaen siihen silmillään ikäänkuin odottaen, että se nousisi ylös ja seuraisi häntä. Metsän reunalla se sukkelaan pyörii ympäri ja lähti vihaista laukkaa seuraamaan Taavin jälkiä.

Se oli vanha Kroof; ja Taavi oli tappanut sen penikan.

Se hyökkäsi hurjasti hänen perässään, kamala verikosto mielessään, mutta niin sukkelaa teki Taavikin matkaa, että kului melkein tunti, ennenkuin kontion terävä vaisto ilmaisi, että vihemies oli lähellä. Raivo ei sitä sokaissut. Se hiljensi kulkuaan ja astui pehmein askelin; ja pian se näki saaliinsa, joka oli jonkun matkaa edellä, nopeaan harpaten metsän ruskeavarjoisia kujia.

Ei koko metsässä ollut toista yhtä viekasta karhua kuin Kroof; ja Kroof tiesi, etteivät koko sen hirvuinen voima ja raivo riittäneet asettettua metsämiestä vastaan. Se odotti edullisempaa hetkeä.

Hiljaa kuin portimo tai minkki se valtavasta koostaan huolimatta seurasi jälkiä. Nuori Taavi ei kaikesta erämiestaidostaan, valppaista aistimistaan eikä vaistoistaan huolimatta aavistanutkaan sitä kostajaa, joka säälimättömänä seurasi kuin koira hänen kintereillään. Taavi piti semmoista kiirettä, että hiukset syksyn viileydestä huolimatta märkinä takertuivat otsaan. Kun hän saapui purolle, joka alkoi mökin lähteestä, niin hän arveli peseytyvänsä, ennenkuin lähtisi vieraihin. Hän nakkasi myttynsä ison hemlokin alle, heitti maahan lakkinsa, vyönsä, paitansa ja laski niiden viereen ladatun pyssynsä. Sitten hän, vyötäisiään myöten alasti, poikkesi parikymmentä askelta syrjään joen muodostamalle somalle allikolle ja kyykistyi sitten polvilleen, huuhtoakseen itsensä kunnollisesti.

Kroofin pienet silmät kiiluivat punottaen. Nyt oli hetki tullut.

Se hiipi lähemmäksi, pitäen hemlokin runkoa itsensä ja vihamiehensä välillä, kunnes tuli tavarain luo, jotka Taavi oli heittänyt puun juurelle. Se nuuski hänen kokoon käärittyä myttyään ja käänsi sen nurin kämmenellään. Sitten se raivosta ja tuskasta lyhyeen rohkaisten syöksyi penikkansa murhaajan kimppuun.

Tämä vihainen röhkäisy oli Taavin saama ensimmäinen varoitus uhkaavasta vaarasta. Hän katsahti sukkelaan ylös, pää ja olkapäävät vettä valuvina. Tunsu Kroofin. Ei siinä ollut valitsemiseen aikaa. Valtava kontio oli hänet tavottamaisillaan, mutta samalla hetkellä hän oivalsi koko murhetapauksenkin. Hänen sydäntään kouristi. Allikon toisella puolella oli juuri hänen kohdallaan suuri pyökki, ei sen kauempana, kuin että siihen melkein ulotti kädellään. Yhdellä hyppäyksellä hän saavutti sen. Seuraavalla hän sai kiinni oksasta ja keikautti itsensä ilmaan juuri ja juuri välttämättä Kroofin kostavan kämmenen iskun.

Hän nousi puuhun ketterästi ja etsi oksaa, jota pitkin pääsisi toiseen puuhun ja sen kautta alas maahan pyssyn luo; ja Kroof, hetkisen epäröityään, kiipesi hänen perässään. Mutta Taavi ei löytänyt, mitä etsi. Vähän oli tosin aarniometsässä puita, joiden ylimmät oksat eivät sotkeutuneet lähimmän naapurin oksiin, mutta kun ihminen luonnostaan kammoo uintia semmoisessa vedessä, jota ei suoranainen auringonpaiste raitistuta ja elvytä, oli Taavikin sen vuoksi valinnut paikan, jossa puut olivat hajallaan niin että taivaan sini kuvastui veteen. Hän kiipesi seitsemän kahdeksan syltä korkealle maasta, ennenkuin löysi oksan, joka tarjosi vähänkään toivoa. Hän lähti sitä kulkemaan, tukien ruumistaan hennomalla oksalla, joka oli hänen päänsä päällä. Kulki oksaa pitkin niin kauas kuin se kesti, hän huomasi asemansa tuiki toivottomaksi. Hän ei olisi voinut, vaikka olisi kuinka taitavasti itseään heiluttanut ja vaikka onni olisi ollut kuinkakin hyvä, tavottaa lähimmän puun lähintä oksaa. Hän kääntyi takaisin, mutta Kroof oli jo oksan juurella. Se iski kyntensä oksaan; ryömi häntä kohti hitaasti, armotta; se oli saanut ahdistetuksi vihamiehensä ansaan.

Taavi seiso jännitettynä ja liikkumatta, odottaen kontiota. Hänen kasvonsa olivat kalpeat, suu tiukkana. Hän tiesi, että kaiken ihmislaskun mukaan hänen hetkensä luultavasti oli tullut; mutta hän aikoi tehdä, mitä tehdä saattoi. Syvällä hänen allaan, hänen ja maanpinnan muodostavan kallion ja sammalen välillä (hän katsoi alas siihen, myöhäisen auringonvalon häikäisemänä) oli vankka hemlokin oksa. Hän aikoi pudottaa itsensä viime tingassa; ja tämä oksa — hän aikoi tarrata siihen kiinni — ehkä pysäyttäisi hänen putoamisensa, ainakin ehkäisisi sitä! Se oli hatara toivo, mutta se oli ainoa toivo. Hän ei pelosta vavissut, mutta hän tunsu murhetta ja pettymystä toiveidensa saadessa tällaisen lopun; ja kohtalon murhaava iva tuntui katkeralta. Oksa taipui alemmaksi ja alemmaksi Kroofin mahtavan painon lähestyessä. Päällimäinen oksa, joka oli liian heikko yksin kestääkseen hänen painonsa, tuki häntä vielä. Hän piti päänsä pystyssä, uhmaten kuolemaa.

Sattui niin, että Miranda, joka oli lähettyvillä, oli kuullut Kroofin karjauksen, jonka se päästi hyökätessään Taavin kimppuun. Sen vihainen äänensävy oli saanut hänet hämmästyneenä ja pahaan peläten paikalle rientämään. Hän tunsu Taavin rihlan ja metsästysmekon hemlokkipuun juurella ja kauhean pelon valtaamana hänen sydämensä suli. Sitten hän näki Taavin korkealla pyökissä, paljaat olkapäävät hohtaen ruskeitten lehtien seasta. Hän näki Kroofin, joka nyt oli vain kolmen jalan päässä saaliistaan. Hän näki vihan, joka puhui pedon silmistä ja avoimesta suusta.

"Kroof!" hän huuti vihaisella käskevällä äänellä; mutta Kroof ei huolinut siitä enempää, kuin jos se olisi ollut tuulen kuiskaus. "Kroof! Kroof!" hän uudelleen huuti rukoilevan ahdistuksen, kouristavan kauhun valtaamana, kun julma eläin ryömi yhä edemmä. Taavi ei kääntänyt päätään, vaan huuti alas levollisella äänellä: "Se ei sinusta välitä tällä kerralla, Miranda. Eikö tässä liene lähtö käsissä, ei sille mahda mitään!"

Mutta Mirandan kasvot äkkiä kuin kivettyivät. Hän hairasi maasta rihlan. "Pidä varasi!" hän huuti ja tarkkaan ja varmallalla kädellä tähdäten veti ensin toista ja sitten toista liipasinta niin peräkkäin, että molemmat paukaukset melkein sulivat yhteen. Sitten hän pudotti aseensa ja seiso ja hurjasti tuijotti.

Karhun ruumis nytki hetken kouristuksentapaisesti, näytti sitten lyyhistyvän oksalle kokoon, pitäen siitä kiinni. Seuraavassa silmänräpäyksessä se hitaasti vierähti pois ja putosi alas pehmeänä suunnattomana mytynä. Huokaisevalla jyrähdyksellä se tapasi maan. Miranda päästi matalan

huudahduksen äänen kuullessaan, kääntyi pois ja nojasi hemlokin runkoa vastaan. Käänsi kasvonsa puuta kohti ja kätki ne käsivartensa taiteeseen.

Taavi tiesi nyt, että kaikki, mitä hän oli toivonut, oli nyt hänen. Mutta ensimmäisen huumaavan, tukahuttavan riemun sykkähdyksen jälkeen hänen sydämensä paisui säälistä impeä kohtaan, säälistä ja pohjattomasta hellyydestä. Hän kiipesi alas pakopaikastaan, puki päälleen metsästysmekkonsa ja vyönsä, katsoi uteliaana tyhjää rihlaa, joka makasi sammalella ja potkaisi köytetyn lihamytyn pensaikkoon. Sitten hän meni ja seisahtui aivan Mirandan viereen.

Lyhyen hetken jälkeen hän laski käsivartensa immen olkapäille ja kosketti häntä isolla kädellään, kevyesti mutta varmasti. "Sinä ihmeteltävä Miranda", hän sanoi, "jälleen olet lahjoittanut minulle elämäni! Mutta minä en kiitä sinua, ennenkuin kuulen, mitä aiot minun tehdä. Elämäni on ollut kokonaan sinun siitä hetkestä, jolloin ensi kerran näin sinut täysikasvuisena naisena. Mitä aiot tehdä elämälle, jonka olet pelastanut, Miranda?"

Hän puserti immen olkapäätä lujemmin sydäntänsä vastaan ja kumartui hänen ylitseen, uskaltamatta kuitenkaan juuri suudellakaan pronssinväristä tummaa tukkaa, jolle hän hengitti. Impi äkkiä nyyhkyttäen kääntyi ympäri, tarttui häneen kiinni ja kätki kasvonsa hänen rintaansa vastaan. "Voi Taavi!" hän huudahti surkealla äänellä, "vie äiti ja minut pois tästä paikasta; minä en tahdo enää elää raiviolla. Sinä olet surmannut sen vanhan elämän, jota minä rakastin," ja hän puhkesi myrskyiseen itkuun.

Taavi odotti, kunnes hän oli tyyntynyt. Sitten hän sanoi: "Jos minä olen sinun elämäsi muuttanut, Miranda, niin olet sinäkin hiukan muuttanut minun elämäni. Minä en enää metsästä, enkä viritä ansoja, rakkaani, eikä metsän eläinten enää tarvitse olla huolissaan minun tähteni. Me myömmökin ja lähdemme alas Meramichiin, jossa minä voin saada hyvän toimen metsänlukijana. Siihen minä olen ensimmäisiä. Ja minä luulen — voi, minä rakastan sinua ja minä luulen voivani tehdä sinut onnelliseksi, sinä ihmeteltävä Miranda."

Impi kuuli hänen puheensa loppuun saakka ja vapautui sitten hiljaa hänen syleilystään. "Mene kertomaan äidille, mitä olen tehnyt, Taavi", hän sanoi vakavalla äänellä, "ja jätä minut tänne hetkeksi kahden kesken Kroofin kanssa."

Mirandan palattua mökille Kirsti ja Taavi illalla lähtivät lapioiden ja lyhdyn keralla allikolle pyökin luo. Missä kiviperäisestä maasta löytyi pehmeämpää kohtaa, siihen he kaivoivat haudan; ja he hautasivat vanhan Kroofin syvälle maan poveen, etteivät ahman kynnet päässeet sen rauhaa häiritsemään, eikä kevätauringon lumous sitä unesta herättämään.

End of Project Gutenberg's Aarniometsan sydan, by Charles G. D. Roberts

*** END OF THE PROJECT GUTENBERG EBOOK AARNIOMETSÄN SYDÄN ***

Updated editions will replace the previous one—the old editions will be renamed.

Creating the works from print editions not protected by U.S. copyright law means that no one owns a United States copyright in these works, so the Foundation (and you!) can copy and distribute it in the United States without permission and without paying copyright royalties. Special rules, set forth in the General Terms of Use part of this license, apply to copying and distributing Project Gutenberg™ electronic works to protect the PROJECT GUTENBERG™ concept and trademark. Project Gutenberg is a registered trademark, and may not be used if you charge for an eBook, except by following the terms of the trademark license, including paying royalties for use of the Project Gutenberg trademark. If you do not charge anything for copies of this eBook, complying with the trademark license is very easy. You may use this eBook for nearly any purpose such as creation of derivative works, reports, performances and research. Project Gutenberg eBooks may be modified and printed and given away—you may do practically ANYTHING in the United States with eBooks not protected by U.S. copyright law. Redistribution is subject to the trademark license, especially commercial redistribution.

START: FULL LICENSE
THE FULL PROJECT GUTENBERG LICENSE

To protect the Project Gutenberg™ mission of promoting the free distribution of electronic works, by using or distributing this work (or any other work associated in any way with the phrase “Project Gutenberg”), you agree to comply with all the terms of the Full Project Gutenberg™ License available with this file or online at www.gutenberg.org/license.

Section 1. General Terms of Use and Redistributing Project Gutenberg™ electronic works

1.A. By reading or using any part of this Project Gutenberg™ electronic work, you indicate that you have read, understand, agree to and accept all the terms of this license and intellectual property (trademark/copyright) agreement. If you do not agree to abide by all the terms of this agreement, you must cease using and return or destroy all copies of Project Gutenberg™ electronic works in your possession. If you paid a fee for obtaining a copy of or access to a Project Gutenberg™ electronic work and you do not agree to be bound by the terms of this agreement, you may obtain a refund from the person or entity to whom you paid the fee as set forth in paragraph 1.E.8.

1.B. “Project Gutenberg” is a registered trademark. It may only be used on or associated in any way with an electronic work by people who agree to be bound by the terms of this agreement. There are a few things that you can do with most Project Gutenberg™ electronic works even without complying with the full terms of this agreement. See paragraph 1.C below. There are a lot of things you can do with Project Gutenberg™ electronic works if you follow the terms of this agreement and help preserve free future access to Project Gutenberg™ electronic works. See paragraph 1.E below.

1.C. The Project Gutenberg Literary Archive Foundation (“the Foundation” or PGLAF), owns a compilation copyright in the collection of Project Gutenberg™ electronic works. Nearly all the individual works in the collection are in the public domain in the United States. If an individual work is unprotected by copyright law in the United States and you are located in the United States, we do not claim a right to prevent you from copying, distributing, performing, displaying or creating derivative works based on the work as long as all references to Project Gutenberg are removed. Of course, we hope that you will support the Project Gutenberg™ mission of promoting free access to electronic works by freely sharing Project Gutenberg™ works in compliance with the terms of this agreement for keeping the Project Gutenberg™ name associated with the work. You can easily comply with the terms of this agreement by keeping this work in the same format with its attached full Project Gutenberg™ License when you share it without charge with others.

1.D. The copyright laws of the place where you are located also govern what you can do with this work. Copyright laws in most countries are in a constant state of change. If you are outside the United States, check the laws of your country in addition to the terms of this agreement before downloading, copying, displaying, performing, distributing or creating derivative works based on this work or any other Project Gutenberg™ work. The Foundation makes no representations concerning the copyright status of any work in any country other than the United States.

1.E. Unless you have removed all references to Project Gutenberg:

1.E.1. The following sentence, with active links to, or other immediate access to, the full Project Gutenberg™ License must appear prominently whenever any copy of a Project Gutenberg™ work (any work on which the phrase “Project Gutenberg” appears, or with which the phrase “Project Gutenberg” is associated) is accessed, displayed, performed, viewed, copied or distributed:

This eBook is for the use of anyone anywhere in the United States and most other parts of the world at no cost and with almost no restrictions whatsoever. You may copy it, give it away or re-use it under the terms of the Project Gutenberg License included with this eBook or online at www.gutenberg.org. If you are not located in the United States, you will have to check the laws of the country where you are located before using this eBook.

1.E.2. If an individual Project Gutenberg™ electronic work is derived from texts not protected by U.S. copyright law (does not contain a notice indicating that it is posted with permission of the copyright holder), the work can be copied and distributed to anyone in the United States without paying any fees or charges. If you are redistributing or providing access to a work with the phrase “Project Gutenberg” associated with or appearing on the work, you must comply either with the requirements of paragraphs 1.E.1 through 1.E.7 or obtain permission for the use of the work and the Project Gutenberg™ trademark as set forth in paragraphs 1.E.8 or 1.E.9.

1.E.3. If an individual Project Gutenberg™ electronic work is posted with the permission of the copyright holder, your use and distribution must comply with both paragraphs 1.E.1 through 1.E.7 and any additional terms imposed by the copyright holder. Additional terms will be linked to the Project Gutenberg™ License for all works posted with the permission of the copyright holder found at the beginning of this work.

1.E.4. Do not unlink or detach or remove the full Project Gutenberg™ License terms from this work, or any files containing a part of this work or any other work associated with Project Gutenberg™.

1.E.5. Do not copy, display, perform, distribute or redistribute this electronic work, or any part of this electronic work, without prominently displaying the sentence set forth in paragraph 1.E.1 with

active links or immediate access to the full terms of the Project Gutenberg™ License.

1.E.6. You may convert to and distribute this work in any binary, compressed, marked up, nonproprietary or proprietary form, including any word processing or hypertext form. However, if you provide access to or distribute copies of a Project Gutenberg™ work in a format other than “Plain Vanilla ASCII” or other format used in the official version posted on the official Project Gutenberg™ website (www.gutenberg.org), you must, at no additional cost, fee or expense to the user, provide a copy, a means of exporting a copy, or a means of obtaining a copy upon request, of the work in its original “Plain Vanilla ASCII” or other form. Any alternate format must include the full Project Gutenberg™ License as specified in paragraph 1.E.1.

1.E.7. Do not charge a fee for access to, viewing, displaying, performing, copying or distributing any Project Gutenberg™ works unless you comply with paragraph 1.E.8 or 1.E.9.

1.E.8. You may charge a reasonable fee for copies of or providing access to or distributing Project Gutenberg™ electronic works provided that:

- You pay a royalty fee of 20% of the gross profits you derive from the use of Project Gutenberg™ works calculated using the method you already use to calculate your applicable taxes. The fee is owed to the owner of the Project Gutenberg™ trademark, but he has agreed to donate royalties under this paragraph to the Project Gutenberg Literary Archive Foundation. Royalty payments must be paid within 60 days following each date on which you prepare (or are legally required to prepare) your periodic tax returns. Royalty payments should be clearly marked as such and sent to the Project Gutenberg Literary Archive Foundation at the address specified in Section 4, “Information about donations to the Project Gutenberg Literary Archive Foundation.”
- You provide a full refund of any money paid by a user who notifies you in writing (or by e-mail) within 30 days of receipt that s/he does not agree to the terms of the full Project Gutenberg™ License. You must require such a user to return or destroy all copies of the works possessed in a physical medium and discontinue all use of and all access to other copies of Project Gutenberg™ works.
- You provide, in accordance with paragraph 1.F.3, a full refund of any money paid for a work or a replacement copy, if a defect in the electronic work is discovered and reported to you within 90 days of receipt of the work.
- You comply with all other terms of this agreement for free distribution of Project Gutenberg™ works.

1.E.9. If you wish to charge a fee or distribute a Project Gutenberg™ electronic work or group of works on different terms than are set forth in this agreement, you must obtain permission in writing from the Project Gutenberg Literary Archive Foundation, the manager of the Project Gutenberg™ trademark. Contact the Foundation as set forth in Section 3 below.

1.F.

1.F.1. Project Gutenberg volunteers and employees expend considerable effort to identify, do copyright research on, transcribe and proofread works not protected by U.S. copyright law in creating the Project Gutenberg™ collection. Despite these efforts, Project Gutenberg™ electronic works, and the medium on which they may be stored, may contain “Defects,” such as, but not limited to, incomplete, inaccurate or corrupt data, transcription errors, a copyright or other intellectual property infringement, a defective or damaged disk or other medium, a computer virus, or computer codes that damage or cannot be read by your equipment.

1.F.2. LIMITED WARRANTY, DISCLAIMER OF DAMAGES - Except for the “Right of Replacement or Refund” described in paragraph 1.F.3, the Project Gutenberg Literary Archive Foundation, the owner of the Project Gutenberg™ trademark, and any other party distributing a Project Gutenberg™ electronic work under this agreement, disclaim all liability to you for damages, costs and expenses, including legal fees. YOU AGREE THAT YOU HAVE NO REMEDIES FOR NEGLIGENCE, STRICT LIABILITY, BREACH OF WARRANTY OR BREACH OF CONTRACT EXCEPT THOSE PROVIDED IN PARAGRAPH 1.F.3. YOU AGREE THAT THE FOUNDATION, THE TRADEMARK OWNER, AND ANY DISTRIBUTOR UNDER THIS AGREEMENT WILL NOT BE LIABLE TO YOU FOR ACTUAL, DIRECT, INDIRECT, CONSEQUENTIAL, PUNITIVE OR INCIDENTAL DAMAGES EVEN IF YOU GIVE NOTICE OF THE POSSIBILITY OF SUCH DAMAGE.

1.F.3. LIMITED RIGHT OF REPLACEMENT OR REFUND - If you discover a defect in this electronic work within 90 days of receiving it, you can receive a refund of the money (if any) you paid for it by sending a written explanation to the person you received the work from. If you received the work on a physical medium, you must return the medium with your written explanation. The person or entity that provided you with the defective work may elect to provide a replacement copy in lieu of a refund. If you received the work electronically, the person or entity providing it to you may choose to give you a second opportunity to receive the work electronically in lieu of a refund. If the second copy is also defective, you may demand a refund in writing without further opportunities to fix the problem.

1.F.4. Except for the limited right of replacement or refund set forth in paragraph 1.F.3, this work is provided to you ‘AS-IS’, WITH NO OTHER WARRANTIES OF ANY KIND, EXPRESS OR IMPLIED,

INCLUDING BUT NOT LIMITED TO WARRANTIES OF MERCHANTABILITY OR FITNESS FOR ANY PURPOSE.

1.F.5. Some states do not allow disclaimers of certain implied warranties or the exclusion or limitation of certain types of damages. If any disclaimer or limitation set forth in this agreement violates the law of the state applicable to this agreement, the agreement shall be interpreted to make the maximum disclaimer or limitation permitted by the applicable state law. The invalidity or unenforceability of any provision of this agreement shall not void the remaining provisions.

1.F.6. INDEMNITY - You agree to indemnify and hold the Foundation, the trademark owner, any agent or employee of the Foundation, anyone providing copies of Project Gutenberg™ electronic works in accordance with this agreement, and any volunteers associated with the production, promotion and distribution of Project Gutenberg™ electronic works, harmless from all liability, costs and expenses, including legal fees, that arise directly or indirectly from any of the following which you do or cause to occur: (a) distribution of this or any Project Gutenberg™ work, (b) alteration, modification, or additions or deletions to any Project Gutenberg™ work, and (c) any Defect you cause.

Section 2. Information about the Mission of Project Gutenberg™

Project Gutenberg™ is synonymous with the free distribution of electronic works in formats readable by the widest variety of computers including obsolete, old, middle-aged and new computers. It exists because of the efforts of hundreds of volunteers and donations from people in all walks of life.

Volunteers and financial support to provide volunteers with the assistance they need are critical to reaching Project Gutenberg™'s goals and ensuring that the Project Gutenberg™ collection will remain freely available for generations to come. In 2001, the Project Gutenberg Literary Archive Foundation was created to provide a secure and permanent future for Project Gutenberg™ and future generations. To learn more about the Project Gutenberg Literary Archive Foundation and how your efforts and donations can help, see Sections 3 and 4 and the Foundation information page at www.gutenberg.org.

Section 3. Information about the Project Gutenberg Literary Archive Foundation

The Project Gutenberg Literary Archive Foundation is a non-profit 501(c)(3) educational corporation organized under the laws of the state of Mississippi and granted tax exempt status by the Internal Revenue Service. The Foundation's EIN or federal tax identification number is 64-6221541. Contributions to the Project Gutenberg Literary Archive Foundation are tax deductible to the full extent permitted by U.S. federal laws and your state's laws.

The Foundation's business office is located at 809 North 1500 West, Salt Lake City, UT 84116, (801) 596-1887. Email contact links and up to date contact information can be found at the Foundation's website and official page at www.gutenberg.org/contact

Section 4. Information about Donations to the Project Gutenberg Literary Archive Foundation

Project Gutenberg™ depends upon and cannot survive without widespread public support and donations to carry out its mission of increasing the number of public domain and licensed works that can be freely distributed in machine-readable form accessible by the widest array of equipment including outdated equipment. Many small donations (\$1 to \$5,000) are particularly important to maintaining tax exempt status with the IRS.

The Foundation is committed to complying with the laws regulating charities and charitable donations in all 50 states of the United States. Compliance requirements are not uniform and it takes a considerable effort, much paperwork and many fees to meet and keep up with these requirements. We do not solicit donations in locations where we have not received written confirmation of compliance. To SEND DONATIONS or determine the status of compliance for any particular state visit www.gutenberg.org/donate.

While we cannot and do not solicit contributions from states where we have not met the solicitation requirements, we know of no prohibition against accepting unsolicited donations from donors in such states who approach us with offers to donate.

International donations are gratefully accepted, but we cannot make any statements concerning tax treatment of donations received from outside the United States. U.S. laws alone swamp our small staff.

Please check the Project Gutenberg web pages for current donation methods and addresses. Donations are accepted in a number of other ways including checks, online payments and credit card donations. To donate, please visit: www.gutenberg.org/donate

Section 5. General Information About Project Gutenberg™ electronic works

Professor Michael S. Hart was the originator of the Project Gutenberg™ concept of a library of electronic works that could be freely shared with anyone. For forty years, he produced and distributed Project Gutenberg™ eBooks with only a loose network of volunteer support.

Project Gutenberg™ eBooks are often created from several printed editions, all of which are confirmed as not protected by copyright in the U.S. unless a copyright notice is included. Thus, we do not necessarily keep eBooks in compliance with any particular paper edition.

Most people start at our website which has the main PG search facility: www.gutenberg.org.

This website includes information about Project Gutenberg™, including how to make donations to the Project Gutenberg Literary Archive Foundation, how to help produce our new eBooks, and how to subscribe to our email newsletter to hear about new eBooks.